తెలుగు జ్యోతి

తెలుగు కళా సమితి వారి సారస్వత మాస పత్రిక

Telugu Jyothi

A Literary Magazine
from The Telugu Fine Arts Society, Inc.

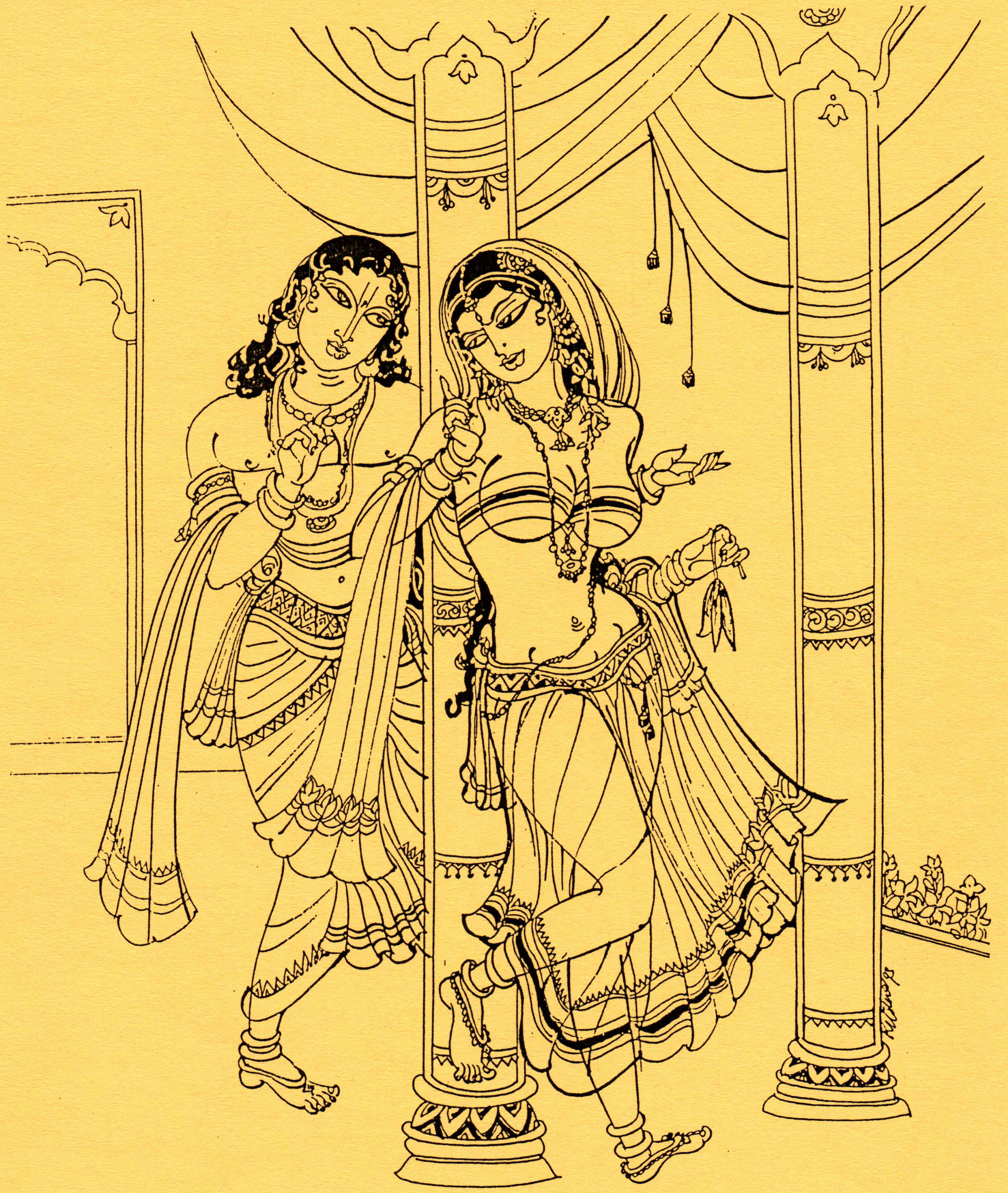

[redacted]

Non-Profit
Organiziation
Bulk Rate
U.S. POSTAGE

[redacted]

Address Correction Requested

AUGUST 1994/5

తెలుగు జ్యోతి

THE TELUGU FINE ARTS SOCIETY, INC.

(A TAX EXEMPT AND NOT FOR PROFIT CORPORATION)
P. O. Box 11104, New Brunswick, NJ 08906.

తెలుగు కళా సమితి

సంపుటి:11 ఆగష్టు 1994 సంచిక:8

Board of Trustees 1993 & 1994

President
Mr. Satyam Srikonda
26 Taylor Ave.
Hawthorne, NJ 07506
P: (201) 427-4047
F: (201) 423-4459

Vice President
Dr. Sri Sailam Vardha
P: (908) 780-5642
F: (908) 780-6401

Secretary
Dr. Srinivasa K. Rao
1579 Rhinelander Ave. #4P
Bronx, NY 10461
P & F (718) 792-6210

Treasurer
Mr. Seshu Tatikola
(908) 238-1681

Committees

Annual Events
Mr. Manohar N. Rao
(908) 382-8481

Membership Services
Mr. Vaikunta M. Gulivindala
(718) 956-5973

Special Programs

Community Affairs
Mrs. Nirmala Kocherlakota
(908) 302-1063

Youth Activities
Ms. Lakshmi Rao
(718) 886-4647

Editor, Telugu Jyothi
Dr. Kidambi Raghunath
1 Woodlake Drive
Piscataway, NJ 08854
P: (908) 463-0876
F: (908) 463-1221

అట్టమీదిబొమ్మ:

'వల్లకాదయా...'

చిత్రకారిణి:

టి.సాయికృష్ణ నాహన్

Stillwater, OK

మామాట

అమెరికాలో రోజులు గడుస్తున్నకొద్దీ ఎన్నో బలహీనతలు. కులాసాగా కబుర్లు చెపుతూ తిరిగే నేస్తానికి ఉన్నట్టుండి బైపాస్ అని విన్నప్పుడూ, మంచి దర్జాగా ఉన్న మరో నేస్తానికి ఉద్యోగం పోయిందని తెలిసినప్పుడు, చిన్నప్పటినుండి నమ్రతగా పెరిగిన ప్రక్కింటి నేస్తం పిల్లలు వేరే రేస్‌వాళ్ళతో పెళ్ళాడుతానన్నప్పుడు, ఎంతో ఆనందంగా ఉన్న కుటుంబంలో విడాకులవరకూ వచ్చారని విన్నప్పుడు, నాలుగిళ్ళ తెలుగు కుటుంబంలోని కుర్రాడ్ని డ్రగ్ అరెష్టు చేశారనప్పుడు, నిన్నలేక మొన్న ఆంధ్రనుండి వచ్చిన కంప్యూటర్ ఎక్స్పర్ట్‌కు లక్షడాలర్ల ఉద్యోగం అని విన్నప్పుడు(డాక్టర్లు మినహా), డాక్టరు చదివిన మన స్నేహితులంతా ఒకటి కాదు, రెండు మాన్షన్లు కొన్నారని విన్నప్పుడు, మొన్ననే ఉద్యోగం పోయినతను స్వంతవ్యాపారంలో లక్షలు గడిస్తున్నాడని విన్నప్పుడు, ఇండియాలో పెట్టుబడులకు తాను తిలోదకాలు వదలుతున్నప్పుడు ఇంకో స్నేహితుడు చెప్పిన పెట్టుబడిలో పదింతలు లాభమొచ్చిందని విన్నప్పుడు మనం ఎక్కడ పప్పులో కాలేసామా అని కొంచెం ఆలోచనలు రావడం కద్దు. కేవలం వ్యాపారధోరణిలో, పెట్టుబడిదారీ వ్యవహారాలతో నిండివున్న అమెరికాలో తరచుగా మానసికరుగ్మతలు తలెత్తుతాయి. ఎవరికీ ఏమీ చెప్పుకోలేని పరిస్థితులు ప్రతి ఒక్కరికీ ఎప్పుడో ఒకప్పుడు సంభవింపక తప్పవు. ఎంతచెట్టుకు అంతగాలి అన్నట్లు, ప్రతివారికీ ఏవో ప్రతిబంధకాలు ఉండనే ఉంటాయి. దూరపుకొండలు నునుపు అని తమకే అన్ని ప్రతిబంధకాలున్నట్లు, ఇతరులకులేనట్లు అని అనుకోవడంవల్ల, ఇతరులతో పోల్చుకోవడంవల్ల, మనసుకు తపనే తప్ప ఇంకోటుండదు. ఆరోగ్యం, తగిన రాబడి ఉంటే చాలు. మన సంస్కృతిలో, చిన్నప్పుడు పురాణకథలను, నీతి కథలని, పరవస్తు చిన్నయసూరి పంచతంత్రపు కథలు, భర్తృహరి సుభాషితాలు, వేమన, సుమతి శతకాలన్నీ, మనిషికి మానసికంగా కొంత ఊరట కలిగించేందుకే! వాటిని మనం, అంటే దశాబ్దాలక్రిందట యిక్కడకు వలసవచ్చినవాళ్ళమన్నమాట, ఎక్కడో వద్దనుకున్నా వినివుంటాం. అందుకే ఎన్నో ఒడిదుడుకులకు లోనై యిక్కడ నిలద్రొక్కుకొంటున్నాం. మన పిల్లలకు చెప్పుకొంటున్నాం(?). మరి మారుతున్న 'టీవి' సమాజంలో మరి వీటికి చోటున్నదా? లేకుంటే వాటిని పరిరక్షించుకోవటానికి ఏమన్నా ప్రణాళికలను అమలుజరపాలా? అన్నవి ప్రశ్నలు. ఇంకో పదిసంవత్సరాలకు, ఎంతోమంది తెలుగువాళ్ళు సీనియర్ సిటిజన్స్ అవుతారు. మనుమల, మనుమరాండ్ర బేబీసిట్టర్ పని అయినతర్వాత ఏంచేయాలో అని సతమతమవకుండా యిప్పటినుండే ఈ విషయాలను గురించి ఆలోచిస్తే, కనీసం వారికైనా చెప్పగలుగుతాం. ఎలాగూ మనపిల్లలకు చెప్పలేకపోయాం....పదిరాళ్ళు సంపాదించుకోవాలన్న తపనతో....మరి మీరేమంటారు?

ఇట్లు,....

మీ నేస్తం...కి.ర.

విషయ సూచిక

1. మామాట 2
2. From the President 3
3. 20 qns. of the month....KVR 9
3. ఉత్తరాలు 3
4. ఉత్తమపురుష....బహుమతి కథ..పంతుల విజయలక్ష్మి 4,5
5. అంతరంగం....కథ..బేతనపల్లి బోస్ 7
6. ఉగాది పచ్చడి...కథ..పూడిపెద్ది శేషుశర్మ 8–11
7. దొందుకు దొందే...గేయం...గంటి శ్రీరామమూర్తి 11
8. మహస్సు....గేయం.....ప్రసాద్ తూములూరి 11
9. అమెరికాలో తెలుగు....వేమూరి వేంకటేశ్వరరావు 13–16,19
10. విశాఖ వీచిక –2....దూసి ధర్మారావు 17,19
11. మెఆపులు...వేమూరి వేంకట రామనాధము 20,21
12. ఆనాటి అమెరికా అనుభవాలు.....శ్యామలదేవి దశిక 23
13. Application Form 26
14. Matrimonials 27
15. దగాపడ్డ చెల్లెళ్ళారా!...గేయం...వకుళాభరణం లలిత 27
16. ఆత్మజ్ఞాని...బహుమతి కథ....టి. రాఘవేంద్రరావు 28,29
17. ప్రణవీ, ప్రణవీ...బహుమతి కథ..కిన్నెర ప్రసూన 32,33
18. Answers to 20 Questions 35

Editorial Committee: Dr. Kidambi Raghunath, Dr. Murty Bhavaraju, Mr Rama K. Chalikonda, Dr. K.V.R.Chary, Mr. Venkaiah Dama, Dr. Ben Gupta, Dr. Rama K. Jonnada, Ms. Indira Kolli, Dr. K.V. Rao, Dr. Srinivasa K. Rao, Dr. P. Venugopala Rao, Mr. Mahesh Saladi, Mr.Laxminarayana Tangirala.

The articles published and the views expressed are those of the authors only and not necessarily reflect those of either the editorial committee of Telugu Jyothi or the trustees of Telugu Fine Arts Society.

We acknowledge with thanks Mr. Thotakura Raghu, Editor and the management of Andhra Jyothi weekly, Mr. Govinda Rao of Wisdom magazine for their permission to publish their article in Telugu Jyothi.

Please patronize our advertisers. Please bring our Jyothi to the attention of businesses and others in your area and pursuade them for donations.. Your help will very much be appreciated.

FROM THE PRESIDENT.... **August 1994**

Dear Members/Guests:

The final arrangements for celebrating the 10th Anniversary fo the Telugu Fine Arts Society have been completed. Invitations to all members and guests have been mailed. Please mark your calendar for Sunday, September 11, 1994 for this event. In the past, a number of you have requested if our functions can be held in a more central location which is easily accessible by major highways. We are happy to inform you that this function will be held at JP Stevens High School in Edison, which is about 30-45 minutes driving distance from all parts of NJ. In addition, we have decided to hold the function on Sunday instead of the usual Saturday afternoon. The main reason for this change is that many of our members and guests who are self-employed get only Sundays off and we hope that this will encourage them to attend and make this celebration a success. The Anniversary function will begin at 10.00 AM on September 11, and will be completed by 6.00 PM so that members and guests can get home early. On behalf of all the trustees, I request each and every one of you to make your best effort to attend.

By the time you receive this issue of Telugu Jyothi, most of you will have had the opportunity to attend Dr. Vempati Chinna Satyam's world reknowned Kuchipudi Dance Ballets, "Haravilasam" in NJ or "Ramayanam" in NY. A number of our members have worked very hard for the past four weeks for the success of these two programs. They deserve our heartfelt thanks and appreciation.

Planning for a function takes many months and innumerable hours of work. Many of us work 60-70 hours a week in our jobs and businesses. TFAS does not have a permanent list of volunteers and it would be unfair to expect only a few members to devote an inordinate amount of their time. We need financial as well as manpower support from our members; whatever time you can give tothe organization is very much appreciated. Once again, I encourage more of our members to become involved and contribute their efforts. We are all working together for the common goalof keeping our culture alive and hope that the younger generations will take over from us to further these goals.

The success of Telugu Fine Arts Society for the first ten years was due largely to the tireless efforts of the trustees, their families and many dedicated volunteers. Let us continue this tradition and we can look forward to another successful ten years.

The next major function will be the Deepavali function and we plan to celebrate this int he first week of November. Please encourage us with your suggestions and comments for the success of this auspicious and joyful event.

Satyam Srikonda
President - TFAS

Sponsor a Page in Telugu Jyothi

$100/year in the honor of a person or to promote a business or profession. the page will have a brief acknowledgement at the bottom of the page. Please consult any one of the trustees for further information.

20 Questions of the Month

- Bharati Kalasapudi, Bronx, NY

(In each month 20 interesting questions are included in the forum and the answers are given somewhere in the book. Readers participation is encouraged.)

1. How did the first Americans from Asia came to North America?
2. When did the Maya people come from Asia to the Western Hemishpere?
3. Where did the early Maya people settle?
4. Name the three periods that the Maya life was divided into?
5. When did the Mayan people start making homes?
6. In what kind of houses did the earliest Maya people live?
7. What were the Maya books called?
8. Was metal used in Maya times?
9. Did Maya people use numbers?
10. Who were the Scribes?
11. What are glyphs?
12. How tall is the tallest stela or stone slab in the Maya area?
13. What was the most common occupation of Maya people?
14. What type monkeys are considered sacred by the Maya people?
15. Who introduced European diseases to the Maya people?
16. In what year were the Maya people subdued by Hernando Cortes?
17. During what time were most Maya cities were abandoned?
18. Name five reasons why the Maya cities were abandoned?
19. Who was the child cryptographer who read most of the tablet from Palenque's temple?
20. In which country is Chechen Itza in now?

(Answers on Page 35)

తెలుగు కళాసమితి న్యూజెర్సీ, రాజాలక్ష్మీ ఫౌండేషన్ వారి కథలపోటీలో

500/– బహుమతి గెలుచుకొన్న కథ

ఉత్తమ పురుష

—పంతుల విజయలక్ష్మి

బొమ్మ—

తల్లిదండ్రులు తనకా పేరు పెట్టినందుకు పురుషోత్తమరావు సంతోషించని రోజు లేదు.

అందర్లోనూ ఉత్తముడని అనిపించుకోడానికి అతడు పడే తాపత్రయం అంతా యింతా కాదు. చిన్నప్పుడు బళ్ళో మంచి కుర్రాడిగా మేష్టర్లచేత మెప్పు పొందేడు. 'ఒరేయ్, నువ్వు సార్థక నామధేయుడివిరా!' అని ఎనిమిదో తరగతిలో తెలుగుమేష్టరు మెచ్చుకున్నప్పుడు పొంగిపోయేడు. మొదటిసారిగా తనకంత మంచి పేరు ఏరికోరి పెట్టినందుకు అమ్మానాన్నల పట్ల గౌరవం, అభిమానం పొర్లుకొచ్చింది.

తర్వాత్తర్వాత కాలేజీలో మంచి స్టూడెంటుగా మన్ననలు పొందేడు. ఉద్యోగంలో చేరేక ఆఫీసులోనూ, బయటా కూడా మంచివాడని అందరికీ ప్రీతిపాత్రుడయ్యేడు.

మంచివాడిగా అనిపించుకోవడంలో ఉండే కైపు అంతా చవి చూసేడు. థ్రిల్ అనుభవించేడు.

'మరీ యింత మంచితనం పనికి రాదు సుమా!' అని ఆత్మీయులెవరేనా హెచ్చరిస్తే నవ్వేస్తాడు. అప్పుడు మాత్రం అతని మనసులో చిన్న కలవరం బయలుదేరుతుంది. మంచివాడిగా ఉండటానికి ప్రయత్నించడంలో ఎంత కష్టం ఉందో గ్రహించడానికి అతను చాలా సార్లు పెద్ద మూల్యమే చెల్లించాల్సి వచ్చింది.

అయినా అతను వెనక్కి తిరిగి చూడదల్చుకోలేదు. 'సత్యమేవ జయతే' అన్నట్టు ఎప్పటికయినా మంచే నిలుస్తుందనీ, గెలుస్తుందనీ అతను వాదిస్తూ ఉంటాడు.

ఇది బొమ్మ.

బొరుసు

పురుషోత్తమరావు నెలరోజులుగా బయటికి చెప్పుకోలేని యిరకాటంలో పడ్డాడు. ఎటూ తేల్చుకోలేని సందిగ్ధంలో కొట్టుమిట్టాడుతున్నాడు. ముందుకెళ్తే నుయ్యి వెనక్కెళ్తే గొయ్యిలా ఉంది అతని పరిస్థితి.

ఈ పరిస్థితికి కారకురాలు మంగమ్మ. మంగమ్మంటే పురుషోత్తమరావు యింట్లో పనిచేసే పని మనిషి. బతికి చెడ్డ మనిషి. తన పనేదో తను చేసుకుపోయే రకం. అందరి పనిమనుషుల్లా కాదు. వేళకి రావడం, చకచకా పనులు చక్కపెట్టి వెళ్లడం—ఇస్తే వొద్దనదు; ఇవ్వకపోతే కావాలనదు.

అలాంటి మంగమ్మ అడక్క అడక్క నోరు విప్పి పురుషోత్తమరావుని ఒక సహాయం అర్థించింది.

నెల రోజుల క్రితం ఓ ఉదయం పనంతా పూర్తి చేసుకుని యింటికి బయల్దేరుతూ ముందు గదిలోకి వొచ్చి ఏదో చెప్పాలన్నట్టుగా నిలబడింది. పేపరు తిరగేస్తున్న పురుషోత్తమరావు ఆ సంగతి గమనించలేదు.

'ఏవిటే మంగీ ఏం యింకా అలా నించున్నావ్? అడ్వాన్సేమేనా కావాలా?' భార్య గొంతు వినిపించి పేపర్లోంచి తలెత్తి చూసేడు పురుషోత్తమరావు. అప్పుడు చూసేడు— మంగి తనతో ఏదో చెప్పే ప్రయత్నంలో ఉందని.

కళ్లజోడు మడిచి పక్కనపెడుతూ అడిగేడు "ఏమిటి సంగతి?" అని.

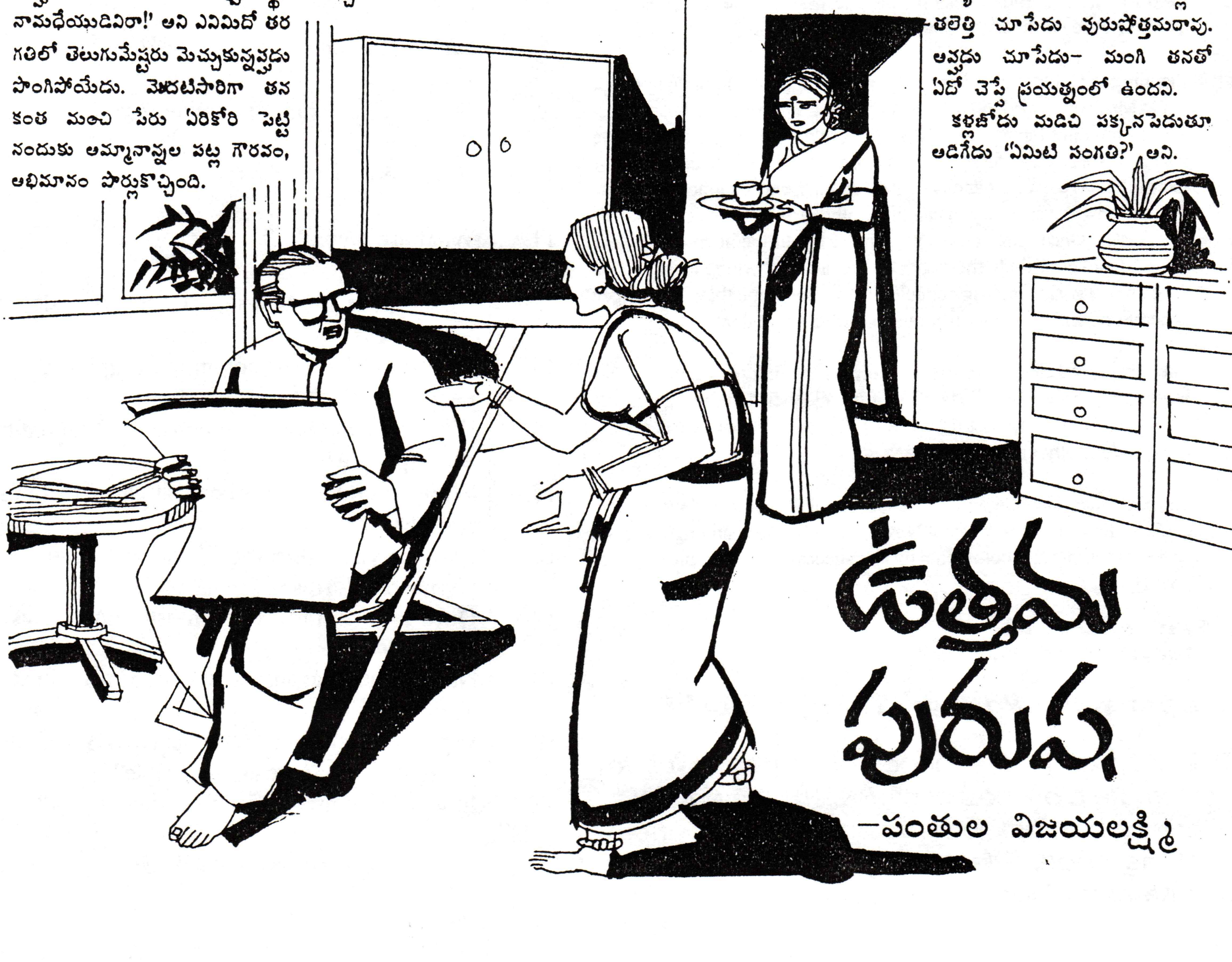

ఓ క్షణం మాటలు నాన్చేక అసలు సంగతి బయటపెట్టింది మంగి–

"అయ్యగోరూ– కొంపంట గాలి రాక చస్తున్నాం బాబూ....మీకు తెలవంది కాదు....ఇంట్లో సంటి పిల్లలు.....అది సాలక నా పెనిమిటి సెల్లెలు– మా యాడబడుచు వొచ్చి మొన్ననే పురుడు పోసుకుంది. వచ్చేది ఏసంకాలం.... పెతీయేడూ ఉక్కపోతతో పేనాలు అర్సుకుపోతన్నాయి.....ఓ ఫేను కొనుక్కుందామని ఎప్పట్నించో మా యజమానికి బెమ. ఎవ్వడూ కొంపలో ఏవో సికాకులు....మా ఆడపడుచు యింట్లో టేబిలు ఫేనుందంట.....గాలో గాలో అని రేత్రీ పగలూ వొకటే గోల.....ఫేను గాలి దానికి బాగా అలవాటయ్యింది కాబోలు...అదింకా వొర్సాకాలం వొచ్చే దాక యిక్కడే వుంటాది....అంచేత ఏక వుకీలయినా పది ఫేను కొనాలని అనుకుంతన్నాం.....మా కాడ అంత డబ్బేది బాబూ....మీరు షావుల మాట్లాడి వోయిదాల పద్ధతిమీద యిప్పించివారంటే పెతీనెల యింతని కట్టేస్తాను..... బాబ్బాబు....ఈసాయం మీరు చెయ్యక తప్పదు...."

మంగి కోరిక వింటూనే పురుషోత్తమరావుకి చెమట్లు పోసేయి. 'తన మంచితనానికి భగవంతుడు పెడుతున్న పరీక్ష యిది' అనిపించిందతనికి.

'సర్లే చూదాం' అని అప్పటికి మంగిని సర్ది చెప్పి పంపించేసాడు.

దాంతో మొదలయింది పురుషోత్తమరావులోని అంతర్మథనం. ఫేనంటే మాటలా! కనీసం ఏడెనిమిది వందలయినా చేసే వస్తువు. తనకు తెలిసిన

తెలుగు కళాసమితి మ్యాజర్నీ-రాజాలక్ష్మి ఫౌండేషన్‌వారికి కార్టూన్ల పోటీలో బహుమతి పొందిన కార్టూన్

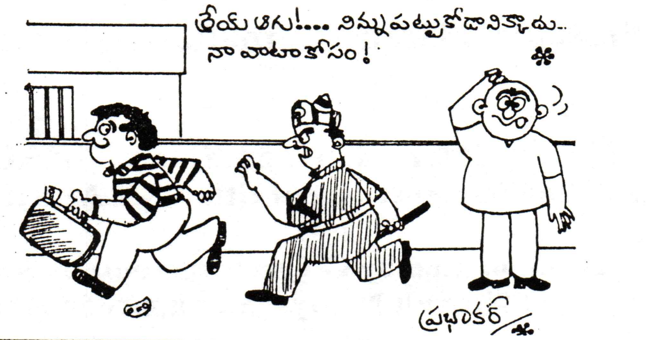

షాపులో వాయిదాల పద్ధతిమీద కావాలంటే యిప్పించగలడు. నాలుగయిదు వాయిదాలలో తీర్చేలా అయితే యివ్వకపోరు. ఊర్లో ఆ పలుకుబడి తనకుంది.

కాని.....కాని, మంగి సంగతి చూస్తే– మధ్యవర్తిగా ఉండి వాయిదాల పద్ధతిమీద అరువు యిప్పిస్తే తన పరువు పోవడం ఖాయం. ఎందుకంటే నెల నెలా వంద కాదు– కనీసం పదీ పాతికా కూడా మంగి యివ్వగలదన్న నమ్మకం తనకు లేదుగాకలేదు– 'ఆ బాబు చాలా మంచోడు' అనిపించుకోవడం కోసం అది అడిగినా, అడక్కపోయినా యిప్పటి వరకూ దానికి యిచ్చిన అద్వాన్సే ఎక్కువ. ఇప్పుడీ వ్యవహారంలో తలదూరిస్తే తను మునగిపోవడం ఖాయం–

పురుషోత్తమరావుకి ఏమీ పాలుపోవడం లేదు. ఈ దెబ్బతో మంచివాడనే తన పేరుకి రవంత మచ్చ వచ్చితీరుతుందనిపించి ఆతడు ఖిన్నుడయ్యేడు. ఈ ఉపద్రవం నుండి తన కీర్తికి విఘాతం రాకుండా ఎలా బయటపడాలా అని మార్గాలు అన్వేషించడం ప్రారంభించేడు. అదనీ యిదనీ చెప్పి కాలయాపన చేస్తూ ఎలా అయితేనేం ఓ నెల నెట్టుకొచ్చేడు. మరింక లాభం లేదు. మంగి ఒత్తిడి రానురాను అధికమయింది. దానికి తోడు తన భార్య రికమెండేషను ఒకటి. నీట్లోంచి బయటపడ్డ చేపలా గిలగిలలాడి పోతున్నాడు.

"ప్రయత్నం చేసేను కానీ వాయిదాలమీద ఎవరూ యివ్వనన్నారే మంగీ" అని చెప్పేద్దామనుకున్నాడు. వెంటనే ఆ మొత్తం తనని సర్దుబాటు చెయ్యమంటుందేమోనని భయం వేసింది. అంత మొత్తం అవు గానైనా సరే ఎలా యివ్వగలదు తను! ఇవ్వడానికి తన దగ్గర వుంటేకదా? లోగడ మంచి తనవు కారివితో తల గోక్కొని వస్తపోయిన సంఘటనలు గుర్తొచ్చి పురుషోత్తమరావుకి భయం వేసింది.

ఈ అవస్థ నుండి ఎలా బయటపడాలా అని మథనపడుతూ ఉంటే సమస్య దూదిపింజెలా ఎగిరి పోయింది–

అనుకోకుండా ఆరోజు ఉదయం మంగి వచ్చి చెప్పిన విషయం విని అతను మనసులో 'హమ్మయ్య' అనుకున్నాడు.

ఆ రోజు ఉదయం మంగి ఎప్పటి లాగా కాక ముందుగా వచ్చింది. దాని ముఖం సంతోషంతో వెలిగిపోతోంది. వస్తూనే చెప్పడం మొదలెట్టింది. "అయ్యగోరూ....సేన మంచి కబురు.....మాకు మరింక ఫేను కొనే పనిలేదండయ్యాగోరూ....మా యాడపడుచు పెనిమిటికి– రూపాయిచ్చి లాటరీకొంటే ఫేను వొచ్చిందంట బాబూ....ఆడా కొత్తఫేను అల్లింట్లో వుంచుకుని, పాతది మాకిచ్చీనానికి తెచ్చేడు బాబూ....ఎంతో కొంత, ఎప్పుడో ఒకప్పుడు మాకు కలిగితే యివ్వొచ్చు, నేదంటే మరేం పర్లేదన్నాదండి....అయితే మాత్రం ఆడి ఋణం మాం వుంచుకుంటామేటి? మీ వల్లని నోటితో ఫేను యిప్పిస్తానన్నారు.....మీరు మంచోర్లు కాబట్టి మీకాసెమ లేకుండా మా కొంపకి వొస్తువు వొచ్చింది...." తనకు చేతనయిన భాషలో కృతజ్ఞతలు చెప్తోంది మంగి.

పురుషోత్తమరావు ఏదో అందామనుకున్నాడు కానీ ఎంచేతో నోరు పెగల లేదు.

ఇంతకీ తను పురుషోత్తముడా? ఉత్తమ పురుషుడా? చిన్నప్పుడు తెలుగు టీచరు చెప్పిన పాఠం తలలో గింగిర్లు తిరిగింది–

"తాను త్తమ, ఎదుట మధ్యమ, ఎక్కడో ప్రథమ....."

"మీ ఆయన చొక్కా జేబులు వెతికినందుకే నిన్ను అంతగా కొట్టాడా? ఇంతకీ ఎంత డబ్బు దొరికింది?"

"డబ్బు కాదు– ఆయన గర్ల్ ఫ్రెండ్ ఫోటో దొరికింది!"

★ ★ ★

"ఓ సిగరెట్ వుంటే ఇవ్వవోయ్" రామ్ నడిగాడు శ్యామ్.

"నువ్వు మానేశావని విన్నాను"

"నువ్విన్నది నిజమే– కాల్చడం కాదు, కొనడం మానేశాను!"

ఇంటర్వ్యూ

ఒక హోటల్లో సర్వరు కోసం ఇంటర్వ్యూ జరుగుతోంది.

"ఇదివరకు ఎక్కడైనా పనిచేశావా!"

"చేశానండీ. వెంకాయమ్మ హోటల్లోనండి."

"ఏమైనా సర్టిఫికెట్‌లున్నాయా?"

"సర్టిఫికెట్లు లేవు కానండీ చెంచాలు, గ్లాసులున్నాయండి."

— జి. కుమార్

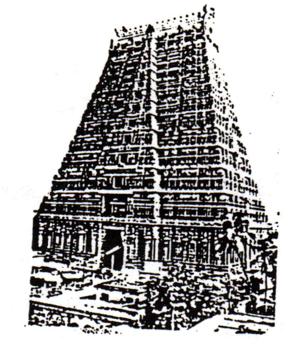

SRI RANGANATHA SEVA SAMITHI

Presents a Grand Carnatic Music Concert

by

MADURAI T. N. SESHAGOPALAN

The recipient of many honors, most recent title "SULAKSHANA GANA VILAKSHANA"

**accompanied by G.Chandramouli on violin
and Neyveli Narayanan on mrudangam**

SATURDAY, SEPTEMBER 10, 1994 3:00 p.m.
NEW BRUNSWICK HIGH SCHOOL
LIVINGSTON AVENUE, NEW BRUNSWICK, NEW JERSEY

TICKET INFORMATION

Patron Donor : $200 Reserved Seatin$50 [Front Rows] and $20
General Admission : $ 10

Group discounts for Music Teachers and Students are available [Call for details]

Patron Donors will be automatically included in the sponsorship of Ashtottara Archana and will recieve prasadam.

Proceeds of concert will go towards construction of Temple

FOR RESERVATIONS & FURTHER INFORMATION

R.Jagannathan	(908) 534–2796
Padmaja Parthasarathy	(201) 794–6378
C.Sivakumaran	(914) 359–3033
Malini Chandrasekhar	(201) 884–0885
Savithri Ramanand	(516) 921–5944
Bhargavi Sundararajan	(908) 819–0773
Gita Ramaswamy	(914) 762–1772
R.Kasthuri	(201) 984–1053
Sashikala Iyengar	(201) 538–5548

DIRECTIONS TO NEW BRUNSWICK HIGH SCHOOL

From South on U.S.Route #1 North:

- o Take Livingston Avenue exit
- o Follow Livingston Ave. for approx. 2 miles [you will pass 3 lights]
- o High School will be on left, just beyond Burger King

From NJ Turnpike

- o Take Exit # 9 to Rte 18 North
- o From Rte 18 North take New Street Exit
- o At 3rd Traffic Light [YWCA on far corner], turn left at Livingston Ave.
- o High School about 2.0 miles, on right side

From North Jersey via Rte #287

- o Exit on Easton Avenue [Rte 527] [Turn right at Exit ramp]

[Note: If you are coming from South via Rte 287 turn left at Ramp when you take Easton Avenue Exit]

- o Take Easton Ave to the end [opposite Ferren Parking deck]
- o Turn left at Parking deck [T intersection]
- o Go 2 blocks, turn right at George Street
- o Go 4 blocks, turn right at Livingston Ave
- o You will pass 5 lights
- o High School about 2 miles on right

From North via Garden State Parkway

Take Rte 1 South [i.e. Exit 130]. From Rte 1 South, take Rte 18 North. Follow directions given under NJ Turnpike.

అంతరంగం (భేతాళకథ)

– బేతనపల్లి బోస్, Fairlawn, NJ

భేతాళకథ మనకు తెలుసుగదా! విక్రమార్కుడు – శవం – శవంలో భేతాళుడు .. కథ.. ----

భూషయ్య, రామయ్య చిన్ననాటి స్నేహితులు. ఇరుగుపొరుగు. ఒకే వీధిలో మకాం. కలిసి బడికి వెళ్ళడం, చదువుకోవడం, ఆడుకోవడం చేసేవారు. ఇద్దరి కుటుంబాల్లో పేదరికం అనే విషాదం, చీకటి వున్నాయి.

బాల్యం గడిచింది కాలంతోపాటే. జీవితంలో ఎవరికైనా అవకాశం ఒక్కసారే గుమ్మం తలుపు తడుతుంది అన్నట్లు, ఎలాగో వచ్చిన అవకాశం విడిచిపెట్టకుండా, భూషయ్య పొట్టచేతపట్టుకొని, గుమాస్తాగిరి మీద 'గల్ఫ్' వెళ్ళిపోయాడు.

సంవత్సరాలు గడిచాయి. కాలం ఎన్నోమార్పులు తెచ్చింది. గల్ఫ్ యుద్ధానికి కాస్తముందుగానే, తెలివిగా కొంత డబ్బు ఆదాచేసి, వున్నవూరికే తిరిగివచ్చాడు భూషయ్య. బ్రతుకుతెరువుకు ఇబ్బంది లేనట్లేగా చిన్నవ్యాపారం ప్రారంభించాడు. ఈ విధంగా రామయ్య, భూషయ్యల చిన్ననాటి స్నేహవృక్షం మళ్లీ చిగిర్చింది. పెద్దదిగా పెరిగింది.

కాలంతెచ్చిన మార్పుల్లో, రామయ్య సంసారంలో నలుగురు పిల్లలు, ముసలి తల్లిదండ్రులు కలుపుకొని ఎనిమిదిమంది వున్నారు. రామయ్యభార్య సత్తెకాలపు సత్తెమ్మ. ఓర్పు అనే ఆభరణం పుట్టింటినుండి తెచ్చుకున్న భరణం. ఉదయంనుండి సాయంత్రంవరకూ అష్టావధానం శతావధానం చేసేవాళ్ళకు ఏమీ తీసిపోకుండా పనులు చేసుకుంటూ, గుట్టుగా సంసారం చేసుకొనే గుణశీలి. రామయ్యకు ఆవిడ కొండంత అండ. మానసికంగా ఎంతో శాంతినిస్తుంది.

భూషయ్య సంసారంలో ఇద్దరు పిల్లలు రాజా, రమణి. భార్య సూరమ్మతో నలుగురే. సూరమ్మది వేరే తత్వం. కట్టుబొట్టూలలో ఒక ప్రత్యేకత. మాటల్లో చేతల్లో ఖచ్చితంగావుండే మనిషి. ఏమాత్రం తేడాను భరించలేదు. రాజీపడ్డం, లొంగుబాటు స్వభావం అసలేలేదు. దైవభక్తి మెండు. వెంకటేశ్వరస్వామిదయవల్లే చాలామందికంటే వాళ్ళజీవితం ఎంతో బాగున్నట్లు మనసావాచా నమ్మేమనిషి. పూజలు పునస్కారాలు నోములు మ్రొక్కుల వ్యవహారాల్లో లోపంవుండదు. అలా జరగనీదుకూడాను. ఒకసారి అబ్బాయి రాజాకు విషజ్వరంవచ్చి చావుబ్రతుకులసమస్య అయినప్పుడు, వెంకటేశ్వరస్వామికి నిలువుదోపిడి ఇస్తానని మ్రొక్కుకొని, రాజా ఆరోగ్యం కుదుటపడ్డ తరువాత మాటప్రకారం స్వామికి దాదాపు లక్షరూపాయలు ఖరీదుచేసే నగలను అర్పించడం జరిగింది.

కష్టపడి సంపాదించిన డబ్బు ఈవిధంగా నిలువుదోపిడీకావడం భూషయ్యకు అతి బాధాకరం అయితే సూరమ్మకు అది స్వల్పవిషయం. సూరమ్మకు బిడ్డమీదవున్న ప్రేమకు, భూషయ్య అబ్బురపడ్డాడేగాని పైకి ఏమీ అనలేదు. నిలువుదోపిడీతో భూషయ్య నిక్షేపనిధిమాత్రం తగ్గింది. పరవాలేదు అనుకొన్న జీవితం, వెలుగునుండి చిన్నప్పటి చీకటిజీవితంవైపు కాస్త ఒరిగింది. అది భూషయ్యకు మాత్రమే తెలుసు. బ్రతుకుభయం భూషయ్యలో ప్రవేశించి ప్రశాంతతను కొల్లగొట్టింది.

రామయ్యభూషయ్యలిద్దరూ కష్టజీవులే. కష్టాలవల్లేవారు మరీ మంచి దోస్తులయ్యారేమో! రామయ్య సంపాదన అంతంత మాత్రంగా వుండి, తిండికి ఇబ్బందిలేదనిపిస్తూంటే, ప్రస్తుతం భూషయ్య రామయ్యకంటే ఒక్కమెట్టుపైన మాత్రమే వున్నాడు.

భూషయ్య కూతురు రమణి ఎప్పటికప్పుడు సిక్కు అవుతూనేవుంటుంది. మొదట్లో కాస్త స్వస్తత కనిపించినా క్రమేపీ ఆరోగ్యం క్షీణించడం జరిగింది. సూరమ్మ రమణి ఆరోగ్యం గురించి పూజలు వ్రతాలు చేస్తూనేవుంది. ఫలితంమాత్రం ఏమాత్రం కనిపించడంలేదు. రమణి ఆరోగ్యం కుదుటపడాలని పెద్దమొత్తం ముడుపుగట్టి వెంకటేశ్వరస్వామికి మ్రొక్కుకుంది. డాక్టరు మాత్రం గ్యారంటీ ఇవ్వడంలేదు. కానీ దేవుడిమీది విశ్వాసంతో మంచిరోజుకోసం సూరమ్మ ఎదురుచూస్తుంది.

రామయ్య పిల్లల్లో రమ్య, రఘు పెద్దవాళ్ళు. మంచిమార్కులతో ఇంటరుపాస్ అయి కాలేజీచదువులకు వచ్చారు. డబ్బువున్న పిల్లలకు కాలేజీలో సీట్లు దొరక్క బాధపడుతూంటే, బాగా చదువుకొనే రమ్య రఘులను కాలేజీలకు పంపేస్తోమత లేదని రామయ్య కుమిలిపోతున్నాడు. ఇదంతా భూషయ్య గమనిస్తూనేవున్నాడు. పెద్దచదువులు, వెనుక ఆస్తులు లేక రామయ్యగాని, తనుగాని జీవితంలో ఎంత కష్టపడుతున్నదీ, అనుభవపూర్వకంగానే తెలుస్తుంది. చదివే తెలివితేటలువున్న ఆడ మగపిల్లల తెలివి వృధాకారాదని నమ్మేమనిషి భూషయ్య. రామయ్యను ఆదుకొనేందుకు నిర్ణయించుకొన్నాడు. భరోసాకూడా యిచ్చాడు.

అనుకొన్నట్లుగానే రామయ్యపిల్లలకు కాలేజీలో సీట్లురావడం జరిగింది. రమణి ఆరోగ్యం గురించి సూరమ్మ ముడుపుగట్టి వుంచిన డబ్బు సూరమ్మతో సంప్రదించకుండానే రామయ్య చేతిలో పెట్టాడు.

ఇది జరిగిన కొద్దిరోజులకే రమణి ఆరోగ్యం కుదుటబడింది.కానీ సూరమ్మ బిడ్డల్ని తీసుకొని భూషయ్యను వదిలివెళ్లిపోయింది.

కథ అయ్యింది.

అసలే అర్ధరాత్రి. చీకటి, స్మశానం, పురుగు, పుట్రా, నక్కలు, తోడేళ్ళు, భుజంమీదశవం బరువు, దారి సరిగ్గావుండకపోవడం, చాలాసేపు కత్తిపట్టుకునివుండడంవల్ల చెయ్యినొప్పి బాధల్లో, విక్రముడు కథ సక్రమంగావిన్నాడో లేదో అని భేతాళుడికే కాదు మనకు కూడా డౌట్‌రావడం సహజమే. అయినా రూల్ ప్రకారం భేతాళుడు ప్రశ్నలు వెయ్యవలసిందే.

ప్రశ్న 1. రమణిజబ్బు నయమయింది. మ్రొక్కు ఒకసారికాకపోతే ఇంకోసారి తీర్చుకోవచ్చునని తెలిసికూడా సూరమ్మ భూషయ్యను ఎందుకు వదిలిపెట్టి వెళ్ళిపోయింది.?

ప్రశ్న 2. మ్రొక్కుకోసంవుంచిన డబ్బు అని తెలిసికూడా భూషయ్య అదే డబ్బును రామయ్యకు ఎందుకు ఇచ్చేశాడు?

ప్రశ్న 3. భూషయ్య ఒంటరిగా బ్రతికే పరిస్థితి ఎందుకువచ్చింది?

అందుకు విక్రమార్కుడు జవాబులు ఈవిధంగా చెప్పాడు.

1. సూరమ్మకు తనేమిటో పూర్తిగాతెలుసు.' బిడ్డ ఆరోగ్యంకంటే దేవుడికంటే భార్యమాటకంటే భూషయ్యకు స్నేహం ముఖ్యం అయింద'న్న ద్వంద్వవైఖరిని సహించలేకపోవడం ఒకకారణం. రెండవకారణం దేవునిమీద వున్న అమితమైన భక్తి. మ్రొక్కు వెంటనే తీర్చలేకపోవడం సూరమ్మతత్వంలోనేలేదు. అందుకే భూషయ్యను వదిలివెళ్ళింది.

2. భూషయ్య కష్టంతో పైకివచ్చినవాడు. ప్రాణం తరువాత డబ్బునే అధికంగా ప్రేమించింది. మొదటిసారి రాజా ఆరోగ్యం నిమిత్తం నిలువుదోపిడి ఇచ్చినప్పుడు అంతమొత్తం పోయిందని షాకు అయ్యాడేగానీ భార్యను ఏమీఅనలేదు. బిడ్డమీద తనకు ప్రేమలేదు అనేదానికికూడా లేదు. రెండవసారి సూరమ్మ మ్రొక్కుకున్నప్పుడు – డబ్బు ఎలాగూ తనదగ్గర వుండదు. రెండు – రమణి ఆరోగ్యం బాగుపడుతుందన్న గ్యారంటీ లేదు. మిత్రుడికి డబ్బు అవసరం. దానిని ఆసరాగాతీసుకొని సహాయంచేసే మిషతో రామయ్యకు ఆడబ్బు యిచ్చి సూరమ్మభక్తిపుద్రేకపు వాగ్దానాలమీద సూరమ్మ వ్యక్తిత్వంమీద దెబ్బకొట్టాలన్నదే భూషయ్య అంతరంగవాంఛ.

3. సూరమ్మ పరిస్థితులనుబట్టి రాజీపడి తనతో వుంటుందనుకొన్నాడు గానీ, రాజీపడే మనస్తత్వంలేని సూరమ్మమాత్రం భూషయ్యను ఒంటరివాణ్ణి చేసిపోయింది.

విక్రమార్కుడు హుషారుగా జవాబులు చెప్పేశాడు. దాంతో మౌనభంగంకావడం, భేతాళుడు శవంతోసహా చెట్టుమీదనున్న తన స్వీటుహోమ్‌కి చెక్కేయడం, విక్రముడు నిద్రలేమిచేత నీరసంగా కాళ్ళీడ్చుకొంటూ ఇంటికివెళ్ళిపోవడం, శుక్లపక్షపు తదియచంద్రుడు ఆకాశంవదలి మీ పెదవులమీద ఉదయించడం క్షణాల్లో జరిగిపోతాయి.

ఉగాది పచ్చడి

పూడిపెద్ది శేషుశర్మ

``ఒరేయ్ రవీ, ఆరయింది. ఇంకో అరగంటలో వేం బయలుదేరతాం. లేస్తావా, లేదా ఇంకాస్సేపు పడుక్కుంటావా?''. శంకర్ అరుపుకి తెలివొచ్చి గడియారంకేసి చూశా. ఆరవుతోంది. అప్పుడు గుర్తుకొచ్చింది తనకు. ఆరోజు ఉగాది పండుగ. శనివారంకావడంమూలాన, ఆ ఊళ్లోఉన్న వెంకటేశ్వరస్వామికోవెలకి ఉదయాన్నే బయలుదేరారు శంకర్, భార్యలక్ష్మి, కూతురు శోభ. గతమూడురోజులుగా జరుగుతున్న ఫిజిక్సు సమావేశాలకు లాసెంజలిస్ నుండి ఈవూరు వచ్చాడుతను. మూడురోజులు హోటలులోఉండి, ముందురోజు రాత్రి చిన్ననాటి స్నేహితుడు శంకర్‌తో కాలక్షేపం చేద్దామని శంకర్ ఇంటికి వచ్చేడు తను. ఆమధ్యాహ్నం నాలుగు గంటలకి తిరుగుప్రయాణం. ఉదయాన్నే శంకర్‌వాళ్లు కోవెలకు బయలుదేరదామంటే తనూ వస్తానన్నాడు వాళ్లతో ముందురోజు రాత్రి. అందుకే శంకర్ తనని అంతహడావిడిగా లేపుతున్నాడు. లేచి, త్వరగా స్నానం ముగించుకొని వచ్చేసరికి, లక్ష్మి కాఫీ కలుపుతోంది.

``ఈయనగారి హడావిడితో మిమ్మల్ని నిద్రపోనీవకుండా లేపేశారా?'' అంటూ నవ్వుతూ కాఫీ అందించింది శంకర్ భార్యలక్ష్మి.

``అదేం ఫరవాలేదండీ, ఇంట్లో కూర్చుని, నేను చేసేదేముందండీ! పదండి నేనూ వస్తా'' అంటూ కాఫీ కప్పు సింక్‌లో పడేసి కారెక్కి కూర్చున్నా.

అది ఏప్రిల్ నెల. ఉదయం ఆరున్నరయింది. అప్పుడే తెలవారింది. రోడ్లన్నీ ఖాళీ. అప్పుడే మొలకరించిన లేతాకు పచ్చ ఆకులతో, కొమ్మలతో వసంతకాలం కన్నులవిందుగా ఉంది. అబ్బ! ఈప్రకృతికి ఈ అందాలన్నీ ఎవరిస్తారబ్బా'' అనిపించింది ఒక్క క్షణం. పదిహేను నిముషాల్లో బాలాజీగుడి చేరుకున్నాం. చిన్నగుట్టమీద చుట్టూ దట్టమైన చెట్లతో చక్కగా కట్టారు ఆ కోవెలని. ఆ ఊళ్లో ఉన్నది వందకుటుంబాలే అయినా, బాగా పట్టుదలున్న ఒక పది తెలుగు కుటుంబాలు కలిసి, పది లక్షలకుపైగా డబ్బుపెట్టి కట్టారాగుడిని.

కారుదిగి, ఆ ఆలయప్రాంగణంలోకి అడుగు పెట్టేసరికి ఎమ్.ఎస్. సుబ్బలక్ష్మి పాడిన సుప్రభాతం, సన్నగా, మధురంగా వినిపిస్తోంది. కోవిలలో ఇంకా ఎవరూ లేరు. అలాంటి సమయంలో గర్భగుడిలో దేవదర్శనం చేసుకుంటే కలిగే మనశ్శాంతి అంతా ఇంతా కాదంటాడు శంకరం. అందుకే ప్రతి శనివారం, భార్య కూతురుతో సహా వచ్చి ఓ రెండు గంటలు కోవెలలో గడుపుతాడు. వాళ్లు ముగ్గురూ ఒకరి మనసు లొకరు బాగా అర్థంచేసుకొని ప్రవర్తించే వ్యక్తులు. వాళ్లతోబాటూ గర్భగుడిలోకి అడుగు పెట్టేసరికి ఏదో ప్రశాంతత ఆవరించింది నన్ను. చక్కగా అమర్చిన అలంకారాలతో వెలిగిపోతూంది ఆ విగ్రహం. గర్భగుడిలో హారతి, ప్రసాదం తీసుకొని బయట మెట్లమీద కూర్చున్నా. సన్నగా వేణువు, వీణ, వయొలిన్ వాద్యాలతో పంచరత్నకీర్తనలు వినబడుతున్నాయి. అవి వింటూంటే చిన్నతనం గుర్తుకొచ్చింది.

* * * *

నేను బాగా మడీ ఆచారం ఉన్న శోత్రియ బ్రాహ్మణ కుటుంబంలో పుట్టా. నిప్పుని కూడా నీళ్లతో కడిగేసేటంతటి ఛాదస్తం మానాన్నది. ఉదయం నాలుగు గంటలకి లేచి, చలికాలం అయినా, తలమీంచి నిలువునా స్నానంచేసి, చిన్న గావంచా గుడ్డతో, గంటలతరబడి దేవ చింతనలో గడిపే ఛాందసుడు నా తండ్రి. భర్త కష్ట, సుఖాలు చూసుకోవడం, ఆయనకు కావలసినవన్నీ అమర్చడమే తనజీవిత లక్ష్యంగా భావించేది అమ్మ. చిన్నప్పటనుంచీ సైంటిఫిక్‌గా ఆలోచించే మనస్తత్వం నాది. ఈ ఆచారాలు, ఛాదస్తాలు అవీ మూఢనమ్మకాలని, వాటికి ఏమాత్రం సైంటిఫిక్ బేసిస్ లేదని అనిపించేది నాకు. కాని, ఏనాడూ నేను మా అమ్మకుగాని, నాన్నకుగాని తిరగబడలేదు. నాకు పదహారు సంవత్సరాలు దాటి, కాలేజీలో చేరేముందు ఉపనయనం చేస్తానని పట్టు బట్టేరు నాన్న. చేస్తేచెయ్యండి గాని, నేను సంధ్యావందనం, గాయత్రీమంత్రం రోజా సాధన చేసేది లేదని చెప్పేను నేను. ఏమనుకున్నారో ఏమో, నాన్న నన్ను బలవంతం చెయ్యలేదు. నా చెల్లెలు సంధ్యకి మంచి సంబంధం, కేవలం జాతకాలు కుదరక వదిలేసు కుంటూంటే, ``మీరు మరీ యింత మూఢ నమ్మకాలకు బానిసలయిపోవడం బాగులేదు'' అని నాన్నతో దెబ్బలాడేను.

``ఇది నీకు సంబంధించిన విషయంకాదు. ఇందులో నీ ప్రమేయం అనవసరం'' అని వేరే సంబంధం చూసి పెళ్లి చేసేరు నాన్న. పెళ్లికి నన్ను రమ్మని ఒక్క ఉత్తరం ముక్కకూడా వ్రాయలేదు నాన్న. నా అహాన్ని నాలోనే అణుచుకొని సంధ్యపెళ్లికి వెళ్లా. అప్పటికి నేను వైజాగ్‌లో ఎమ్.ఎస్.సి. చేస్తున్నా. తమ్ముడు చంద్రానికి పదిహేను సంవత్సరాలు. సంధ్య పెళ్లిలోనే చంద్రానికి ఉపనయనంచేశారు. పెద్దాడికి చెయ్యకుండా చిన్నాడికి ఉపనయనం చేస్తారూ అని అందరూ ముక్కుమీద వేలు వేసుకుంటే, ``పెద్దవాడు భ్రష్టుడు. నేనుగాని, నా ఆలిగాని ఛస్తే, మాకు కొరివి పెట్టడానికి వారసుడుండాలి కదా, అందుకే చంద్రానికి ఉపనయనం చేస్తున్నా'' అని నాన్న అందరికీ సమాధానం చెప్పారు. అయన మనసులో అంతకోపం పేరుకు పోయి ఉందని నాకప్పుడు తెలిసింది. చాలా బాధ వేసింది. కాని ఆయన మూఢనమ్మకాలకు దాసోహం చేయడానికి నా మనస్సు ఎందుకో అంగీకరించలేదు.

నేను పి.హెచ్.డి. చేస్తూండగా నాకు లతతో పరిచయమయింది. లత అప్పుడు ఇంగ్లీషు లిటరేచరులో ఎం.ఎ. చేస్తూండేది. లతనాన్నగారు రామారెడ్డిగారు డెప్యూటీ కలక్టర్. మంచి రచయిత. ఆయన రచనలు మంచి భావోక్తంగా ఉండేవి. నాకు చాలా నచ్చేవి. దాని మూలంగా, లతతో పరిచయం. అది మెల్లగా ప్రణయంగామారి, మాపరిణయానికి దారి తీసింది. ఉపనయనం చేసుకోవడానికి అభ్యంతరం పెడితేనే, భ్రష్టుడినని వెలివేసిన నాన్న ఒక రెడ్డి కులం అమ్మాయిని చేసుకుంటానంటే, గంగలో దూకమంటాడని తెలిసి, నాన్నకి చెప్పకుండా, అమ్మకీ, చెల్లెలికీ ఉత్తరాలు రాసి, నా వివాహం గురించి తెలిపి, గుప్తంగా, క్లుప్తంగా, స్నేహితుల సహకారంతో రిజిష్ట్రార్ ఆఫీసులో సంతకాలుచేసి, భార్యాభర్తల మయ్యాం నేను, లతా.

``మీకు దేవుడూ దయ్యాలమీద నమ్మకంలేదన్న సంగతి నాకు తెలుసు. వాటి మీద నమ్మకం నాకు ఉందో లేదో తెలీదు. కాని ప్రశాంతంగా ఉన్నసమయంలో, ఆ కొండమీద వేంకటేశ్వరస్వామి గుడికి పోయి, ఆ విగ్రహంముందు చేతులు జోడించి కళ్లుమూసుకుంటే, నాలో ఏదో అనూహ్యమైన, అపూర్వమైన ప్రశాంతత కలుగుతుంది. రేపుదయం ఏడుగంటలకల్లా అక్కడికి వస్తారు కదూ! అక్కడే, ఆ పరమాత్మముందు,

త్రికరణశుద్ధిగా మనం భార్యాభర్తల మవుదాం. నాకోసం ఈ చిన్నకోరికను మన్నిస్తారు కదూ`` అంది చిన్నగా నవ్వుతూ లత. లత మనస్సులోని ఊహలను పూర్తిగా గ్రహించగలడు తను. ఆమె సునిశిత స్వభావంకలది. ఆత్మవంచనకు తలపడదు. అర్ధంలేని మూఢాచారాలను సంఘనిర్బంధనలను తనలాగే ఎంతో ఖండిస్తుంది. దేవుడేమిటి? మతమేమిటి? అవన్నీ మనం పెట్టుకున్నవే. మనో వికాసానికి వీలులేకుండా మనమనస్సుని బంధించే శృంఖలాలు, శిలాశాసనాలవంటివి అంటాడుతను. ``సృష్టిలో ఎంతో విచిత్రం ఉంది. అది ఏ సైంటిస్ట్‌కీ చిక్కలేదు. అంతుబడలేదు. ఈ విశ్వసృష్టికి కారణం ఎక్కడో. ఏదో నిగూఢమైన శక్తి ఉందంటారా, లేదా. ఆ శక్తే, ఆది శక్తి అనండి లేదా పరమాత్మ అనండి. మనకది ఊహాతీతం కాబట్టి, అటువంటి శక్తి అనేదిలేదు అనే వాదన కేవలం వితండవాదన అవుతుంది. కాని ఆ పేరుతో మూఢాచారాలకు బలి అయిపోవడం తెలివి తక్కువ తనం. మన మనస్సునకు నచ్చినది మనం చేద్దాం. అందులో ఆత్మవంచన ఏముందీ! చేతులు జోడించి, గర్భగుడిలో ఆ విగ్రహంముందు ప్రభాతసమయంలో నిలబడితే అధోకరకమైన ప్రశాంతత కలుగుతుంది నాలో. అందుకని గుడికిపోవడం ఆత్మవంచన అంటారా`` అంటుంది లత.

ఆమె కోరికను కాదనలేక ఆ మర్నాడు ఉదయం ఏడుగంటలకు విశాఖపట్నంలో సముద్రపు ఒడ్డున కొండమీది వేంకటేశ్వరస్వామి కోవెలకి వెళ్లాం. ఉత్తి చేతులతో జంటగా గర్భగుడిలోకి అడుగు పెట్టిన మమ్మల్నిచూసి ఆశ్చర్యపోయాడు ఆ పూజారి.

``శాస్త్రి గారూ ఈయన రవి. నిన్ననే మావివాహం రిజిస్ట్రార్ ఆఫీస్‌లో అయింది. దర్శనానికి వచ్చేం`` అంది లత చేతులు జోడిస్తూ. ఒక్కక్షణం తెల్లబోయిన ఆయన తేరుకొని ``దీర్ఘసుమంగళీభవ`` అని దీవించేరు లతను. బయట సముద్రహోరు చిన్నగా వినబడుతోంది. చిరుగాలి చల్లగా, మెల్లగా మాశరీరాలను తాకుతోంది. ఏదో చెప్పలేని భావం. దాన్ని పరిపూర్ణత అంటారో, మరేమో, ఒక రకమైన ప్రశాంతత నన్ను అవహించింది. నాకు తెలియకుండానే కళ్లు మూసుకుని చేతులు జోడించా.

లత అమ్మా నాన్నాగారూ మాపెళ్లికి రాలేదు. కాని రెడ్డిగారు మమ్మల్ని అభినందిస్తూ, ఉత్తరం రాశేరు. తరువాత పెళ్లయిన ఏడాదికల్లా అమెరికా వచ్చి, మెల్లగా లాసేంజెలెస్ దగ్గర స్థిరపడ్డాం మేము. నాకు మాకుటుంబంతో పూర్తిగా సంబంధం తెగిపోయింది. అప్పుడప్పుడు చెల్లి సంధ్య ఉత్తరం రాస్తూ ఉండేది. లతమట్టుకు వాళ్లకుటుంబానికి తరచుగా ఉత్తరాలు రాస్తూ ఉండేది. క్రమ క్రమంగా మేం అమెరికా జీవితానికి అలవాటు పడ్డాం.

రోజులూ, నెలలూ, సంవత్సరాలూ దొర్లుకుంటూ వెళ్లిపోసాగాయి. మా పెళ్లయి పది సంవత్సరాలు పైబడినా లత మాతృత్వాన్ని పొందలేక పోయింది. రెండుసార్లు గర్భంధరించినా అది నిలవక మూడోనెలనో, నాలుగోనెలనో గర్భస్రావం అయిపోయింది. అయ్యో తండ్రిని కాలేకపోయానే అన్నబాధ నాకెన్నడూ కలగలేదు. కాని ఎప్పుడూ నిండుకుండలా ఉండే లతలో మాత్రం అప్పుడప్పుడు ఏదో కలతో, కలవరమో కనిపించడం నాకు బాధగా అనిపించింది. పిల్లలు లేకపోతేపోయేరు, మనం ఒకరికొకరు ఉన్నాంకదా అని నేనెప్పుడూ సముదాయించేవాణ్ణి. ``పిల్లలు లేకపోతే ఏదో వెలితిగా ఉందండీ``అని వాపోయేది లత. ఒక్కోసారి పోనీ ఇండియా వెళ్లి ఏదో అనాథశరణాలయంలోని బిడ్డను తెచ్చుకుని పెంచుకుందామా అనిపించేది. నేను అలా చేద్దామనా లతని ప్రోత్సహించేవాణ్ణి. కాని, లతలో ఏదో ఆశ. తనరక్తం పంచుకొని ఒక బిడ్డ కలుగుతుందేమోనని ప్రతి నెలా ఎదురు చూసేది. కాని నిరాశ ఎదురయ్యేది.

ఒకసారి, మాఊరికి ఓ గంటదూరంలో ఉన్న మేలిబూ వెళ్దామంది లత. ఏమిటి సంగతి? అని ప్రశ్నించా.

``ఏమిటోనండీ! నా మనస్సుని నేనే సమాధాన పరచుకొని సర్దుకొనే ఆత్మస్థైర్యం కలదాన్నని ఇన్నాళ్లు అనుకునేదాన్ని. కాని ఎందుకో నాకు చేయూత కావాలనిపిస్తోంది. అన్ని సమయాల్లో నాకు మీరు అండదండగా ఉంటారని తెలుసు. కాని ఏదో ఒక అతీతమైన శక్తి నన్ను బలంగా లాగుతూందండీ, అది తట్టుకోవాలంటే నాకు మానవసహాయం సరిపోదేమోననిపిస్తోంది నాకు. ఏ సైకియాట్రిస్ట్ దగ్గరకోపోయి, గంటసేపు నామనోవ్యథ నంతా చెప్పుకునే అవసరం నాకు లేదు. ఆ విధంగా నాకు కావలసిన ఆసరా ఎప్పుడూ మీ వద్దనుండి నాకు లభిస్తోంది. నా మనస్సుకి ప్రశాంతత కావాలి. నాలో అనుక్షణం చెలరేగే అలజడికి ఉపశమనం కావాలి.విశాఖపట్నంలో ఉండే రోజుల్లో ఆ వెంకటేశ్వరస్వామి ఆలయంలో ఆ విగ్రహంముందు చేతులు జోడించి నిలబడితే, చెప్పలేనంత ధైర్యం ప్రశాంతత కలిగేవి. అందుకే మేలిబూ వెడదామంటున్నాను. నాకు తెలుసు మీరేమంటారో. దేవుణ్ణి ప్రార్థిస్తే, నీకు పిల్లలు కలుగుతారా అని అంటారు. గుడికి పోతే మీకు ఆత్మవంచన చేసుకున్నట్టవుతుంది అవునా! కాని, నాకు ఇది కావాలని అడగటానికి వెళ్లటంలేదు నేను. నన్ను ఇలాంటి కష్టాల్లో ఎందుకు పెట్టావు తండ్రీ అని నిలదీసి అడగటానికి వెళ్లటంలేదు. నా మనస్సు దారంతెగిన గాలి పటకంలా దారీ, తెన్నూ లేకుండా పోతూంది. దానికి ఒక మార్గం చూపించడానికి వెళ్తున్నాను. పరిపరివిధాల పోతున్న నా మనస్సు కేంద్రీకరించడానికి ఒక పరికరంకోసం వెళ్తుతున్నాను. నాకు ఉన్నట్టుండి అదృష్టం ఎదురవ్వాలనేది కాదు నాఆశ. ఎదురయితే మంచిదే. కాని, నాజీవితం దురదృష్టాలమయం అయితే తట్టుకోగలచే శక్తిని, మనస్థైర్యాన్ని సంపాదించాలనేదే నా ఆశయం. చిన్న పిల్లలకి బాధకలిగితే ఏ బొమ్మనో ఆటవస్తువునో చూపించి బాధను మరిపించటానికి ప్రయత్నిస్తాం. అలాగే ఇదీనూ. ఈవిధంగానైనా నాబాధను నేను ఉపశమించగలనేమోనని నా ఆశ. నేనిలా అడగటం అసమంజసం అంటారా`` అని అడిగింది లత. నాకు అప్పుడు 42 సంవత్సరాలు. వయస్సువల్లనో లేదా నాలో క్రొత్తమార్పు వచ్చిందోకాని, లతకోరికకు అడ్డుపెట్టలేదు. ప్రతి శనివారం ఉదయాన్నేలేచి సూర్యోదయ సమయానికి ఆగుడికి చెరుకునే వాళ్లం/ కొన్నాళ్లకి అది మాకు అలవాటయిపోయింది. మొదట్లో గర్భగుడిలోకి పోయి చేతులు జోడించాలంటే ఎంతో వింతగా అనిపించేది. కాని క్రమేణా అదీ అలవాటయిపోయింది. ఏది ఏమైనా, నాలో మనమతంమీద విపరీతమైన గౌరవంగాని, దైవభక్తిగాని కలగలేదు. నిజంగా దేవుడున్నాడా? ప్రతివారం వచ్చి ఓ రాతి బొమ్మను మొక్కుతున్న ఈనాటి మానవుడికి, రాతియుగ మానవుడికి ఏమిటి తేడా! ఇంతటి విజ్ఞానం సంపాదించికూడా మనదృక్పథంలో ఎందుకు మార్పులేదూ అనిపించేది. కాని లత అడిగే అతి స్వల్పమైన ప్రశ్నకు సమాధానం దొరికేది కాదు. తాడులేని బొంగరంలా, దారంతెగిన గాలిపటంలా ఆత్రంతో ఆందోళనతో కొట్టుకుపోయే మనస్సుని అదుపులో పెట్టడానికి ఒక కేంద్రీకరణబిందువుగా, ఆ పరమాత్మ పరబ్రహ్మ అనే శక్తిని మనముందు నిలబెట్టి ప్రార్థిస్తే అది రాతియుగం మానవుడి ప్రవర్తన అవుతుందా? ఆ భగవద్గీతలో శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ చెప్పినట్టు, మన కర్తవ్యాన్ని మనంవిధించి, ఆ ఫలాన్ని ఆ పరమాత్మకు ధారపోస్తే కలిగే

అనిర్వచనీయమైన బంధవిముక్తి, ఆత్మవంచన అవుతుందా? అనేది లత. దానికి నేనేం సమాధానంచెప్పనూ! చెప్పడానికి నాదగ్గర సమాధానం అంటూ ఉందా! కొన్నాళ్లకి మానాన్న చనిపోయినట్టు వార్త వచ్చింది. అంత్యక్రియలు చేసేది చంద్రం అయినా, 14 సంత్సరాలతర్వాత కనీసం ఆఖరు చూపుగా నైనా నాన్నని చూద్దామని విశాఖపట్నం దగ్గర లోగీశ అగ్రహారం వెళ్లా. అక్కడుండగా తెలిసింది మాకు, కలకత్తాలో ఒక అనాథ ఆశ్రమంలో ఓ రెండునెలల పసివాణ్ణి మేం దత్తత చేసుకోవడానికి, అన్ని ఏర్పాట్లు జరిగాయని. నాన్న అంత్యక్రియలయింతర్వాత, కలకత్తా వెళ్లి ఆ పిల్లవాణ్ణి తీసుకొని తిరిగి అమెరికా ప్రయాణం కట్టాం. లత కోరికమీద ఆ పిల్లవాడికి, మా నాన్న పేరు సూర్యం అని పెట్టాం. సూర్యానికి రెండు సంవత్సరాలు. ఈ రెండు సంత్సరాలలో నేనేం మారలేదు. కాని ప్రతి శనివారం, కోవెలకు పోతాను. ఎందుకు? ఆత్మశాంతికా, మనోస్థైర్యానికా, కాకపోవచ్చు. కాని అదో పరిపాటి అయిపోయింది. ఆ పరిపాటిలో లభించే ప్రశాంతతకు ఎలా విలువ కట్టేది? గుళ్లూ, గోపురాలూ ఎందుకు, మనకి; దాని బదులు ఆ సొమ్ము తీసుకొని ఏ కుంటి, గుడ్డివారి సంస్కరణసంఘానికో విరాళంగా ఇస్తే తోటి మానవుడికి సహాయపడ్డామే అన్న మానవతావాదిని నేను. కాని నాలో మెల్లగా కలుగుతున్న మార్పుకి నాకే ఆశ్చర్యం వేసేది. చిన్నప్పుడు అనవసరంగా నాన్నకి క్షోభకలిగించానే అన్న ఆలోచన మొట్టమొదటి సారిగా నాలో తలెత్తింది. మనవేదాల్లోనైతేనేం, ఉపనిషత్తుల్లోనైతేనేం, భగవద్గీతలోనైతేనేం, సరిగ్గా చదివి అర్థంచేసుకుంటే గనక నాప్రశ్నలకు, లత ప్రశ్నలకు సంతృప్తికరమైన సమాధానాలు దొరుకుతాయేమోనన్న తలపు నాలో రావటం గమనించా. మనజీవితాన్ని క్రమబద్ధంగా మలచుకోవడానికి, ఒక క్రమశిక్షణమీద మనం నడుచుకోడానికీ, ఒక పరికరంగా గుడిని, గుడిలోని విగ్రహాన్ని ఉపయోగించుకుంటే అందులో తప్పేముంది. కోట్లకొలదీ డాలర్లు, కార్లమీద, బట్టలమీద, వెకేషన్లమీద ఖర్చుపెడతామే, అలాంటిది, మనసంస్కృతి, మన ఆచారాలనీ బలపరుస్తూ మనందరనీ, ఒక తాడుమీద నడపడానికని ఒక దేవాలయ నిర్మాణానికి, ఒక పదిలక్షల డాలర్లు ఖర్చుపెడితే, అందులో వృథా ఏముంది?

''రంగపురవిహార'' కంచు ఘంటంలా, చక్కగా మంగళకరంగా, ఎమ్.ఎస్.సుబ్బలక్ష్మి గొంతు వినిపిస్తోంది. చిన్నప్పుడు అమ్మ ఆ పాట పాడేది. తనకెంతో ఇష్టమనీ మళ్లీ మళ్లీ పాడించుకునేవాడు తను. ఆలోచన్లకి ఉద్వాసన చెప్పి లోపల శంకరం, లక్ష్మి ఎక్కడున్నారో చూద్దామని బయలుదేరా.

* * * *

గుడి లోపల జరిగే మంత్రాలు, భజనలు, కబుర్లూ, మెలమెల్లగా ఎక్కువవుతూంటే ఇంక అక్కడనుండి బయటపడాలనిపించింది. ఒక వరసా వాడీలేని భజన్లు, దానికితోడు ఒక పక్క అమ్మలక్కల కబుర్లు, మగవాళ్ల మంతనాలు, పిల్లల అరుపులు, ఇక చాలని, శంకరంకోసం వెతుక్కుంటూ ప్రక్కనున్న ఆడిటోరియం బిల్డింగులోకెళ్లా.

''రవిగారూ ఇంటికెళ్దాం అంటారా! శంకర్ మీటింగ్‌లో ఉన్నారు. ఇంకొంచెంసేపులో మీటింగ్ అయిపోతుంది. కావాలంటే మీరెళ్లి కూర్చోండి శంకర్‌తో'' అంది లక్ష్మి.

''ఫరవాలేదండీ! ఆడిటోరియంలో కూర్చుంటా'' అని ఆడిటోరియంకి బయలుదేరా. ఆడిటోరియములో స్టేజిమీద ఒకామె ఒక ఐదారేళ్ల పాపకు నాట్యం నేర్పుతోంది. ఆ పాప చెయలేక కష్టపడుతోంది. కొంచెం దూరంలో ఆ పిల్ల తల్లీ, తండ్రీ కాబోలు, కూర్చొని వాదించుకుంటున్నారు. భార్య అమెరికన్.

''హే రాజా, వై డూ యూ పుట్ హెర్ త్రూ దిస్. షి డజంట్ కేర్ ఫర్ ఇండియన్ డాన్స్'' అంటోంది ఆమె భర్తతో.

''లిండా, షి ఈజ్ ఓన్లీ సిక్స్, షి డజ్‌నాట్ నో వాట్ షి వాంట్స్. షి ఈజ్ మై డాటర్, షి ఈజ్ మై బ్లడ్. షి షుడ్ లెర్న్ అవర్ కల్చర్ టూ'' అంటున్నాడు రోషంగా ఆ ఇండియన్ భర్త.

ఓ మూల ఆ ఆడిటోరియంలో ఒకామె ఓ టీనేజర్‌కి '' నగుమోము కనలేని'' అభేరి రాగంలోని కీర్తనను పలికించడానికి ప్రయత్నిస్తోంది. ఆ అమ్మాయి ''నాగుమోము – ఖానలేని'' అని ఆపసోపాలు పడుతోంది. ఇంతట్లో పెద్ద పెద్ద అరుపులు వినిపించేయి. ఏమిటా అని చూస్తే, ఎగ్జిక్యూటివ్ కమిటీ వాళ్లు కాబోలు, మాటమీద మాటవచ్చి, పెద్దగా అరచుకోవడం మొదలెట్టారు.

''మా ఆయన్ని అనడానికి నీకెంత ధైర్యం'' అంటోంది ఓనారీమణి.

''మీ ఆయన డబ్బు పడేసు కోగాలేంది నేనంటే తప్పేముంది'' అని దబాయిస్తోంది ఇంకో కాంతామణి.

''అలా అన్నందుకు నిన్ను కోర్టుకెక్కిస్తా'' అన్నాడో మగధీరుడు. వాతావరణం అంతా గోలగోలగా తయారయింది. వాళ్లంతా తన్నుకున్నంత పని చేశారు.

లతచెప్పినదానికి భిన్నంగా గుడి, దేవుడూ అన్నవి మనలోని గర్వాన్ని, అహాన్ని అణచి పెట్టడానికి కాకుండా, తమస్వార్థానికి, అవసరానికి అనుగుణంగా మార్చుకున్నవారు కోకొల్లలే. అలాంటి వారికి, ఈ మతం, దేవుడు, గుడి అనేవి వాళ్ల అహానికి ఆజ్యంపోసి ద్వేషాలు రగుల్కొల్పుతున్నాయి. అలాంటప్పుడు ఎందుకు ఈ గుళ్లు, ఈ మతాలు. దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రి గారెప్పుడో చెప్పారు, ''రోషాలు ద్వేషాలు మతమైతే, కలహాలు కక్షలు మతమైతే, మతంవద్దు గితంవద్దు, మారణహోమం వద్దు'' అని. ఆయన చెప్పినట్టు మనుష్యుల మధ్య వైరం, ద్వేషం కలిగించే పరికరాలు అనవసరం మనకి. ఇంకెప్పుడూ గుడికి పోకూడదనిపించింది ఆ క్షణంలో.

''రవీ మతంపేరున, దేవుడిపేరున, మానవులు తన్నుకుంటే, అది మతం తప్పంటావా? దేవుడి తప్పంటావా? మన వేదాల్లో, శాస్త్రాలలో చెప్పినది పాటించి, సన్మార్గంలో నడుచుకున్నవారు లేనే లేరా? నీ మనసుకి నచ్చింది, నువ్వు పాటించి తృప్తి పొందు. అదే నీకు చాలు!'' చెవిలో రహస్యం చెప్పినట్టు నాన్నమాట వినిపించింది. నిజమేనేమో! పరాయివాళ్ల తత్వాలకు తనకు సంబంధం ఏముంది? తనకు నచ్చింది తను చెయ్యవచ్చు. కాని కాలం మారింది.మానవుడు మారేడు. ఏది ఏమయినా మన పద్ధతుల్లో మార్పు రావాలి. ఎప్పుడో వేళ్ల సంవత్సరాలక్రితం మనం ఆమర్చుకున్న పద్ధతులు ఈ ఇరవైయ్యొకటో శతాబ్దంలో కూడా పాటించాలన్నది కేవలం మూర్ఖత్వం. మనంచేసే పూజలూ, వ్రతాలూ, ఆ వ్రతాల కథలూకూడా, ఈ నవయుగ మానవుడికి అన్వయించేటట్లుగా ఉండాలి. ఏ శంకరాచార్యుల్లాంటి మతప్రబోధకుడో మన మతగ్రంథాలకన్నింటికీ పట్టిన చెదపురుగుల్ని దులపాలి. ఈనాటి మానవుడు పాటించేటందుకు అనుగుణంగా వాటిన్నిటినీ తిరిగి రచించాలి. మన మతానికి పునర్జన్మ కావాలి. కులం అనేది ఈకాలం మానవుడికి వర్తించదు. దాన్ని వేళ్లతో సహా నిర్మూలించాలి. అప్పుడే మనమతం ఇండియాలోనే కాదు పైదేశాల్లో కూడా తరతరాలకు చెదరకుండా నిలుస్తుంది. ఈ పాశ్చాత్యదేశాల్లో గుళ్లు కట్టేస్తే సరిపోదు. వాటికి కనీసం

రెండు మూడు తరాల వరకైనా సరియైన పోషణ చేయాలంటే, మనపిల్లలకీ, మనవలకీకూడా అర్థమయ్యేభాషలో, శైలిలో, వారికి రుచించే టట్లుగా మనమతంగురించి బోధించాలి. మనంగుళ్లు కట్టేస్తున్నాం కాని మన పిల్లలకు వాటిగురించి ఏ మాత్రం శిక్షణ యిస్తున్నాం? ఎవరు చేయాలి అటువంటి మతబోధను? తల్లి తండ్రులా? మరి ఎంతమంది తల్లితండ్రులు చేస్తున్నారవి? ....ఇలాంటి ప్రశ్నలేవో మొలకెత్తాయి నాలో. ఇన్నాళ్లూ ఇటువంటి వాటితో ప్రమేయం లేకుండా గడిపేశాడు తను. కాని వీటితో సంబంధం పెంచుకుంటున్నాడే తను: ఇప్పుడు వీటిని తలుచుకుంటే, ఏదో ఒక చేదుభావన మిగులుతోంది లోలోన. ఏంచేస్తాం; ఉగాది ప్పచడి వంటివి ఈ మతం, ఈ సంస్కృతి, ఆచారాలూ; తీపితో బాటు పులుపూ, చేదు మిళితం అయివుంటాయి. ఉగాది పచ్చడిలోని తీపిని చవి చూడాలంటే, చేదును భరించక తప్పదు.

"సారీ రా రవీ, ఈ గొడవల్లో నువ్విరుక్కున్నావు; ఏం అనుక్కోకు. పదపోదాం" అంటున్న శంకరం వెంట మౌనంగా బయటకు నడిచా!

దొందుకు దొందే

"ఏమిటిలా వచ్చావ్, ఫాస్టస్?"
"నిన్ను చూదామనే వంచితుణ్ణని నను
జూచి జాలిపడే మేధావీ!
ఇప్పుడేమంటావ్?"
"ఔనయ్యా, ఫాస్టస్. మన ఇద్దరి
జీవితాల్లో కథైక్యత వుంది సుమీ!
గమనించావా నీవది?
శాస్త్రోషరక్షేత్రాల్లో దైవం ఫలించదని
అసురశక్తి నాశయించి
అథఃపతనం చెందావు నాడు
మతం గతాసువని నమ్మి
మానుష శక్తి నాశయించి
అథఃపతనం చెందాను నేడు
బుద్ధిజనితోన్మాదులం మనం
దొందుకు దొందే."
'ఆపు నీ అశ్రుసిక్త దయావాణి."

– డాక్టర్ గంటి శ్రీరామమూర్తి

BURGdORFF
REALTORS

TRIVENI GURIKAR, CRS, GRI
SALES ASSOCIATE
NJAR MILLION DOLLAR SALES CLUB 1990
EVENINGS: (201) 335-0118

176 ROUTE 46 ■ DENVILLE, NJ 07834
(201) 625-9300 Fax: (201) 625-8255

మహస్సు

ప్రసాద్ వి. తూములూరి
కొలంబస్, ఒహాయో

ఈసాఅనుకో, అల్లాఅనుకో
కావాలంటే రాముడెయనుకో ||2||
అనుకోదగ్గ పరమాత్మునికీ
ఎన్నోపేర్లు ఉన్నాయనుకో ||2||
||ఈసాఅనుకో!!

గీతచెప్పిన సలహాయైనా
కొరానుచేసిన శాసనమైనా ||2||
బైబిలుతెలిపే బోధయైనా
గ్రంధసాహెబు గురియైనా ||2||

విశ్వమానవ కల్యాణానికే
అన్నిమతాల ఆదిఉద్యమం ||2||
అదితెలుసుకొని మనముంటే
ఎంతోసుఖము పొందుతాం ||2||
||ఈసాఅనుకో|

అయోధ్యలోన అల్లాఉన్నా
మెక్కాలో మధుభంజకుడున్నా ||2||
మతేతరంగా బ్రతికినప్పుడే
మానవాళికి మహోదయం ||2||

మతాలపేరన గతాలుత్రవ్వి
మారణహోమం మలయిస్తూ ||2||
మాగొప్పంటూమాహక్కంటూ
మనమెందుకు మసికావటం ? ||2||
||ఈసాఅనుకో|

మానవతంటే మతముమాత్రమే
కాదన్నదిమనకర్థమైతే ||2||
మందిరమన్నది మనలో, యెదలో
మహస్సు కాగలదందరిలో ||2||

మతములు, భాషలు, మేనిరంగులు
పథములు, పాటులు, అలవాట్లూ ||2||
పదిరకాలుగా ప్రపంచమున్నా
అన్నిరకాలదిప్రాణమొక్కటే! ||2||
||ఈసాఅనుకో||

Free from the shackles of restrictions, India has emerged as the mega-market of the '90s.

India has the 12th largest Gross Domestic Product in the world.

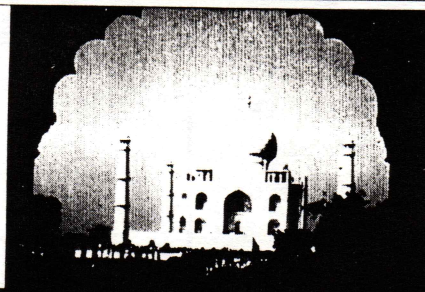

NRI deposits in India touched US $8.5 billion.

THE EXCITING INVESTMENT OPPORTUNITY CALLED INDIA.

US $4200 million raised from Indian Capital Market in '91- '92.

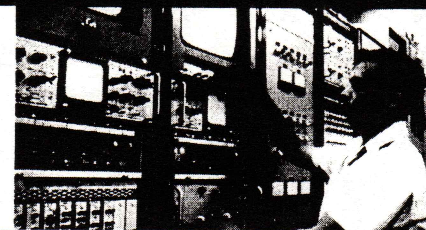

Only State Bank gives you India like nobody else can.

An international network of 49 State Bank offices in 33 countries.

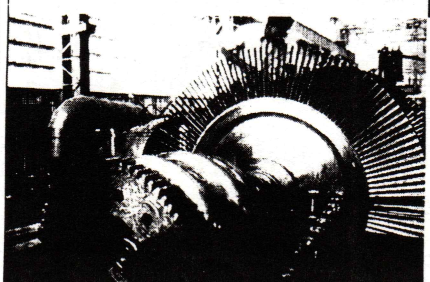

State Bank has assets of US $32 billion.

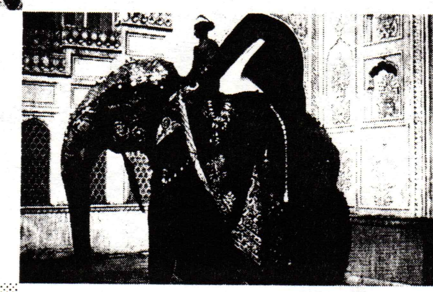

State Bank handles 40% of India's foreign trade.

One out of every four NRIs globally, banks with State Bank.

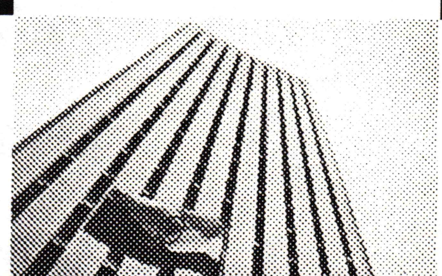

State Bank is the only bank from a developing country in Asia, ranked among the top 25 Asian banks.

Now, check out these highly rewarding plans for NRIs.

COME, CHECK IT OUT.

* Non-Resident (External) Rupee Account (NRE) * Foreign Currency (Non-Resident) Account (FCNR)
* Non-Resident (Non-Repatriable) Rupee Deposit Account. All offering some of the world's highest interest rates.

YES, I'm interested. Send me details on State Bank's NRI savings plans.

Name: ______________________

Address: ______________________

____

Tel: ______________ Fax: ______________

Mail to State Bank of India office nearest you.

STATE BANK OF INDIA
NRI SERVICES

New York: 460 Park Ave., NYC, NY 10022 / 1-800-6 DIAL SBI / 1-212-735-1766 **Flushing:** 42-08 Main St., Flushing, NY 11355 / 1-718-445-3900 **Chicago:** 19 S. LaSalle St., Suite 200, Chicago, IL 60603 / 1-800-621-1299 / 1-312-621-1200 **Washington:** 2001 Pennsylvania Ave., Suite 625, Washington, DC 20006 / 1-202-296-4061 **(California Subsidiaries) Los Angeles:** 707 Wilshire Blvd., Suite 1995, Los Angeles, CA 90017/ 1-800-252-7250 **Artesia:** 17127 Pioneer Blvd., Suite A, Artesia, CA 90701 /1-310-865-5009 **CANADA– Toronto:** Suite 800, Royal Bank Plaza – North Tower, 200 Wellington, Toronto, Ontario M5J 2J2 Canada /1-416-865-1735 **Vancouver:** 104-1001 West Broadway, Vancouver, B.C. V6H 4B1 Canada / 1-604-731-6635

BECAUSE HOME IS WHERE AN NRI'S HEART WILL ALWAYS BE

* These deposits are held in India and are accepted in accordance with Reserve Bank of India's or State Bank of India's programs for Non-Resident Indians and are not insured by FDIC or CDIC nor by any insurance corporation outside India. These are not the obligations of offices of State Bank of India in U.S.A. and there is no recourse against the Banks' branches located outside India.

Photos Courtesy of Air India Library

TCD/MTM R 1/94

అమెరికాలో తెలుగు నేర్పడం

- వేమూరి వేంకటేశ్వరరావు

1. నాంది, ప్రస్తావన.

అమెరికాలో పుట్టి పెరిగిన మన పిల్లలకి తెలుగు నేర్పడం పెద్ద ఇబ్బంది అయి కూర్చుంది. మన దేశంలో కూడ ప్రవాసాంధ్రులు ఇదే రకం ఇబ్బంది పడే అవకాశాలు ఉన్నాయి. తేడా అల్లా మన దేశంలోని ప్రవాసాంధ్రులకి తెలుగు మాట్లాడడం వచ్చేస్తుంది; రాయడం, చదవడం మాత్రం రాదు. మాట్లాడే మాటలు అర్థం అయిపోతాయి కనుక, రాయడం, చదవడం నేర్పడం అంత కష్టం కాదు. కాని అమెరికా, ఆస్ట్రేలియా, ఇంగ్లండు, కెనడా, మొదలయిన దేశాలలో ఉన్న తెలుగువారి పిల్లలకి తెలుగు మాట్లాడడం కూడ రాదు. ఆ సందర్భంలో వారికి తెలుగు నేర్పడం మరీ కష్టం అవుతోంది.

ఈ బహుముఖ సమస్యని వివిధ కోణాల నుండి ఇంతకు ముందే కొందరు ఎదుర్కొన్నారు. 1975 లో జరిగిన ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల సందర్భంలో సర్వశ్రీ వేంకటేశ్వరశాస్త్రి, కృష్ణమూర్తి కలసి ఇంగ్లీషు వచ్చిన వారికి తెలుగు నేర్పడానికి అనుకూలమయిన పుస్తకం రాయగా దానిని శేషాచలం కంపెనీ వారు ప్రచురించేరు. సర్వశ్రీ ముళ్లపూడి వెంకట రమణ, బాపు కలసి తెలుగు నేర్పడానికి వీడియోలు తయారు చేసేరు. విస్కాన్సిన్ విశ్వవిద్యాలయంలో, ఆచార్య వెల్చేరు నారాయణరావు ఆధ్వర్యంలో కొన్ని ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి.

2. ఇబ్బందులకి కారణాలు.

మనకి చిన్నతనంలో ఇంగ్లీషు నేర్చుకోవడం ఎంత కష్టం అయిందో, ఈ పాశ్చాత్యదేశాలలో పుట్టిపెరిగిన పిల్లలకి తెలుగు నేర్చుకోవడం కూడ అంతే కష్టం. అసలు నన్నడిగితే అంతకంటె కష్టం అంటాను. అభిలాష ఉన్నా లేకపోయినా అవసరం కొద్దీ ఇంగ్లీషు నేర్చుకున్నాం. ఈ దేశాలలో ఉన్న పిల్లలకి తెలుగు నేర్చుకోవలసిన అవసరం కనిపించడంలేదు. ఏదో మన భాష అని నేర్పడానికి ప్రయత్నిస్తే, భాషలో ఉన్న అస్తవ్యస్థాల వల్ల చాల ఇబ్బందులని ఎదుర్కోవలసి వస్తోంది.

ఆమధ్య క్రైస్తవ మిషనరీలకి సంబంధించిన ఒక పెద్దమనిషి, పనిమీద ఆంధ్రప్రదేశ్ వెళుతున్నాననీ, కొంచెం తెలుగు నేర్పమనీ అడిగేడు. ఆయనకి తెలుగు నేర్పుదామని సిద్ధపడేసరికల్లా నాకే సవాలక్ష సందేహాలు వచ్చేయి. తెలుగు నేర్పడంలో వచ్చిన ఇబ్బందులూ, సందేహాలు ఏమిటేమిటో, వాటిని అధిగమించడానికి కావలసిన చిటకాలేమిటో చర్చిస్తే ఈ వ్యాసం ఒక ఉద్గ్రంథం అవుతుంది. దానికి ఇక్కడ చోటు ఎలాగూ సరిపోదు కాబట్టి, ఒక్క రాత విషయంలో మాత్రం తెలుగు పరిస్థితి ఎలా ఉందో టూకీగా మనవి చేసి కొంటాను.

మనకి ఇంగ్లీషు పరాయి భాష కనుక తప్పులు చెయ్యడం సహజం. చేసినా సరిదిద్దు కోవడం కూడా సులభమే; ఎందువల్లనంటే, తెలుగుతో పోల్చి చూస్తే, ఇంగ్లీషులో స్థాయీకరణ ఎక్కువ. సందేహాస్పదమయిన ప్రయోగాలు ఇంగ్లీషులో లేకపోలేదు. కాని ఇంగ్లీషులో రాసిన రాతలో ఏది తప్పో, ఏది ఒప్పో నిర్ణయించడం అంత కష్టం కాదు. ఇంగ్లీషులో కూడ ప్రాంతీయమైన వ్యావహారిక భేదాలు ఉన్నప్పటికీ, ఏయే వాడుకలు ఆమోదయోగ్యాలో, ఏయే వాడుకలు మాండలీకాలో, అన్న మీమాంసకి తావు లేదు. ఏ ఆక్స్‌ఫర్డ్ వారి నిఘంటువునో (ఇది ఇంగ్లండులో వాడే భాషకి ప్రమాణం), ఏ వెబ్‌స్టర్ నిఘంటువునో (ఇది అమెరికాలో వాడే భాషకి ప్రమాణం), సంప్రదించి వర్ణక్రమాలలో వచ్చే సందేహాలు తీర్చుకోవచ్చు. అలాగే వ్యాకరణ బద్ధమయిన వాక్యం ఏదో, వ్యాకరణ నియమాలని ఉల్లంఘించిన వాక్యమేదో నిర్ణయం చెయ్యవచ్చు.

అలాగని ఇంగ్లీషు తెలుగు కంటె ఉత్కృష్టమయినదీ, తేలిక అయినదీ, తర్క బద్ధమయిన భాష అని కానీ, ఇంగ్లీషులో రాసే వారంతా ఒకే ఒక ప్రమాణానికి బద్ధులయి రాస్తారని కానీ నేను అనడంలేదు. ఇంగ్లీషు భాషలోనూ అస్తవ్యస్థాలు ఉన్నాయి. ఉదాహరణకి, ఇంగ్లీషులో 42 శబ్దాలున్నాయి. ఈ 42 శబ్దాలనీ రాసేటప్పుడు మాత్రం ఒక వరసా, ఒక వావీ అంటూ ఏమీ లేకుండా వందలాది విధాలుగా రాసి, ఇంగ్లీషు వర్ణక్రమాన్ని రసాభాసు చేసి పాడు చేసేరు. అందుకనే ఇంగ్లీషులో ఏ వర్ణక్రమం ఒప్పో, ఏది తప్పో చెప్పడానికి నిఘంటువుని సంప్రదించి తీరాలి, లేదా వర్ణక్రమాలని కంఠస్థం చెయ్యాలి తప్ప మధ్యేమార్గం లేదు. అయినప్పటికీ, తెలుగు రాతలో మనకున్న అలవాట్లతో పోల్చి చూస్తే, ఇంగ్లీషు రాతలో స్థాయీకరణ ఎక్కువ అంటున్నాను అంతే.

కవిత్వాలలోను, సారస్వత గ్రంథాలలోను, శిల్పం కోసమే అనండి, ఛందస్సుకోసమే అనండి, పెద్దలు భాషని ప్రయోగాత్మకంగా మార్చి వాడడం కద్దు. కాని నేర్చుకునేటప్పుడు కాని, రాజకీయ, వాణిజ్య, వ్యాపార, వైజ్ఞానిక రంగాదులలో వాడేటప్పుడు కాని స్థాయీకరణ ఉన్న భాషనే వాడడం సర్వదా వాంఛనీయం. తెలుగులో సైన్సుకి సంబంధించిన విషయాలు రాయాలి, పాఠ్యాంశాలని తెలుగులో

బోధించాలి అని తపన పడే నా లాంటి వాళ్లకి, భాషలో, ప్రత్యేకంగా రాసే భాషలో, స్థాయీకరణ లేక పోవడంవల్ల వచ్చే చిన్న చిన్న ఇబ్బందులని సూచించి, వాటిని అధిగమించడానికి కొన్ని చిటకాలని సమీక్షించడం ఈ వ్యాసం యొక్క ఉద్దేశాలలో ఒకటి.

స్థాయీకరణ లేని భాష నేర్చుకోవడం కష్టం, నేర్పడం కష్టం. కేలిఫోర్నియా విశ్వవిద్యాలయం (బర్క్లీ లోని దక్షిణ ఆసియా విభాగంలో తమిళం నేర్పే ఆచార్యునితో మాట్లాడడం తటస్థించింది. ఆయన్ని "హార్టు గారూ, మీకు తెలుగు కూడ వచ్చా?" అని అడిగితే, "అమ్మో, తెలుగు చాలా కష్టం, తెలుగు నేర్చుకునే అంత ఓపిక నాకు లేదు" అన్నారు. నా మనస్సు చివుక్కు మంది.

తెలుగు నేర్చుకోవడం కష్టం అవడానికి రెండు కారణాలున్నాయని చెబుతారు. మొదటి కారణం, తెలుగులో అక్షరాలు ఎక్కువవడం. ఈ అక్షరాలని తగ్గించడం ఎలాగో సూక్ష్మీకరణ అనే శీర్షిక కింద అది మరొక చోట మరొకసారి ముచ్చటిస్తాను. రెండవ కారణం, తెలుగులో స్థాయీకరణ లేకపోవడం. స్థాయీకరణ లేకపోవడమే ఒక అదృశ్యమానమైన వరం అని వాదించే వారున్నారు. "మాండలిక భేదాలతో ఒప్పారే భాష యొక్క అందమే వేరు. స్థాయీకరణ పేరిట స్పెల్లింగు శృంఖలాల తోటీ, వ్యాకరణపు నిబంధనల తోటీ మమ్మల్ని బంధించి బాధించకండి" అని వాదించే వారు లేక పోలేదు. అలా వాదించే వారికి నేను చెప్పగలిగే సమాధానం ఒక్కటే. మాండలిక భేదాలకి ప్రతీ భాష లోనూ ఒక స్థానం ఉంటుంది. విశాఖపట్నం జిల్లా భాష వాడడం వల్లే కదా రావి శాస్త్రి రెండో సారా కథ తారాపథానికి ఎగసి పోయింది.

కాని, తెలిసో తెలియకో, తెలుగులో తప్పులు రాసేసి, మాండలికాలనే డాలుని అడ్డంగా పెట్టుకుని సమర్ధించుకోవడం సమంజసం అనిపించుకోదు. అసలు ఈ మాండలికాల వల్ల రెండు రకాల తేడాలు వస్తాయి. ఒకే భావాన్ని వ్యక్తపరచడానికి ఒకటి కంటె ఎక్కువ మాటలని వాడడం వల్ల వచ్చే తేడా మొదటి రకానికి చెందినది. అంగడి, కొట్టు; చక్కెర, పంచదార; బాడుగ, అద్దె; వెల, ధర; గెనుసుగడ్డ, చిలగడదుంప; మడక, నాగలి; పన్నె, దువ్వెన; మొదలయినవి ఎన్నో ఈ జాతికి చెందిన మాటలు ఉన్నాయి. ఇలాంటి వైవిధ్యత ఉండడం వల్ల పెద్ద నష్టం ఏమీ లేదు; సాంకేతిక అవసరాల దృష్ట్యా చూస్తే కొంచెం లాభం కూడా ఉంది. ఈ విషయం అటుంచుదాం. మాండలికాల వాడకం వల్ల వచ్చే రెండో తేడా ముఖ్యంగా రాసేటప్పుడు వర్ణక్రమంలోనూ, మాట్లాడేటప్పుడు ఉచ్చారణలోనూ కనిపిస్తుంది. రాకపోకల సౌకర్యాలూ, వార్తాపత్రికల వాడకాలూ, రేడియో, టెలివిషన్ల ప్రభావాలూ పెరుగుతున్న కొద్దీ, ఈ తేడాలు సమసి పోతాయి.

ఈ వ్యాసానికి ప్రేరణ కారణమైన విశ్లేషణని ఒక పరిమితమైన పరిధిలో జరపాలంటే ముందుగా ఏ తెలుగు అన్న ప్రశ్నకి సమాధానం వెదకాలి. తెలంగాణా తెలుగా? రాయలసీమ తెలుగా? కోస్తా తెలుగా? కోస్తా తెలుగులో మళ్లా కళింగాంధ్రం, మధ్యాంధ్రం, దక్షిణాంధ్రం అని రకాలున్నాయి. అలాగే, శైలి విషయంలో గ్రాంధికమా? శిష్టవ్యావహారికమా? గ్రామ్యమా? తెంగ్లీషా? (అచ్చ తెలుగునీ, సంస్కృతాన్నీ మేళవిస్తే సంస్కృతాంధ్రం ఎలా వచ్చిందో, అలాగే తెలుగునీ, ఇంగ్లీషునీ మేళవించగా వచ్చిన భాషే తెంగ్లీషు.) ఈ ప్రశ్నలని చర్చించి శిష్ట వ్యావహారికమేదో, గ్రాంధికమేదో, గ్రామ్యమేదో విడమర్చి చెప్పడానికి ఇక్కడ చోటు సరిపోదు. కనుక శిష్టవ్యావహారికాన్ని గుర్తించడానికి కొన్ని చిటకాలు మాత్రం చెబుతాను. (1) మాట చివర "ము" వర్ణం ఉండే మాటలు చాలమట్టుకి (అంటే, వైకల్పికంగా) శిష్టవ్యావహారికంలో పూర్ణానుస్వారంతో (అంటే, సున్నతో) అంతం అవుతాయి. (2) మాట మొదట్లో కరారావుడు, అంటే మాట మొదట్లో రేఫయుక్త సంయుక్తాక్షరం, వస్తే అది గ్రాంధికం, అర్థం మారకుండా ఆ కరారావుడు తీసెయ్య గలిగితే అది శిష్టవ్యావహారికం. (3) గ్రాంధికంలో సంధి నిత్యమే అయినా శిష్టవ్యావహారికంలో వైకల్పికంగా జరుగుతుంది. (4) మన సినిమాల లోను, రేడియో, టెలివిషన్ లలో వినిపించేది, నవలల లోను, పత్రికల లోను ఎక్కువగా కనిపించేది శిష్టవ్యావహారికమే. ఇటువంటి భాష ఉభయ గోదావరి, కృష్ణా జిల్లా ప్రాంతాలలో వినిపిస్తూ ఉంటుంది. కనుక ఆయా ప్రాంతాలలో చదువు, సంస్కారం ఉన్న వారి పరిధులలో బాగా వాడుకలో వున్న భాషని, శిష్టవ్యావహారికానికి ప్రమాణ ఆధారంగా తీసికొని ఈ వ్యాసాన్ని శిష్టవ్యావహారికంలో రాయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. ఈ కార్య నిర్వహణలో ఎంతవరకు కృతకృత్యుణ్ణి అయానో తర్వాత మీరే నిర్ణయించవచ్చు.

3. సంధులు, మాట విరుపులు

పూర్వం వచనం రాసేటప్పుడు ఒక వాక్యాన్ని అంతటినీ గొలుసుకట్టుగా రాసేవారు. (ఆ రకం రాత పాత దస్తావేజుల్లో కనిపిస్తుంది.) నేను ఇప్పుడు రాస్తున్నట్టు మాటకీ, మాటకీ మధ్య ఖాళీ ఉండేది కాదు. అంతే కాకుండా నుగాగమ సంధి బాగా వాడుకలో ఉండేది. "నేనిప్పుడు" అని నుగాగమ సంధి చెయ్యకుండా "నేను ఇప్పుడు" అని పై వాక్యంలో నేను

ఎలా రాసేనో అలాగ రాయడం వల్ల కొన్ని సుఖాలు ఉన్నాయి. ఈ పద్ధతి దేశంలో అప్పుడే వాడుకలో ఉంది. ఇదే పద్ధతిని అంతా అవలంబిస్తే కొంత స్థాయీకరణ వస్తుంది.

అలాగని సంధులని, సమాసాలని బొత్తిగా వాడకపోతే భాష పేలవంగా తయారయి మాట్లాడడానికి సౌకర్యంగానూ, వినడానికి అందగానూ ఉండదు. అంతేకాకుండా, మాటలని విడివిడిగా రాసేటప్పుడు వాటిని ఎక్కడ విరవాలో అన్న విషయం ఎవరికీ నిర్దుష్టంగా తెలియదు. కనుక నేను చెప్పేది సూత్రమూ కాదు, సిద్ధాంతమూ కాదు. సూచన మాత్రమే. ఇది కొన్నాళ్లు మనం ప్రయత్నాలు, ప్రయోగాలు చెయ్యగా చెయ్యగా మనకి అనుకూలమైన బాణీ ఏదో మనకే అవగతం అవుతుంది.

4. తెలుగులో స్పెల్లింగు

తెలుగులో కూడ స్పెల్లింగు (వర్ణక్రమం) ఉంది. కొన్ని నియమాలూ ఉన్నాయి. కానీ మనం మాట్లాడే భాషకి రాసే భాషకి బాగా తేడా ఉండడం వల్ల, మాండలీకాలలో ఉన్న తేడాల వల్ల, గ్రాంధిక, శిష్టవ్యావహారిక, గ్రామ్య శైలులో ఉన్న తేడాల వల్ల అయితేనేమి, ఈ స్పెల్లింగు నియమాలని ఉల్లంఘించే వారే ఎక్కువగా కనిపిస్తున్నారు; పాటించే వారు పూజ్యం అయిపోతున్నారు. తెలుగు వర్ణక్రమానికి సంబంధించిన విషయాలని రకరకాల కోణాలనుండ పరిశీలిద్దాం.

మొదటి కోణం. తెలుగులో కొన్ని అక్షరాలని రెండేసి రకాలుగా రాయగలిగే సావకాశం ఉండడంతో సందేహాస్పదమైన సందర్భాలు వస్తూ ఉంటాయి. ఉదాహరణకి, ఒక్క అ, ఆ లని తప్ప మిగిలిన అచ్చులని రెండు రకాలుగా రాయవచ్చు. ఎప్పుడు ఏ విధంగా రాస్తే బాగుంటుంది? మచ్చుకి, ఈ అక్షరాల జంట లు చూడండి: ఇ, యి లు; ఈ, యీ లు; ఉ, వు లు; ఊ, వూ లు; ఎ, యె లు; ఏ, యే లు; ఒ, వొ లు; ఓ, వో లు. మాట మొదట్లో అయితే ఇ, ఈ, ఉ, ఊ, ఎ, ఏ, ఒ, ఓ లు, మాట మధ్యలో అయితే క్రమంగా యి, యీ, వు, వూ, యె, యే, వొ, వో లు వాడాలని ఒక నియమం ఉందని వినికిడ. కాని ఈ నియమాన్ని పాటించే వాళ్లు తక్కువ. మచ్చుకి, మాట మొదట్లో ఇ కి బదులు యి రాయడం, అంటే "ఇక్కడ" అని రాయడానికి బదులు "యిక్కడ అని రాయడం, పేరుపడ్డ రచయితలు కూడా చేసే పనే. చలం వంటి రచయిత మాట మొదట్లో యి వాడ యిప్పుడు అని రాసేరు. ఇది తప్పా? ఒప్పా? పెద్ద పెద్ద వాళ్లే ఈ నియమాన్ని ఉల్లంఘిస్తున్నారు కదా అని "రాఓఇ" అని కాని "రాఓయి" అని నేను రాస్తానని మొండిగా మారాం చేస్తే, మా తెలుగు మేష్టారు వీపు విరేస్తానన్నారు. ఈ మాటని "రావోయి" అనే రాయాలన్నారు.

ఇలాగే ఐ, ఔ లకి కూడ రూపాంతరాలు ఉన్నాయి. ఐ కి బదులు "అయి" అనీ, ఔ కి బదులు "అవు" అనీ రాయడం నేను చూసేను. బ్రౌను నిఘంటువులో కూడ ఈ వాడకం ఉంది.

మరొక కోణం. ఉదాహరణకి, నాలుక, నాలిక; మూసికో, మూసుకో; వరస, వరుస; జలగ, జెలగ; దవడ, దవుడ; కాలవ, కాలువ; మనవడు, మనుమడు; శనగలు, సెనగలు; కంకి, కంకె; దేముడు, దేవుడు అన్న ప్రయోగాలలో ఏది ఒప్పు, ఏది తప్పు? లేక, రెండూ ఒప్పేనా? ఇలాంటి సందేహాస్పదమైన పదాల జంటలు తెలుగులో కొల్లలు. శ్రీ రా. వి. శాస్త్రి గారి వంటి దిట్ట దేముడు అని రాసేరు. ఈ వివాదం ఇప్పుడిప్పుడే నేను కనిబెట్టిన వింతేమీ కాదు. క్రీ.శ. 1879 ప్రాంతాలలో రాసిన మిధ్యాపవాదం అనే వ్యాసంలో శ్రీ గిడుగు రామమూర్తి పంతులు గారు, ఆయనకీ శ్రీ వేదం వెంకట రాయశాస్త్రులవారికీ వచ్చిన భేదాభిప్రాయాలని ముచ్చటిస్తూ, జలగ, దవడ, కాలవ అన్న ప్రయోగాలని సమర్ధించేరు. మనం ఎలా మాట్లాడుతున్నామో అలాగే రాయాలని పంతులుగారి సిద్ధాంతం.

శ్రీ రామమూర్తి పంతులు గారి వ్యాసాన్ని చదవగా, చదవగా నాకు అవగతం అయిన విషయం ఇది. తెలుగులో ఒక నిర్దిష్టమయిన ప్రమాణం అంటూ ఏదీ లేదు. ఇలా ప్రమాణం లేక పోవడమనే రుగ్మత ఒక్క శిష్టవ్యావహారికానికే కాదు, గ్రాంథికానికి కూడా ఉంది. "గ్రాంథిక భాష" అని మన పండితులు వ్యవహరించే భాష స్వరూపం కూడ ఇదమిద్ధమని నిర్ణయించడానికి వీలు పడదు. మన వ్యాకరణాలు కూడ పరస్పర విరుద్ధం గానూ, అసమగ్రం గానూ ఉండడం వల్ల ఏది తప్పో, ఏది ఒప్పో నిర్ధారణ చెయ్యడం కూడ దుష్కరం అయిపోతోంది. మహామహోపాధ్యుల సిద్ధహస్తాలలో మలచబడ్డ గ్రాంధిక భాషే పండిత ప్రకాండులకి కూడ సాధ్యపడకుండా అస్థవ్యస్థంగా ఉంది. శిష్టవ్యావహారికం గురించి వేరే చెప్పాలా?

ఈ విభాగంలో లేవదీసిన క్లిష్టమయిన సమస్యని ఎటూ తేల్చకుండా తుని తగవులా వదిలేయడానికి మనస్కరించడంలేదు. ఇక్కడ తరుణోపాయం ఏమిటంటే రెండంటిని ఒప్పే అని ఒప్పేసుకుని, ఒక వర్ణక్రమం వేపు కొంచెం మొగ్గు చూపి, రెండవ దానిని ప్రత్యామ్నాయ వర్ణక్రమం గా వాడమని తీర్మానించడం. ఇలా రెండేసి వర్ణక్రమాలు వాడే ఆచారం ఇంగ్లీషు లోనూ తెలుగు లోనూ కూడ ఉంది. ఉదాహరణకి సర్వశ్రీ దాశరధి, సుబ్బరామయ్య గార్లచే కూర్చబడ్డ డిక్షనరి ప్రకారం అప్పగింత, ఒప్పగింత అన్నవి రెండూ ఒప్పే.

అవకాశం ఇచ్చేరు కదా అని ఎవరికి తోచినట్టు వారు రాసేసుకుంటూ పోతే మళ్ళా కష్టాలు వస్తాయి.

ప్రత్యామ్నాయ వర్ణక్రమాలు ఉన్నప్పుడు దేని మీద మొగ్గు చూపడం అన్న ప్రశ్న వస్తుంది. ఉదాహరణకి మగాడు అని రాయాలి కాని మొగాడు అని రాయకూడదు. దేవాలయం అని రాస్తాం కానీ దేమాలయం అని రాయం. కనక దేవుడు అన్నదే సరి అయిన ప్రయోగం.

5. గుణింతాలు రాయడం

స్థాయీకరణకి సంబంధించిన విషయాలని మరొక కోణం నుండి పరిశీలిద్దాం. ముందుగా, అక్షరాల నిర్మాణంలో ఉన్న తేడాలని చూద్దాం. ఒక శబ్దాన్ని సృష్టించడానికి రకరకాల అక్షరాలని వాడే ఆచారం హిందీలో ఉంది. ఉదాహరణకి హిందీలో అ, ణ లని, ఝ, శ లని రెండు విధాలుగా రాయవచ్చు. తెలుగులో కూడ ఈ ఆచారం ఉంది. అ, ఆ లని మినహాయించి, మిగిలిన అచ్చులని రెండు విధాలుగా ఎలా రాయవచ్చో పైన చూసేం కదా.

(క) ఓత్వం రాయడం ఎలా?

గుణింతాలు రాయడం దగ్గర కూడ ఒకే శబ్దాన్ని రకరకాలుగా రాసే ఆచారం తెలుగులో ఉంది. ఈ కింది మాటల జంటలని చూడండి: హోరు, హొరు; పోడవరం, మోడవరం. ఈ మాటలలోని రెండు రకాల ఓత్వములు బాగా వాడుకలో ఉన్నవే. ఈ రెండింటిలో ఏది సరి అయిన వాడుక అన్న ప్రశ్నకి ఇదమిద్ధంగా సమాధానం చెప్పలేం. మిగిలిన గుణింతాలలో ఈ ఓత్వం ఎలాగుందో పరిశీలిద్దాం ఒక సారి. కోతి, రోత, పోకడ వంటి పదాలలోని ఓత్వంతో పోల్చి చూస్తే హోరు, పోడవరం అని రాయడమే సమంజసం అని అనిపిస్తుంది. దీనికి "కోతి నియమం" అని నామకరణం చేద్దాం.

ఓత్వం వాడకంలో మరొక ఉదాహరణ. ఈ దిగువ మాటలు చూడండి:

1(a) మొత, 1(b) మోత, 1(c) మోత, మోత.

2(a) యొధుడు, 2(b) యోధుడు, 2(c) యోధుడు, యోధుడు.

పై పేరాలో సూచించిన కోతి నియమాన్ని ఇక్కడ వాడితే 1(c), 2(c) లలో చూపించిన విధంగా రాయాలి, కాని ఎవ్వరూ అలా రాయరు. మోసం, యోధుడు అని రాయడం ఒకటి రెండు సార్లు చూసేను కాని, ఎక్కువ వాడుకలో ఉన్నవి మాత్రం మోసం, యోధుడు లలో ఉన్న పద్ధతి మాత్రమే. కనుక ఈ పద్ధతిని "మోత నియమం" అందాం. అంటే ఏమిటి? ఓత్వం కావాలంటే, ఎత్వం రాసి దానికి కొమ్ముదీర్ఘం పెడుతున్నాం.

హ, చ లకి కోతి నియమూ, మ, య లకి మోత నియమూనా? ఇలా అక్షరానికో నియమం అయితే బాగుండదు. నియమం ఉల్లంఘించడం ఎలాగూ జరిగింది కనుక, క్రమం తప్పిన శాల్తీలన్నిటిని ఒకే విధంగా రాద్దామనుకునే వారు మోత నియమాన్నే, అంటే హొ, చొ, మొ, యొ అనే వాడుకలనే, సమర్థిస్తారు.

(చ). కొమ్ము ఎక్కడ పెట్టాలి?

గుణింతంలో సంయుక్తాక్షరాలు వచ్చినప్పుడు, కొమ్ము ఎక్కడ తగిలించాలి అనే ధర్మసందేహం నాకు తరచు కలుగుతూ ఉంటుంది. ఈ కింద మాటలు చూడండి:
కప్పు, కప్పు; అచ్చు, అచ్చు; కర్పూరం, కర్పూరం; కాళ్ళు, కాళ్ళు; వగయిరాలు.
ఈ సందేహం నివృత్తి అయితే కాని, తెలుగు గుణింతాలలో అకారాది క్రమం ఏదో ఇదమిద్ధంగా తేల్చి చెప్పలేం. ఉదాహరణకి కప్పు అని రాసినప్పుడు ప్ప యొక్క గుణింతం రాస్తున్నాం. అప్పుడు అకారాది క్రమంలో కప్ప, కప్పా, కప్పి, కప్పీ, కప్పు అని దీర్ఘాలు, గుడిలు, గుడిదీర్ఘాలు, అన్నీ కింద నున్న ప కి ఇవ్వాలి. కాని కప్పు అని రాసినప్పుడు ప గుణింతంలో ముందు ప కి కొమ్ము ఇచ్చి తర్వాత దానితో తయారయే సంయుక్తాక్షరాలని రాస్తున్నామన్న మాట. అప్పుడు, కప్పా, కప్పి, కప్పీ, కప్పు, అన్న మాటలు వస్తాయి. మరొక ఉదాహరణ. పువ్వు అని రాసినప్పుడు ముందు వకి కొమ్ము ఇచ్చి తర్వాత కింద వ్వ రాస్తున్నాం. అంతేకాని, ముందే వ కింద వ రాసి, తర్వాత కింద నున్న వ ఒత్తుకి కొమ్ము ఇచ్చి "పువ్వు" అని రాయడంలేదు కదా. అందుకని, అచ్చు, కప్పు, అని రాసే కంటే, అచ్చు, కప్పు, తప్పు అని రాస్తేనే తర్క బద్ధంగా ఉంటుందని నా ఉద్దేశం.

ఈమధ్య ఆంధ్రప్రభ వారు ఒక కొత్త ప్రయోగం చేస్తున్నారు. రాజు అని రాయడానికి బదులు రాజు అని రాస్తున్నారు. ఈ కలనయంత్రాల వాడకం వల్ల సంభవించిన వికారమో లేక ఎవరిదైనా స్వకపాల కల్పితమో తెలియదు కాని జు అని రాస్తే తర్కబద్ధంగానే ఉందికానీ, చూడడానికి ఏమీ బాగులేదు.

(ట). గుడి, గుడిదీర్ఘం ఎక్కడ పెట్టాలి?

హల్లుకి గుడి చుట్టినప్పుడు సర్వసాధారణంగా తలకట్టు తీసేసి, ఆ స్థానంలో గుడి చుడతాం. కాని ఒక్క య గుణింతం రాసినప్పుడు మాత్రం, తలకట్టు తీసేసి గుడి చుట్టడానికి బదులు,

— మిగతా 19 వ పేజీలో

విశాఖ వీచిక –2

– దూసి ధర్మారావు
Visakhapatnam, IN

జూలై 3, 1994

విశాఖ అంతరంగం ఆనందసాగరమై ఉప్పొంగినవేళ. విశాఖకు వింతైన అంతర్జాతీయ తెలుగుశోభ. జూలైనెల మూడవతేదీన విదేశాలలోని తెలుగుప్రముఖులు విశాఖకు తరలివచ్చినవేళ.

ఈ సంవత్సరం డిసెంబరు 28,29,30 తేదీలలో మద్రాసు మహానగరంలో తలపెట్టిన ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలకు తెలుగువారిని సమాయత్తం చేసే ఏర్పాటు. అందుకోసం తెలుగునేల నాలుగు చెరగులా ప్రేరణ కలిగించి చైతన్యవంతంచేసే ప్రయత్నం. హైదరాబాదులో, విజయవాడలో జరిగిన సభల తర్వాత జూలై 3వతేదీన విశాఖలో ప్రపంచ తెలుగు సమాఖ్య వైభవోపేతమైన సభ నిర్వహించింది.

ప్రపంచ తెలుగు సమాఖ్య విశాఖ కన్వీనరు శ్రీ పి.వి. రమణయ్యరాజాగారు, అత్యాధునిక పర్యాటక కేంద్రంలా నిర్మించిన తన సీషెల్స్ అపార్ట్‌మెంట్స్ ఏడో అంతస్థులో ఏర్పాటుచేసిన విందుభోజనం అతిథులకు ఆహ్లాదం కలిగించింది.

సాయంత్రం 6 గంటలకు విదేశీప్రముఖులకు తాజ్ రెసిడెన్సీ హోటల్‌లో విశాఖపురప్రముఖులతో కలిపి ఏర్పాటుచేసిన అల్పాహారవిందు మనసులు పెనవేసుకునే మధురమైన వాతావరణం కల్పించింది.

అదే హోటల్‌లో, నాగావళి ఆడిటోరియంలో విశ్వవ్యాప్తమైన తెలుగుతేజస్సుకు ప్రతీకలాంటి ఐదుదీపాలుగల తెలుగుజ్యోతిని ప్ర.తె.స. అధ్యక్షులు, శ్రీ వి.యల్. దత్తుగారు వెలిగించి సభాప్రారంభం చేశారు. అంతర్జాతీయ తెలుగుప్రముఖులంతా తలా ఒక వత్తి వెలిగించి, ఉద్దీపనం చేశారు. ప్రఖ్యాత సినీనిర్మాత, ప్రతెస కార్యదర్శి శ్రీ విశ్వేశ్వరరావుగారు ఐదు ఖండాలలో వెలుగు పంచుతున్న ఐదు తెలుగుజ్యోతులుగా ఆ దీపాలను అభివర్ణించారు. ఆయన ప్ర.తె.స. ఆశయాలను వివరిస్తూ, ప్రపంచంలో తెలుగువారందరినీ ఒకటిచేసి, తెలుగు సంస్కృతీ పరిరక్షణ, సంప్రదాయ పరిపోషణచేస్తూ, కులమతప్రాంతీయ భేదాలులేని ఒక వినూత్న తెలుగుప్రపంచం సృష్టించడమే ప్రధానాశయమని వివరించారు. ఇందుకోసం ప్రపంచంలో అన్ని తెలుగుప్రాంతాలలోను, అనేక కార్యక్రమాలు నిర్వహించి, తెలుగుభాష, సంస్కృతి, కళలు, సాహిత్యం, నాటకం, నాట్యంవంటి కళాప్రక్రియలద్వారా తెలుగువారి విద్యా, సాంఘిక వికాసానికి ప్రోదిచేస్తూ, తెలుగు సంప్రదాయాన్ని ప్రపంచానికి చాటిచెప్పడం జరుగుతుందని వివరించారు. ముఖ్యంగా తెలుగుచిన్నారుల మనసులకు దూరమైపోతున్న తెలుగుతనాన్ని ఉద్దీప్తంచేయడం జరుగుతుందని వివరించారు. ఇతరులబారిపడి నశించిపోకుండా తెలుగు విశిష్టతను పరిరక్షించడం ప్రధానలక్ష్యం అన్నారు.

ప్ర.తె.స. ఉపాధ్యక్షులు, జాతీయచలనచిత్రసంస్థ పూర్వ అధ్యక్షులు, సమాఖ్య నియమావళి నిర్మాత, శ్రీ డి.వి.యస్. రాజుగారు నియమావళి వివరించారు. శ్రీ ఇ. యస్. రెడ్డి మాట్లాడుతూ, ప్రవాసాంధ్రులకు అందకుండాపోతున్న విద్యావకాశాలను గురించి బాధ వ్యక్తంచేశారు. వారికి క్రమేపీ దూరమైపోతున్న తెలుగుతనం విషయమై ఆందోళన వ్యక్తంచేశారు.

ప్రతెస యువనాయకులు శ్రీ రవీంద్రనాథ్ మాటాడుతూ, ఉప్పొంగుతున్న యువతరం ఒక సమైక్యతెలుగుప్రపంచం ఆవిర్భవించడానికి తమవంతు కృషిచేయాలని ఆకాంక్షించారు.

సభారంజకంగా సాగిన మలేషియా తెలుగు సంఘాధ్యక్షులు డా॥ పాల్ నాయుడుగారి ప్రసంగంలో 'మీరంతా తెలుగుతల్లి ఒడిలో పెరుగుతున్న అదృష్టవంతులు. తల్లిపాలలాంటి తెలుగుభాష తీయదనాలను అందుకుంటున్నారు. మేం ప్రవాసాంధ్రులం. అనాథలం.' అన్నమాటలు సభలోనివారిని కదిలించాయి. తెలుగువాళ్ళకీ, తెలుగుభాషకీ ఆ దేశాల్లో గుర్తింపేలేదని, తెలుగుసంస్కృతిని, ప్రత్యేకతను ప్రపంచమంతా చాటిచెప్పవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని ఆయన ఉద్వేగపూరితంగా అన్నారు. మలేషియా తెలుగుసంఘ కార్యదర్శి శ్రీ ఆర్.పి. నాయుడుగారు, 'భాషపోతే జాతే పోతుంది'. అందువలన భాషాసంస్కృతుల పరిరక్షణ అవసరం అని వివరించారు.

అమెరికా కొలరాడో తెలుగు సంఘాధ్యక్షులు శ్రీ సోమయాజుల చలపతిరావు, అక్కడ అనేక వ్యయప్రయాసలకోర్చి తెలుగుతనాన్ని ఎలా నిలబెట్టుకుంటున్నారో చెప్పారు. తెలుగుపండుగలు ఉగాది, దీపావళి వంటి వాటిలో అమెరికావారుకూడా పాల్గొనేవిధానం ఉందని చెప్పారు. తనకుమార్తెకు కూచిపూడి నేర్పించడం తెలుగువిశిష్టతలో భాగమని అన్నారు. అక్కడి తెలుగువారికోరికమీద శ్రీ రమణయ్యరాజాగారు 'బొబ్బిలియుద్ధం' సినిమా పంపితే, దానిని చుట్టుపట్ల అమెరికన్లు ఎంతో శ్రద్ధగాచూసి తనకు కృతజ్ఞతలు చెప్పారట. ఆ థ్యాంక్స్‌ను ఈ సభలో ఆయన రాజాగారికి అపురూపంగా అందజేశారు.

సమాఖ్య ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు శ్రీ చిత్తరంజన్‌కూడా ఈ సభలో పాల్గొన్నారు. డెట్రాయిట్‌లో ఉంటున్న శ్రీమతి ఉమ ఈ సభకురావడం తనకెంతో సంబరంగా ఉందని తీయనైన తెలుగులో వివరించినప్పుడు, ఆమె కళ్ళల్లో, కట్టుబొట్టుతీరులో తెలుగుతనం, సంప్రదాయం నిలుపుకోవాలనే తపన ఎంతో తొణికిసలాడాయి.

అమెరికానుండి వచ్చిన 'సునీతా పాండురంగి' ఆంగ్లంలో ప్రసంగించారు. స్థానికులలో విశాఖ పార్లమెంటుసభ్యులు శ్రీ ఎం.వి.ఎస్, మూర్తి, శ్రీ సి.ఎస్.ఎన్. రాజు, ప్రముఖ న్యాయవాది కందాళం శ్రీనివాసరావు, విశాఖప్రజల సహాయసహకారాలు సమాఖ్యకు ఎప్పుడూ ఉంటాయని అతిథులకు హామి యిచ్చారు. ప్రొఫెసరు రామలింగశాస్త్రి మాటాడుతూ కొన్ని ఆచరణాత్మక సూచనలు చేశారు. అధ్యక్షులు శ్రీ దత్ విశాఖ పర్యటనలో వారుపొందిన ఆనందానికి, విశాఖ పౌరులిచ్చిన ఆతిథ్యానికి కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ అందరినీ మద్రాసుసభలకు ఆహ్వానించారు. శ్రీ వి. రామారావు ప్రార్థనాగీతంతో ప్రారంభమైన ఈ సభకు, విశాఖ ప్రతెస కన్వీనరు శ్రీ వి. సీతారామయ్య వందనసమర్పణ చేశారు.

ఈ సభలో అతిథులకు స్వాగతవచనాలు పలికే భాగ్యం నాకు కలిగింది.

ఈ సమావేశం సమైక్యతెలుగుసంస్కృతికి సువర్ణమయవేదిక.
తెలుగువారి అంతర్జాతీయసమతాగీతిక.

ఈ సమాఖ్య విశ్వశాంతి కాంక్షించే తెలుగుభావాలకు చక్కని వ్యాఖ్య.

విశాఖలో ఇంత ఉన్నతమైన కార్యక్రమానికి రూపకల్పనచేసి, ఏర్పాట్లుచూసి, విజయవంతంచేసిన కన్వీనర్లు రాజా–లక్ష్మి వ్యవస్థాపకులు శ్రీరాజాగారు, శ్రీ సీతారామయ్యగార్ల కృషి అభివందనీయమైనదని పలువురు అభివర్ణించారు.

....

జూలై 17, 1994

ముచ్చటైనమూడు సంస్థలు. కళలద్వారా మానవతాబంధాలను

(మిగతా 19వ పేజీలో)

Dr. Nirmala Akkapeddi
Clifton Medical Center

Where a professional and caring staff offer the most modern technology available in the area

TRI/STAR PHYSICAL THERAPY CENTER
(201) 777-9595

MAIN MEDICAL IMAGING CENTER
(201) 777-6661

CLIFTON MEDICAL CENTER
(201) 777-9595

1003 Main Avenue, Clifton, New Jersey 07011

- Sports Medicine
- Arthritis And Muscle Diseases
- Stroke Rehabilitation
- Post-Operative Orthopedic Cases
- Diagnostic X-Rays
- Latest Generation CAT Scan
- Ultrasound, Ecocardiogram
- Sonogram, Nuclear Medicine
- Emergency Medical Care
- Laboratory - Internists
- Surgeons, Cardiologists
- Neurologists, Podiatrists

Daily, Evening & Saturday Appointments Available
Most Insurances Accepted

INVESTMENT SERVICES

DISCOUNT COMMISSIONS ON STOCKS AND BONDS

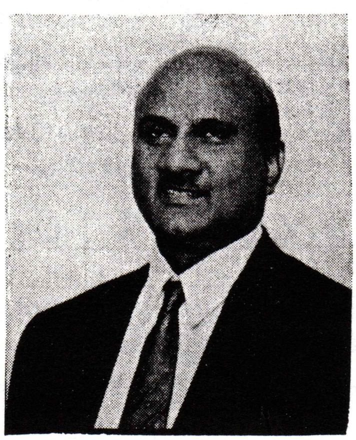

VAIKUNTA MURTY GULIVINDALA
VICE PRESIDENT
WESTMINSTER SECURITIES CORPORATION
MEMBER
NEW YORK STOCK EXCHANGE, INC. & SIPC
19 Rector Street 11th floor
New York, NY 10006
1(800) 553-6428
1(212) 480-2503
Fax: (212) 480-2549

SERVICES INCLUDE:

* Stocks and Bonds
* Bonds for Children
* Mutual Funds
* Treasuries and Tax Exempt Bonds
* IRA and Pension Plans
* Portfolio Management

* Accounts insured up to 10 million dollars.
* Commissions less than Schwab and Fidelity.
* The growth of your money is our primary interest.

* Clearing agent: Pershing/DLJ Securities

(16వ పేజీ తరువాయి)

తలకట్టు మాత్రం తీసేసి యి అని రాసి ఊరుకుంటాం. మరొక ఉదాహరణ. మీసం అని నేను రాస్తాను. మిసం అని కొంతమంది రాయగా చూసేను. కొత్తగా భాష నేర్చుకునే వారు ఇలాంటివి చూసినప్పుడు కొంచెం వరసా, వావీ లేని నియమాలలా అనిపిస్తాయి.

6. ఆఖరి మాట

భాష సాధనమేకాని సాధించవలసిన పరమార్థం కాదు. దేశ కాల పరిస్థితులతో పాటు భాష కూడ మారుతుంది. మారే భాషతో పాటు స్థాయీకరణకి సంబంధించిన భావాలూ మారుతూ ఉంటాయి. ఎప్పుడో పడవల్లోను, ఎడ్లబళ్ళల్లోను ప్రయాణాలు చేసే రోజుల్లో, రాక పోకల సౌకర్యాలు పూజ్యమయిన రోజుల్లో అంటే స్థాయీకరణకి సావకాశాలు తక్కువ. ఇప్పుడో? దేశంలో అక్షరాశ్యత పెరుగుతోంది. పత్రికలు పెరుగుతున్నాయి. సినిమాలు, రేడియో, టెలివిషన్ల ప్రభావం వల్ల తెలుగు భాషకి స్థాయీకరణ చేకూర్చే అవకాశాలు ఇంతకు ముందు ఎన్నడూ లేనంతగా ఇప్పుడు ఉన్నాయి.

అంతే కాదు. దేశంలో కలనయంత్రాల వాడకం పెరుగుతోంది. దీనివల్ల పుస్తకాల ప్రచురణ ఒక కుటీర పరిశ్రమగా మారుతోంది. ఎవరికి తోచిన విధంగా వారు అక్షరాలకి రూపకల్పన చేసికొంటూ పోయే ప్రమాదం ఉంది. రాసే రాతకి కొంత స్థాయి కూర్చడానికి జరగవలసిన ప్రయత్నాలకి ఇదే సుముహూర్తం. ఇటువంటి స్థాయీకరణకి కావలసిన పనులు జరపడానికి ప్రభుత్వమే పూనుకోవాలని అనుకుంటే జరిగే పని కాదు. అభిలాష ఉన్న తెలుగు పండితులే కాకుండా రకరకాల జీవన ప్రవృత్తులలో ఉన్న మేధావులు కూడ, కూడబలుక్కుని చెయ్యవలసిన పని ఇది.

ఇటువంటి పరిస్థితులలో పుస్తకాలని ప్రచురించే ప్రకాశకులు, పత్రికలని నడిపే సంపాదకులు కొంచెం నాయకత్వం వహించి కొన్ని కొన్ని ప్రయోగాలని ప్రోత్సహించాలి. ప్రచురణార్థం ఇంగ్లీషులో ఎవరు ఏది రాసినా, ప్రకాశకుల కార్యాలయంలో పని చేసే శైలి నిర్ణాయకులు ఆ భాషలోని వ్యాకరణ దోషాలనీ, వర్ణక్రమ దోషాలనీ సవరించి, అలా చేసిన సవరణలు రచయిత ఆమోదాన్ని పొందిన తర్వాతే అచ్చు వేస్తారు. ఇందు వల్ల ఒప్పులనే ధైర్యంతో చేసిన తప్పులెన్నో తెలిసికొని, ఆయా తప్పులని మళ్లా మళ్లా చెయ్యకుండా జాగ్రత్త పడతూ ఉంటాం తెలుగులో రాసినప్పుడు ఇలా తప్పులని తెలిసికొని సందిద్దుకోవడానికి సావకాశం దొరికిన నాడు, తెలుగులో కొంత స్థాయీకరణ చేకూరుతుంది.

(17వ పేజీ తరువాయి)

పెంచే అంతర్జాతీయసంస్థలు. ఒకటి ఇండియానుండి పనిచేస్తున్న వంశీ ఆర్ట్స్ థియేటర్స్ ఇంటర్నేషనల్. రెండు శాంతి రినైజాన్స్ ఇంటర్నేషనల్, చికాగో, మూడు సుసర్ల ఇంటర్నేషనల్ ట్రస్ట్ అకాడమీ, విశాఖ – ఇవి ఆంధ్రదేశానికీ అమెరికాకు కట్టిన అంతర్జాతీయవారధులు.

ఈ జూలై 17వతేదీన, విశాఖ కళాభారతిలో పై మూడుసంస్థలు, సంయుక్తంగా ఏర్పాటుజేసిన ఒక కార్యక్రమంలో, ప్రతిష్ఠాత్మక 'వేదాంతం జగన్నాథశర్మ' బంగారుపతకాన్ని, ప్రముఖ నాట్యశాస్త్రవిదుషీమణి డా॥ శ్రీమతి కె. ఉమారామారావుగారికి బహూకరించారు.

ఈమె తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం నాట్యవిభాగానికి అధిపతి. కూచిపూడి, భరతనాట్య సంప్రదాయాలను పరిపోషిస్తూ 'లాస్యప్రియ' సంస్థద్వారా, భారతీయనాట్యకళను, జాతీయ అంతర్జాతీయవేదికలపై విస్తృతప్రచారం చేస్తున్నారు. 'యక్షగాన ప్రబంధాల' మీద పరిశోధన చేసి డాక్టరేట్ తీసుకొన్నారు. ఇండియాతోపాటు ఇంగ్లండు, జర్మనీ, ఫ్రాన్స్, ఆస్ట్రేలియా, అమెరికాదేశాలలో శతాధిక నాట్యప్రదర్శనలను నిర్వహించారు. నౌకాచరిత్ర, అలివేలుమంగ విలాసం, సాధ్వీరుక్మిణి, విశ్వద్వీపం, హారవిలాసం నాట్యరూపకాలు ప్రపంచప్రజాదరణ పొందినవి. చికాగోలోని అన్నమాచార్యప్రాజెక్టు సంస్థ 'శ్రీ కళాప్రపూర్ణ' పురస్కారంతో గౌరవించింది. న్యూయార్క్ ప్రపంచవైదికమహాసభలలోను, చికాగో ప్రపంచమతసమారోహంలోను పాల్గొన్నారు.

ఈ సభావేశానికి కళాబంధు డా॥ టి. సుబ్బరామిరెడ్డి అధ్యక్షత వహించారు. వైజయంతీమాల, హేమామాలినివంటి నాట్యకళాకారిణులకు లభించిన ఈ పురస్కారం శ్రీమతి ఉమారామారావును వరించడం సముచితం అన్నారు. వంశీ ఆర్ట్స్థియేటర్స్ ద్వారా విశాఖకు ప్రతినెలా ఓ మంచి సాంస్కృతిక కార్యక్రమం అందించడం జరుగుతుందని వాగ్దానంచేశారు.

శ్రీ ఫౌండేషన్ కార్యదర్శి శ్రీమతి శాంతి శారదాపూర్ణ, తన ప్రసంగాన్ని కవితామయంచేస్తూ, 'భావాలకు పట్టాభిషేకం చేయగలవారు ఒక వాల్మీకి, ఒక విశ్వనాథ, ఊహలను చిత్రాలలో బంధించగలవారు ఒక పికాసో, ఒక దామెర్ల, సిరిమువ్వలను లయబద్ధం చేయగల నిష్ణాతులు ఒక వేదాంతం, ఒక ఉమారామారావు. అందుకో ఈ పురస్కారం' అన్నప్పుడు సభ కరతాళధ్వనులతో మారుమ్రోగింది.

అమెరికాలోని టెంపుల్, టెక్సస్‌లో వి.ఎ. హాస్పిటల్‌లో రిహాబిలిటేషన్ మెడిసన్ విభాగానికి అధిపతి డా॥శ్రీమతి ఇందిర ముత్యాల గౌరవ అతిథిగా ప్రసంగించారు. వైద్యవిధానంలో 'సంగీతవైద్యం' గురించి ముచ్చటించి, ఇలాంటికార్యక్రమంలో పాల్గొనడం తనకెంతో ఆనందంగా ఉందన్నారు.

శ్రీమతి ఉమారామారావు తనకు లభించిన ఈ అపురూపపురస్కారం తనచేత నాట్యకళకు మరింత సేవచేయించే ప్రేరణ అన్నారు. మునిసిపల్ కమీషనర్ శ్రీ కె.వి. సత్యనారాయణ ముఖ్యఅతిథిగా పాల్గొన్న ఈసభలో వంశీ రామరాజు స్వాగతవచనాలు పలికారు. వంశీ కామేశ్వరరావు వందనసమర్పణ చేశారు.

కుమారి సుసర్ల కృష్ణమానస నాట్యప్రదర్శన ఆహూతులకు నిజంగా గొప్పవిందు. వడ్డాది పాపయ్య బొమ్మకు, బాపూగారు కళ్ళు చిత్రించిన ట్టున్న ఈ చిన్నారి స్వురద్రూపం సభను సమ్మోహనం చేసింది. స్థానిక కూచిపూడినాట్యాచార్య శ్రీమతి ఏ. బాల కొండలరావు నట్టువాంగం నిర్వహించారు.

'గాయతి వనమాలీ', 'కలయ యశోదే' మొ॥ అంశాలలో కృష్ణమానస హావభావవిన్యాసాలు, పదలాస్యాలు అభినందించదగినవి. ఆమె అభినయంలోని వివిధభంగిమలు, మునివేళ్ళ ముద్రలు, చకచ్చకితమైన ఆమెకళ్ళల్లో తుళ్ళింతలాడే భావాలు, ఉజ్జ్వల భవిష్యత్తుకు గవాక్షాలు.

కళాభారతిలో వ్యాపించిన అంతర్జాతీయ పరిమళాలకు కారకులైన సుసర్ల ఇంటర్నేషనల్ ట్రస్టు ఎకాడమీ అధినేత శ్రీ గోపాలశాస్త్రిగారు అభినందనీయులు.

మెఱుపులు: తరములు, అంతరములు

వేమూరి వేంకట రామనాథం, Piscataway, NJ

ఇటీవల ఒక డిసెంబరులో కొందఱము కలిసి సెయిలర్స్‌బర్గ్ వెళ్ళాము, ఆర్షవిద్యాశ్రమం దర్శించటానికి. చలి బాగావున్నది. నేను పెద్దకోటు వేసికొన్నాను. ప్రక్కనున్న ఒక యువ్వనవతి గట్టిస్వెట్టరు మాత్రం వేసికొనిఉన్నది. సంభాషణ లాంఛనంగా 'ఏమండీ మీకు అంతగా చలి అనిపించటంలేదులా ఉందే' అన్నాను. ఆమె అందంగా చిరునవ్వు నవ్వి, 'వయస్సులో తేడా ఉంటుందిగదండీ' అన్నది.

వయసులో మా యిద్దరికి సులభంగా ఒక తరము వ్యత్యాసం ఉన్నది. ఒక్క చలివేయటం మించిన పరమార్థం ఏదైనా ఉన్నదా తరముల అంతరములలో అన్న ప్రశ్న అప్పటినుండి నా మనస్సులో మధనమవుతోంది. దాని ఫలితంగా తేలిన ఊహలు కొన్ని యిక్కడ సంగ్రహంగా సమీకరిస్తాను.

మఱొకవిధంగా చెప్పవలెనంటే, పెద్దవారికి, చిన్నవారికి ఆలోచనలలోనూ, ప్రతిపాదనలలోను, ప్రవర్తనలలోను వ్యత్యాసం ఉంటుంది. ఇది సహజమని పెద్దవారు గ్రహిస్తారు; అనుభవపూర్వకంగా ఈ విషయం అర్థంచేసుకున్నవారు దానికి అనుగుణంగా ప్రవర్తిస్తారు. ఈ అర్థం చేసుకొనటం అన్న విషయంలోనే వివిధతరాలకు కొంత అంతరం ఉంటుంది. ఎలాగంటే, ఈ చిన్నసత్యం పెద్దవారు గ్రహించి – అవసరమైనప్పుడు క్షమించగల్గినంత సాధారణంగా చిన్నవారు గ్రహించరు (గ్రహించలేరు అనను). క్షమించరు (బహుశా, చాలాపట్ల క్షమించలేరు). ఇది సహజమైన ఒక ప్రథమవ్యత్యాసం. దీనికి మూలం పెద్దవారి గొప్పతనముకాదు, చిన్నవారి తక్కువతనము కాదు. ఇది ప్రకృతిసిద్ధం. క్రింది వివరణ కొంతగా ఇది విశదీకరిస్తుంది.

ముందుకుపోయేముందు ఒక చిన్నగమనిక. ఇక్కడ పెద్దవారు అన్నపదం కేవలం వయసులో పెద్దవారు అన్న అర్థంలో వాడుతున్నాను. కాని గొప్పవారు అన్న ధ్వనిలేదు. అలాగే చిన్నవారు అంటే వయసులో చిన్నవారు అనేకాని, తక్కువవారని కానేకాదు.

పెద్దవారు కలిగి చిన్నవారికిలేని నిధానం ఒకటి ఉన్నది. వయసు కూర్చిన అనుభవం. ఇది, ఎంత తపనపడినా, ఎంత జ్ఞానవంతులైనా, చిన్నవారికి సమకూరదు. అది సమకూర్చేశక్తి ఒక్క కాలానికే ఉన్నది. అది ఆర్జించే సమయానికి చిన్నవారు పెద్దవారు అవుతారు. కథ తిరిగి ప్రారంభం.

అనుభవం చేకూర్చే దృక్పథంలో పెద్దలు మాట్లాడుతారు, వ్యవహరిస్తారు. వీటిలోని లోతు అనుభవంలో గల నిగ్గునుబట్టి ఉంటుంది. (ఈ అంశం గుఱించి తిరిగి ప్రస్తావిస్తాను). 'అనుభవంమీద చెప్పేమాటలు' అన్న నుడి మనం చాలా తఱచుగా వింటూ ఉంటాము. (సినిమాలలో సర్వసాధారణంగా పిన్నలు ప్రేమించుకోటం, పెద్దలు – అందఱు కాదు – వ్యతిరేకించటం, చివరకు పిన్నలే గెల్వటం, పెద్దలు దద్దమ్మలుగా పరిణమించటం మనకు ఎఱికే. అయితే, వాస్తవికతకు ఈ సినిమా నిరూపణకు చాలా వ్యత్యాసం ఉన్నది).

అనుభవం అన్న పదంలో ఇమిడి ఉన్న భావం ఏమంటే: చాల సంఘటనలు తొలి సోపానంనుండి చాలా సోపానాలపై వఱకు ఎలా పరిణమించినాయో సందర్శించి, అర్థంచేసికొని, తగురీతిని నీతిని నేర్చుకొనటం. అంతేకాని కేవలం, నిలవనికాలంపరుగులో, పెద్దవారు అవటం మాత్రమేకాదు. డాక్టరు సి. ఆర్. రెడ్డిగారు అంటూ ఉండేవారు. 'పెక్కుమంది చాలాకాలం బ్రతుకుతారేగాని, అనుభవం గడించరు' అని. ఈ విచిత్రమైన వాక్యానికి అర్థం ఇది. నాకు ఆ రోజులలో తెలిసేదికాదు, ఏదోవారికి వెన్నతోపెట్టిన విద్యగా అబ్బిన వాచాధోరణికి అదొక తార్కాణం అనుకునేవాడిని.

కొన్ని సంఘటనలు తుది సోపానం అందుకోటం కూడ పెద్దవారికి గోచరమవుతుంది. ఉదాహరణ: సిగరెట్లు – ఎంతచెప్పినా వినక – త్రాగి త్రాగి గుండెకాయను నిలిపివేసికొన్నవారి చరిత్ర. ఎన్నో సంఘటనలు ఉన్న సోపానాలు అన్నీ పూర్తిగా అందుకొని ఉండవు. వీటి విషయంలో కూడ జరిగిన పద్ధతులు వారికి స్పష్టంగా తెలుసు. ముందు జరగబోయేవి – జ్యోతిష్యవేత్తలయితే తప్ప – వారికి తెలియని మాట నిజమేకాని, అవి ఎలా పరిణమించగలవో ఊహించే ప్రజ్ఞ వారికి ఉంటుంది. అందఱకూ ఉంటుందని, వారు భావిని ఊహించే దృక్పథంలో పొరపాట్లు ఉండవనికాని, నేను అనటంలేదు. అలా అనుకోనటం పెద్దవారయినా అనుభవంలేదు అన్న రెడ్డిగారి వాక్యానికి తార్కాణం అవుతుంది. కాని అసత్యం కానేరని సత్యం ఒకటి ఉన్నది. కొలది సందర్భాలలో జరుగబోయే క్రమం ఊహించగలశక్తి – ఆరవ ఇంద్రియశక్తి అనుకోండి – పెద్దవారికి ఉంటుంది. అది ఊహించగలశక్తి చిన్నవారిలో కేవలం జ్ఞానం పరిమితిమీద, చరిత్రను చదివి అర్థం చేసికొన్న చాకచక్యంమీద, ఆధారపడివుంటుంది. కాని పెద్దవారిపట్ల, వారి స్వంత అనుభవంలో గమనించిన ఎగుడుదిగుడు మెట్లు కలిగించిన కనువిప్పులో ఉంటుంది. ఈ కనువిప్పులో ' తాబట్టిన కుందేలుకు మూడేకాళ్ళు' అనే మూఢత్వానికి తావులేదు అన్నదొక ప్రధానాంశం.

మఱొక విషయం గ్రహించవలసినది ఉంది. పెద్దవారి పెద్దతనంబట్టి, తమ మాటలు, ప్రవర్తన, దృక్పథం, తమ స్వార్థానికి దోహదమిచ్చేవిగా ఉండటంకన్న, ఎదుటివారి మంచికి అనుగుణంగా ఉంటాయి, సర్వసాధారణంగా. ఏవో ప్రత్యేకపరిస్థితులలో గాని, మూర్ఖత్వం గడ్డకట్టిన వ్యక్తులవిషయంలోగాని, తప్ప. పెద్దవారి దృక్పథంలోనీ ప్రధానధ్యేయం కేవలం ఆహ్లాదం కాదు, శ్రేయస్సు. ఈ దృష్ట్యాకూడ తరములలో అంతరము ఉన్నది. ఇది నాలుగు విధాల సూచిస్తాను.

ఒకటి: చిన్నవారిచూపు మున్ముందుగా 'తమ'ను గుఱించి ఉంటుంది. ఇది చాలవఱకు సహజమేకాక, బహుశా అవసరంకూడా. ఎందుకంటే వారి జీవితాలు 'ముందు' ఉన్నాయి. వారి భావి దిద్దుకోవలసిన బాధ్యత ముఖ్యంగా వారిమీదనే ఉంటుంది. క్రమంగా ' ఎలుకలపందెం' గా మూరుతున్న అధునాతనప్రపంచంలో వారి భావిని గూర్చిన స్వార్థాలోచనలు వారికి ఉండవలసిన అవసరం ఎంతో ఉన్నది. ఇక పెద్దవారిలోనో – అందరకు కాదు, ఎక్కువశాతంగా – 'స్వంత' ప్రయోజనంకన్న – కనీసం దానితోపాటు స్పష్టంగా బహుళ శ్రేయస్సును గూర్చిన ఆలోచనలు ఉంటాయి. ఈ ప్రత్యేకత సహజసిద్ధంగా వారికి సంక్రమిస్తుంది, వారు ఈదుకువచ్చిన అనేక సంవత్సరాలలోని వివిధానుభవాలవల్ల, పైగా నది అవతలి ఒడ్డుకు దగ్గఱ చేరుతున్నవారి మనస్సులో బహుళశ్రేయస్సుపైన దృష్టి మళ్ళుతుంది సులభంగా.

రెండు: పెద్దవారి దృక్పథంలో 'ప్రస్తుత' సందర్భాన్ని మించి భావినిగూర్చికూడ తగుపాళ్ళలో సమీక్ష ఉంటుంది. ఈ విశేషానికి కారణం కేవలం వాళ్ళు చదివిన చదువులు కాదు – అవి చిన్నవారుకూడ చదువగలరు. కావ్యాలలో చదివేఉంటారు; కాలక్రమేణా ప్రవర్తనలు, సంఘటనలు, ఫలితాలు ఏ విధంగా పరిణామం చెందుతూఉంటాయో వారు అనుభవించారు. ఇది ముఖ్యకారణం. ఈ అనుభవైక్య దృక్పథం చిన్నవారిలో – ఎంతో ప్రతిభావంతులలో తప్ప – సమానంగా ఉండటం అరుదు. ఈ సందర్భంగా వెనుకటి కథ ఒకటి గుర్తువస్తున్నది. ఒక ముదుసలి కొబ్బరిచెట్లు నాటుతుంటే

మనుమడు 'తాతా, తాతా, నీవుండగా కాయ లురావుకదా, నీకెందుకీ తాపత్రయ'మన్నాడట.

మూడు: పెద్దవారికి ఐహికచింతనతోపాటు పారమార్థికచింతనకూడ క్రమంగాఎక్కువవు తుంది. ఇదిగల చిన్నవారు లేకపోలేదు. కాని, మొత్తముమీద వయసుతోపాటు ఈ విధమైన దృక్పథం ఏర్పడుతూ ఉంటుంది. ఇది గొప్పగా నేను చెప్పటంలేదు. దీని ప్రభావం ప్రశంసనీయ మైనది, అది సూక్ష్మంగా సూచిస్తాను. ఆధ్యాత్మికచింతనలోని ప్రధానాంశమేమంటే 'తాను' అనే బొమ్మపైన మమతతగ్గి, విశాల ప్రపంచంమీద, అంతకు మించిన అనంత విశ్వంమీద దృష్టి సారించటం, విశ్వశ్రేయస్సు ధ్యేయం చేసికొనటం. ఈ విధంగా అలవడుతున్న హృదయవైశాల్యంతోపాటు, మనోపరివర్తన, మాటల తీరు, ప్రవర్తనావిధానం మారుతూఉంటాయి. ఈ మార్పు చిన్నవారికి అపుడే అలవడదు.

నాలుగు: పెద్దవారి చూపులో మాటలలో ఎదుటివారి హితవుమీద ఉంటుంది. కేంద్రీకరణ, వారి ప్రియముమీదకాదు. ఈ రెండుపదాలకు ఉన్న తేడా తెలిసికోవాలి. ప్రియవచనం ఎదుటివారికి ఆహ్లాదం కలిగించేది, వారికి నచ్చేది; హితవచనం వారికి మంచికలిగించేది, ప్రప్రథమంగా సంతోషకరంగాగాని, అంగీకరించాలి అనిపించేదిగా గాని ఉండకపోవచ్చును. అర్థరాత్రి పార్టీలో మఱొక 'డోసీ' పానీయం త్రాగవద్దు అన్నది హితవచనం, 'పరవాలేదు, మజాగా ఉంటుంది' అన్నది ప్రియవచనం. ఇదొక చిన్న ఉదాహరణ.

ఈ నాలుగురీతుల తరాలమధ్య అంతరాలు గోచరిస్తాయి. చాలవఱకు ఇవి సహజసిద్ధమైనవి. ఈ వ్యాసం మెఱపులోని అంతరార్థమేమంటే, ఈ అంతరాలు ఇరుప్రక్కలవారు అర్థం చేసికొని, పరస్పర ప్రవర్తనలు సరిదిద్దుకోవాలి అని. పెద్దవారు ఒకప్పుడు తాముా చిన్నవారేనని, పిన్నవారు క్రమంగా తాముా పెద్దవారు అవుతారని మరచిపోరాదు. అయితే ఈ సూత్రంలో ఒక అసామాన్యత ఉన్నది. పెద్దవారి మాట నిరంతరం జ్ఞప్తిలో ఉంచుకొనటం సులభతరం; ఎందుకంటే వారు పిన్నవారుగా ఒకప్పుడు ఉండి ఉన్నారుగా గదా, ఆ వయస్సు ఒడిదుడుకులు, ఉడుకుతనం తమకు అనుభవం అయిఉన్నాయిగదా. కాని, పిన్నవారు ముందు తాము కూడ పెద్దవారు అవుతున్నారన్నది కేవలం భౌతిక సత్యంగా గ్రహించినా, అందులోని ఆంతర్యం అనుభవం కాలేదుగదా. ఇది ఒక అనుల్లంఘనీయమైన ప్రకృతివిశేషం. పిన్నవారు, కనీసపక్షంగా, పెద్దవారి దృక్పథం తగు క్షమాబుద్ధితో అర్థం చేసుకోవాలి.

తెలుగు కళాసమితి మ్యాజర్పీ-రాజాలక్ష్మి ఫౌండేషన్‌వారికి కార్టున్ల పోటీలో బహుమతి పొందిన కార్టూన్

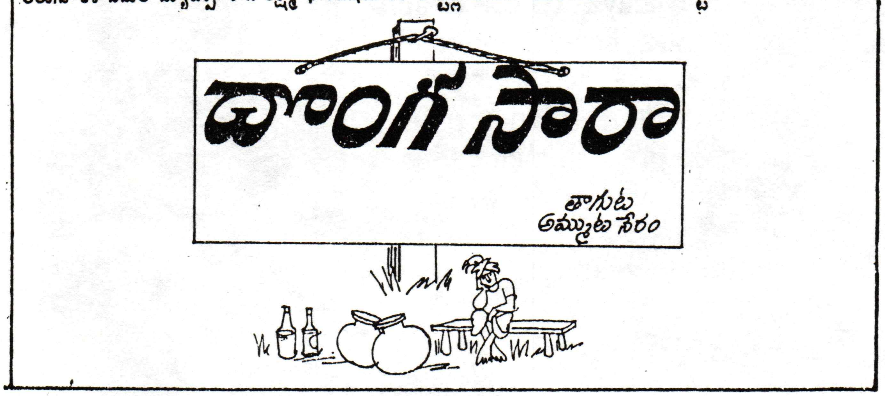

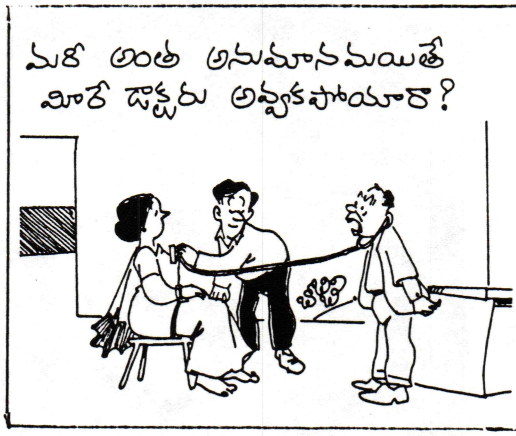

TRAVELLERS CHOICE

1170 Broadway, Suite 1202
New York, NY 10001
Phone: (212) 532-4006
Fax: (212) 532-4120

CUSTOMER COMMITMENT 1993 BETTER BUSINESS BUREAU NEW YORK CITY

LOW DISCOUNTED FARES ON
ALL AIRLINES - ALL YEAR AROUND
(DOMESTIC AND INTERNATIONAL)

SPECIAL CORPORATE RATES
FOR BUSINESS TRAVELLERS

DISCOUNTED GROUP RATES
AND
TOUR PACKAGES

ASSOCIATED OFFICES AT
MADRAS, HYDERABAD, BANGALORE, & TRICHY

When you journey home, discover the India you've never seen.

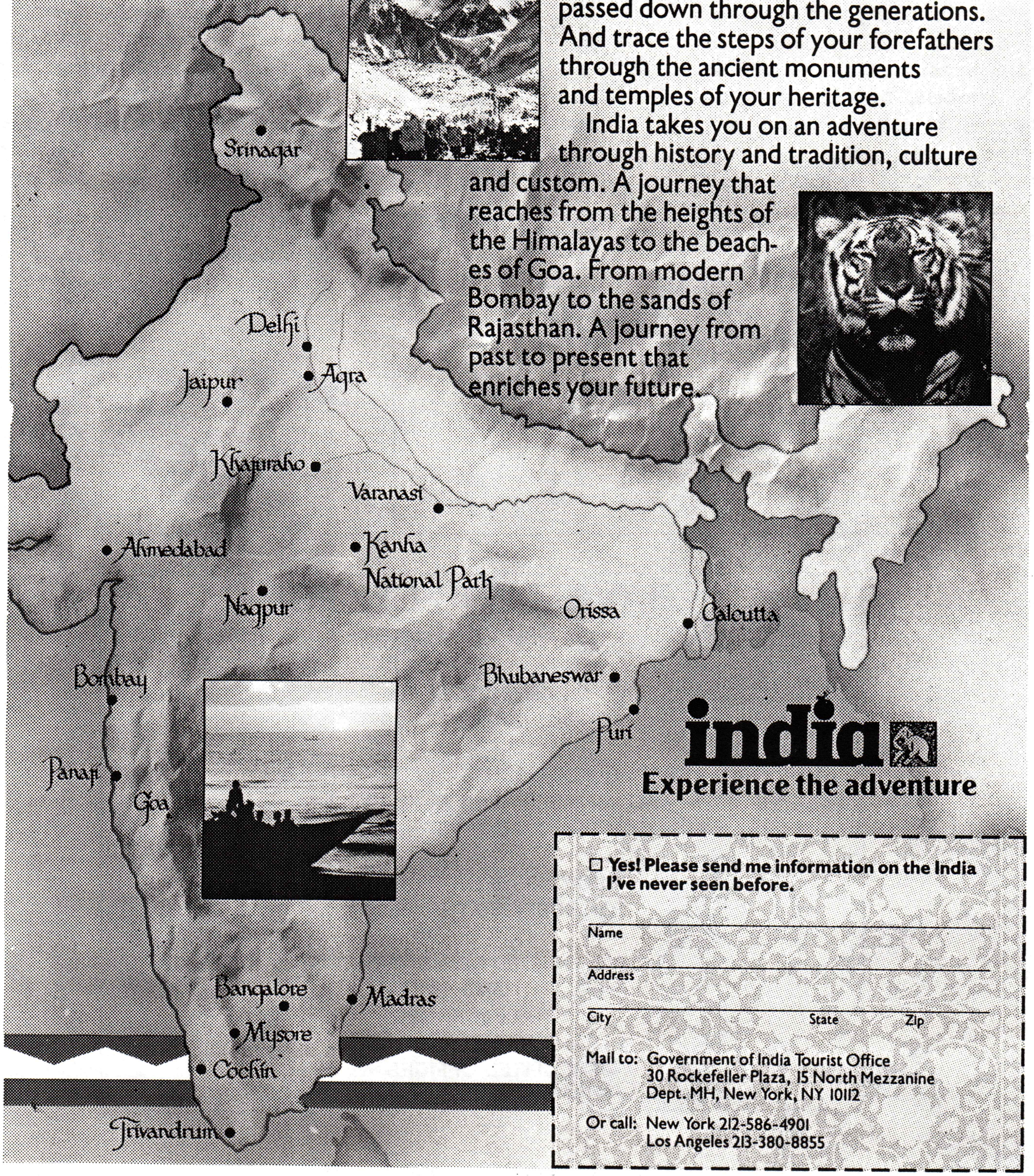

India beckons you home with the promise of reunions and remembered places. It is a chance to visit the scenes of stories passed down through the generations. And trace the steps of your forefathers through the ancient monuments and temples of your heritage.

India takes you on an adventure through history and tradition, culture and custom. A journey that reaches from the heights of the Himalayas to the beaches of Goa. From modern Bombay to the sands of Rajasthan. A journey from past to present that enriches your future.

india

Experience the adventure

☐ **Yes! Please send me information on the India I've never seen before.**

Name ______________________

Address ______________________

City ____________ State ______ Zip ______

Mail to: Government of India Tourist Office
30 Rockefeller Plaza, 15 North Mezzanine
Dept. MH, New York, NY 10112

Or call: New York 212-586-4901
Los Angeles 213-380-8855

ఆనాటి అమెరికా అనుభవాలు

శ్యామలదేవి దశిక, North Brunswick, NJ

కిచెన్‌లో వంటపని పూర్తిచేసి అన్నీ టేబిల్ మీద సర్ది, బయటకువెళ్ళిన మావారు, మా అమ్మాయి ఇంకా రాలేదేమిటా అనుకుంటూ కాసేపు టీవి చూద్దామని ఫామిలీరూమ్‌లోకి వచ్చాను. అక్కడ టేబిల్ మీద ఆరోజే వచ్చిన జ్యోతి మాగజైను చూసి వెంటనే చేతిలోకి తీసుకొని పేజీలు తిరగవేశాను. అందులో శేషశర్మగారి 'దృక్పథం' కథ చదవటం మొదలు పెట్టిన నేను, అది పూర్తి అయ్యేసరికి 18 ఏళ్ళు వెనక్కు వెళ్ళిపోయాను.

'మొదటిసారిగా మా ఇంటినుంచి వెళ్తున్నావు. మేము పెట్టిన ఆ మైసూరు సిల్కుచీర కట్టుకొని వెళ్ళవే' అని అమ్మ అంటున్నా వినకుండా మావారికి చాలా యిష్టమని వీసాకోసం మద్రాస్ వెళ్ళినప్పుడు కొనుక్కున్న పసుపురంగు కంచిపట్టుచీర కట్టుకొని 19 ఏళ్ళ వయసులో విమానం ఎక్కాను. బిక్కుబిక్కుమంటూ భయంగా విమానం దిగి బయటకువచ్చిన నాకు మావారిని చూడగానే ప్రాణం లేచివచ్చింది. ఇంక ఇక్కడినుంచి అంతా పువ్వులమీద నడకే, నేను కనీవినీ ఎరుగని వైభోగాలే అనుకుంటూ ఆనందంగా ఆయనతోకలిసి నడవడం మొదలుపెట్టాను. అప్పుడే కాలేజీచదువు పూర్తిచేసుకుని, క్లాసు పుస్తకాలకంటే ఎక్కువగా యద్దనపూడి నవలలు చదివిన నాకు మావారి కారు ఎప్పుడు చూస్తానా అని చాలా ఆతృతగా ఉంది.

అమెరికాలో మూడేళ్ళుగా వుంటున్న మావారికి పడవంతకారు, లంకంత యిల్లు తప్పకుండా వుండి వుంటాయని నాకు గట్టినమ్మకం. అదేదో నవలల్లోలాగా తెల్లగా పొడుగ్గా ఉండే కారుకోసం చూస్తున్న నేను, మావారి కారు చూడగానే నీళ్ళుకారిపోయాను. ఆ చిన్న పసుపురంగు వోక్స్‌వాగన్ కారు చూడగానే ప్రతి ఏడు మా యింట్లో సంక్రాంతి పండుగకు కొలువులో పెట్టే బొమ్మకారు గుర్తుకొచ్చింది. ఇదేమిటబ్బా అమెరికాలో వుంటూ ఇంత చిన్నకారు కొనుక్కున్నారు అనుకొని బహుశా కారు చిన్నది, ఇల్లు పెద్దది అయివుంటుందిలే అని సరిపెట్టుకొని కారు ఎక్కా. మొత్తానికి ఎలాగో ఇంటికి చేరాం. ఇదే లివింగ్‌రూము, ఇది కిచెన్, ఇది బెడ్‌రూమ్ అంటూ చూపించిన ఆ చిన్ని అపార్ట్‌మెంట్‌ను చూడంగానే (మళ్ళీ) ఇంకో పెద్ద డిసప్పాయింట్‌మెంటు!!

మేము ఇంటికిచేరిన కాసేపటికి మావారు 'ఇప్పుడే పదినిముషాల్లో తిరిగివస్తాను, నువ్వు కాస్త రెస్టుతీసుకో అంటూ బయటికివెళ్ళిపోయారు. అప్పటివరకు టీవీ అంటే ఎలావుంటుందో ఎరుగని నేను చాలా కుతూహలంగా ఆన్ చేయబోయాను. ఇలా ముట్టుకున్నానో లేదో టాప్‌మని ఏదో ఊడి క్రిందపడ్డది. దాంతో నాగుండె గుభేలుమంది. వెంటనే నాకు చిన్నప్పుడు నాన్నగారు ఇంట్లోలేనప్పుడు అప్పట్లో రేడియోమీద ఉండే ఆసక్తితో దాన్ని అటూఇటూ త్రిప్పి నాబ్ ఊడగొట్టి ఆ తర్వాత దెబ్బలుతిన్న సీను నా కళ్ళుముందు కనిపించటం మొదలుపెట్టింది. ఆ తర్వాత స్నానం వగైరా అయ్యాక ఈ భోంచేద్దాం అంటూ కిచెన్‌లోకి తీసుకెళ్ళారు. ఇదిగో ఇవ్వాళ నువ్వు వస్తున్నావని స్పెషల్‌గా గుత్తిబీరకాయ చేశాను అంటూ ప్లేట్లో ఇంత బీరకాయకూర వడ్డించారు. ఆ కూర చూడగానే నేను ఆముదం త్రాగిన మొహంపెట్టాను. కాబేజీ, కారెట్‌లాంటి ఇంగ్లీషుకూరలు మాప్రాంతం ఛాయలకేరాని పల్లెటూరిలో, అమ్మ కష్టపడి దొడ్లో పెంచిన పొట్లకాయ, బీరకాయ తిని తిని విసుగెత్తిపోయిన నేను ఏదో సామెతచెప్పినట్లు 'భారతదేశం వదలినా బీరకాయ తప్పలేదురా' అనుకుంటూ అన్నం కలుపుకోవడం మొదలుపెట్టాను. చక్కగా నెయ్యివేసుకొని తిను అంటూ మావారు చాలా ప్రేమగా ఇంత నెయ్యి అన్నంమీద వేశారు. తీరా చూస్తే, నెయ్యి మాడువాసన, కూరలో ఉప్పులేదు. మాడిన నెయ్యిలో, ఉప్పులేని బీరకాయకూరముద్ద నోట్లో పెట్టుకుంటే జ్వరంపడిలేచిన తరువాత అమ్మ మాచేత బలవంతంగా తినిపించిన పథ్యపుకూర గుర్తుకు వచ్చింది. ఏదో నువ్వు వచ్చేస్తున్నావన్న సంతోషంలో, కంగారులో ఇలా చేసానుగానీ, నేను వంట బాగాచేస్తాను తెలుసా అన్నారు మావారు! ఇప్పటికే నాకు బీరకాయలు చూసినప్పుడల్లా ఆకూరే గుర్తుకువస్తూ వుంటుంది.

ఆ తర్వాత కొద్దిరోజులకు నేను ఉద్యోగంలో చేరాను. ఆఫీసులో చేరిన కొత్తల్లో చాలావిషయాలు ఏమిటో తికమకగా అనిపించేవి. మా పక్క డివిజన్‌లో పనిచేసే అబ్బాయి నా కొలీగ్ దగ్గరకువచ్చి, వాటీజ్ కుకింగ్ అని అడిగేవాడు. ప్రతిరోజు ఆ అబ్బాయి అడిగేప్రశ్న విన్నప్పుడల్లా నాకు భలే ఆశ్చర్యంగాను, నిరుత్సాహంగాను అనిపించేది. ఇదేమిటీ అమెరికాదేశంలో వుంటూ అమెరికన్ అయివుండికూడా ఇలాంటి అమ్మలక్కల ప్రశ్నవేస్తున్నాడు అని అనుకునేదాన్ని. నా చిన్నప్పుడు రోజూ సాయంకాలం మావీధిలోనే ఉండే నా స్నేహితురాలు లలితతో ఆడుకోవడానికి వాళ్ళింటికి వెళ్ళేదాన్ని. నేను ఇంట్లోకి అడుగుపెట్టకుండానే ప్రతిరోజు అదే టైములో అరుగుమీదకూర్చునే వాళ్ళ బామ్మ నన్ను ఆపి, 'మీ అమ్మ అన్నంలోకి ఇవ్వాళ ఏంచేసింది' అంటూ ప్రశ్నించేవారు. ఒక్కొక్కసారి నాకు గుర్తుండక నానోటికి వచ్చింది చెప్పేదాన్ని. దానికి ఆవిడ వెంటనే 'నిన్ననేగా దోసకాయపప్పు చేసింది మీఅమ్మ, మళ్ళీ ఇవ్వాళకూడా అదేనా?' అంటూ ప్రశ్నించేవారు. చచ్చాంరా దేవుడా అనుకునేదాన్ని. ఆ అబ్బాయి రోజూ ఆ ప్రశ్న అడిగినప్పుడల్లా నాకు బామ్మగారు గుర్తుకొచ్చేవారు. సరే ఈ అబ్బాయి ప్రశ్నలు ఇలాఉంటే, దానికి ఆ అమ్మాయి చెప్పే సమాధానం ఇంకా తమాషాగా అనిపించేది. ఆ అమ్మాయి వెంటనే ఎక్కడెక్కడిసంగతులు దుయానో అంటూ చెప్పుకొచ్చేది. ఇదేమిటీ ఆ అబ్బాయి వంటేమిటో అని అడుగుతుంటే దానికి సమాధానం చెప్పకుండా వాళ్ళ సంగతి, వీళ్ళసంగతి చెప్తుందీ అనుకునేదాన్ని. పైగా అంతా విని తను అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పకపోయినా కోపగించుకోకుండా ముద్దు యిచ్చి మరీవెళ్ళే ఆ అబ్బాయిని చూసి నేను రోజు ఆశ్చర్యపోతూ ఉండేదాన్ని.

ఆలా ఆ ఉద్యోగంలో ఉన్నప్పుడే మావారు నాకు డ్రైవింగ్ నేర్పారు. ఆ మర్నాడే నాకు డ్రైవింగ్ పరీక్ష. ఆరోజు ఆఫీసుకు వెళ్ళిన నేను నా ఫ్రెండ్‌తోటి ఆమాటే చెప్పి నాకు భయంగావుంది. పరీక్ష పాస్ అవుతానోలేదో అని అన్నాను. దానికి ఆ అమ్మాయి వెంటనే నవ్వుతూ, 'డోంట్ వర్రీ, షో యువర్ లెగ్స్ – యూ విల్ పాస్' అంది. కారు డ్రైవ్‌చెయ్యడానికి కాళ్ళుసరిగ్గా ఉన్నాయోలేదో చూడాలి కాబోలు, అదికూడా పరీక్షలో ఒక ముఖ్యమైనభాగమే అనుకొని వెంటనే ఓకే అన్నాను. ఇలా చెప్పుకుపోతే ఎన్నో!!

ఈ మధ్య మా పెదనాన్నాగారికి అమ్మాయి చదువుకోసం ఒక్కతే ఈ దేశం వస్తుంటే రిసీవ్‌చేసుకోవడానికి ఎయిర్‌పోర్ట్‌కు వెళ్ళాం. చిన్న ఎయిర్‌బాగ్ భుజానవేసుకొని జీన్సు, టీషర్ట్‌తో సింపుల్‌గా దిగి హాయి అక్కా, హాయ్ బావగారు అంటూ చాలా కూల్‌గా పలకరిస్తుంటే ఒక్కసారి (కథలో జానకిలాగ) 18 ఏళ్ళనాటి నా గెటప్ గుర్తుకొచ్చింది!!!

తెలిసీతెలియని వయస్సు, వాస్తవానికి దూరంగా ఊహాలోకాల్లో విహరించే మనసు, అన్నింటికి మించి అమాయకత్వం ఇవన్నీ మూటకట్టుకొని ఏమీతెలియని ఒక కొత్త ప్రపంచంలోకి మనం అందరం ఆరోజుల్లో అడుగుపెట్టాం. అందరికీ ఎన్నెన్నో అనుభవాలు. ఈ సరికొత్త వాతావరణానికి అలవాటుపడే ప్రయత్నంలో ఎన్నో తప్పొప్పులు చేస్తూ, ఎన్నో నేర్చుకొని, ఇంకా నేర్చుకుంటూ 18 ఏళ్ళు ముందుకు వచ్చినా ఆనాటి అనుభవాలు, ఆ రోజులు తలచుకుంటే నవ్వుతోపాటు మనసులో తియ్యని ఓ వింత అనుభూతికూడా కలుగుతూంటుంది నాకు!!!

'ఏమిటోయ్ మాగజైను చేతిలో పట్టుకొని ఎటో చూస్తూ నీలోనువ్వే నవ్వుకుంటున్నావు? ఆకలి దంచేస్తోంది రా భోంచేద్దాం అంటూ నవ్వుతూ నా దగ్గరకు వస్తున్న మావారిని చూసి వాస్తవంలోకి అడుగుపెట్టాను.

Reddy Marriage Bureau

MARRIAGE BUREAU
FOR ALL TELUGU
COMMUNITY

CALL NOW (908)7555123

WHY ?

1 FOR BETTER AND WIDER CHOICE

2 YOU SAVE TIME, MONEY, &ENERGY

3 CONFIDENTIALITY, ASSISTANCE

WE HAVE PROFESSIONAL AND NON PROFESSIONALS WAITING FOR YOU. eg. DOCTERS, ENGINEERS,POST GRADS, AND BUSINESSMAN WE ARE HAPPY TO DO THE SERVICE FOR OUR COMMUNITY. WE HAVE VERY GOOD OFFER THAT WON'T BIT ANY OTHER SERVICES. WE GIVE FREE LIST FOR SIX MONTHS. ASK FOR MORE INFORMATION. SHASHI (908)7555123

Corals, Pearls, Jade, Crystals
Turquoise and Costume Jewelry
AT DISCOUNT PRICES

NEETHA CORALS

IMPORTER

Call: Neeta Acharya
34-36, 70th Street
Jackson Hts. NY 11372

* 4 Blocks from Sam & Raj
* 2 Miles from Hindu Temple via Northern Boulevard
* Open 7 days by appointment
* Mail Orders Welcomed

(718) 779-2947

తెలుగు వారికి ప్రత్యేకంగా
తెలుగులోనే సంప్రదింపులు

TASNEEM, M.D.,

PEDIATRICS

Infants, Children and Adolescents

Office Hours By Appointment

136-30 Sanford Avenue, Suite B
Flushing, NY 11355

(718) 358-3100

Excel Photography

Memorable Portraits (Studio/Home)
Personal, Family, Children

Professional Studio with
Changing room, Make up/ hair stylist

Photographic coverage of
Dance Arangetrams, Cultural Programs

Please call
Samuel Christudas (201) 368-8400

తెలుగు రచయితలకు, భాషాభిమానులకు

విజ్ఞప్తి

అక్టోబర్ 7,8,9 తేదీలలో సుప్రసిద్ధమైన "నవ్యసాహితీ సమితి" (1952) ఆధ్వర్యంలో **అఖిల భారత తెలుగు రచయితల సమ్మేళనం** భారీఎత్తున మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో విజయవాడలో భారీఎత్తున జరగబోతోంది. మూడుదశాబ్దాల తర్వాత జరుగుతున్న ఈ మహాసభలలో అమెరికాలో ఉన్న తెలుగు భాషాభిమానులకి, రచయితలకి ప్రత్యేక గుర్తింపు ఇవ్వబడింది.

ఈ సందర్భంగా:

1. ఈ మహాసభలలో పాల్గొనమని, దిగ్విజయంచెయ్యమని, తెలుగు భాషాభివృద్ధికి దోహదంచెయ్యమని ఇది మా ప్రత్యేక ఆహ్వానం.

2. అమెరికాలో ఉన్న తెలుగు రచయితల సంకలనం (Directory of Telugu Writers in North America) ఒక ప్రత్యేక విభాగంగా వెలసిల్లే "తెలుగు రచయితల పరిచయగ్రంథం (Who is Who) ప్రచురించబడుతోంది. ఉత్తర అమెరికాలో తెలుగు రచయితలు, రచయిత్రులు ఎక్కడున్నా, ఈ క్రింది వివరాలు మాకు వెంటనే పంపించమని మా ప్రార్థన.

* రచయిత(త్రు)ల పేరు, *కలంపేరు * చిరునామా, ఫోన్ నెంబర్, ఫాక్స్ నెంబర్ * విద్యా విషయ అర్హతలు (డిగ్రీలు) * ముద్రిత రచనలు (ఎన్ని, ఎక్కడ, ఎప్పుడు వగైరా) * అముద్రిత రచనలు * అభిమాన విశేషాలు * ఫొటో * మీ సంతకం (ఎందుకైనా మంచిదని) * మీ విరాళం 25 డాలర్లు(తప్పదు కనక).

3. అధునిక రచనలతో కూడిన సోవినీర్ సర్వాంగసుందరంగా వెలువడుతోంది అందులో ప్రచురణార్థం మీ స్వంతరచనలు ఆహ్వానిస్తున్నాం.

4. మీరు రచయితలు కాకపోయినా, తెలుగు భాషాభిమానులని మాకు తెలుసు. ఈ మహాసభల నిర్వహణ ఎంతో వ్యయప్రయాసలతో కూడినది అనీ, ఇంచుమించు పదివేల డాలర్లు ఖర్చుఅవుతుందని మీకు తెలుసు అందుచేత మీరు ఉదారంగా, ఇతోధికంగా ఆర్థిక సహాయంచేసి (అంటే డొనేషన్ ఇచ్చి) ఈ మహాసభలని జయప్రదం చేయవలసిందిగా మా విజ్ఞప్తి, అభ్యర్థన, విన్నపం, రిక్వెస్ట్ .....

5. మీలో వ్యాపారపరంగా (అంటే ఎడ్వర్టైజ్‌మెంట్స్ -పూర్తి పేజీకాని, అరపేజీ కాని, అభినందన పత్రంకాని - వేయించుకోటానికి) ఇవ్వదలచుకున్న ఉదారస్వభావులు కనీసం 100 డాలర్లు ఇవ్వవలసిందిగా అర్థిస్తున్నాం. ఇవ్వదలచుకున్న ప్రకటన కాపీ కూడా వెంటనే పంపించవలసిందిగా కోరుతున్నాం.

అన్నట్టు,

All Donations are Tax-Deductible per IRS Rules. Please make your checks payble to "TheVanguri Foundation of America" and mail it along with the information, before Septmeber 1, 1994 to

Raju Vanguri, 3918 Green Crest Dr, Houston, TX 77082.

వివరాలకి ఈ క్రిందివారిని సంప్రదించండి.

Dr. Vanguri Chitten Raju Chairman of the Reception Committee	713-493-9054
Dr. P.Venugopala Rao	404-634-4982
Dr. K. Jagannadha Sastry	713-981-4263
Sri K. Virabhadra Sastry President of Navya Sahithi Samithi, Vijayawada	011-91-866-470764

అఖిల భారత తెలుగు రచయితల సమ్మేళనం 1994

నిర్వహణ : నవ్యసాహితీసమితి (రిజిష్టర్డ్ – 1952)

తెలుగు రచయిత (త్రు)ల పరిచయ గ్రంథం – (WHO'S WHO) – వివరాలు

సమూనా

(పంపించవలసిన ఆఖరు తేది 15-7-94)

1. రచయిత (త్రి) పేరు ....
2. కలం పేరు (వుంటే) ....
3. చిరునామా : ....
   ....
   ....
   ....
4. ఫోన్ నెం : ఇల్లు .... ఆఫీసు ....
5. విద్యావిషయ అర్హతలు, డిగ్రీలు వగైరా ....
   ....
   ....
   ....
   ....
6. ముద్రిత. రచనలు : ....
   (అవసరమైతే వేరే కాగితంమీద రాయండి)
7. అముద్రిత రచనలు ....
8. అభిమాన విశేషాలు : ....
9. ఇతర వివరాలు ....
10. ఫొటో కూడా వేయాలా? ....
    (నలుపు, తెలుపు ఫొటో + 3 డాలర్ల రుసుము జతచేయండి)
11. ధృవీకరణ సంతకం, తేది ....

పంపించవలసిన చిరునామా

SRI RAJU VANGURI

3918, Green Crest Dr.

Houston (Tx) 77082

Phone : 713-493-9054

LAKSHMI VADAPALLI, M.D.

Board Certified in Internal Medicine

* SPECIALIZING IN DIABETES *

New Patients Welcomed

Accept Co-Med, Medicare, Pru-Care, Aetna Metlife

(908) 821-0873

3084 Highway 27
Kendall Park, NJ 08824

Call for Hours and Appointment
Weekend and Evening Hours Available

Full Color • High Quality • Budget Based

Arangetram

Invitations & Programs

Each Uniquely Designed in consultations with the Guru, Parents and Disciple.

ACCU-PRINTS, Inc.

(609) 627-2228

THE TELUGU FINE ARTS SOCIETY, INC.
(A TAX EXEMPT AND NOT FOR PROFIT CORPORATION)

తెలుగు కళా సమితి

Telugu Fine Arts Society

MEMBERSHIP APPLICATION FORM

19___(New/Renewal)

MEMBER: (Dr./Mr./Mrs./Ms.) ________________
Last First

SPOUSE: (Dr./Mr./Mrs./Ms.) ________________
Last First

____
Maiden Name

CHILDREN/: DATE OF BIRTH ________________

ADDRESS: ________________
No. Street

____
City State/Zip Code

PHONE: ________________
Home Office

OCCUPATION: ________________
Member's Spouse's

I do not have any objection to publish my name/spouse's name/children's names/chilrdren's ages/dates of birth/address/phone number/my occupation/spouse's occupation/ in TFAS annual directory. (PLEASE STRIKE OUT UNWANTED ITEMS)

SIGNATURE:________________ DATE:________

MEMBERSHIP: ( ) LIFE $150 ( ) FAMILY $25/YR
US RATES ONLY ( ) SINGLE $20/YR ( ) STUDENT $15/YR
CANADA: ADDITIONAL $50 FOR LIFE AND $10 FOR OTHER MEMBERSHIPS

Please make checks to TELUGU FINE ARTS SOCIETY and mail along with duly completed application form to:
Dr. Murty P. Bhavaraju, 1061 Vail Road, Parsippany, NJ 07054

Children of the members automatically becomes members of the TFAS Youth Association. Children above 18, working and living away from home should seek membership separately.

Telugu Jyothi is being sent every month to the members of the Telugu Fine Arts Society by <u>THIRD CLASS BULK MAIL.</u> The US Postal Authorities told us that it normally takes one to three weeks to deliver. We cannot afford to send it by First Class Mail as it costs $0.98 per issue. **The Post Office will not redirect the Third Class Mail unless specific instructions are given to the mail person.** When the magazine is returned to TFAS, it is charged $0.30 - $0.45 for each such returned issue. **Therefore it is imperative on the part of the members to send in their CHANGES IN ADDRESSES.** Telugu Jyothi is the only Telugu Magazine published in the United States and distributed nationally to all members since 1984 without fail. Please help us to help you.

****

Change in Address:
Name:________________
Address:________________

City/State/Zip Code________________

MATRIMONIALS... August 1994

F94066603: Correspondence invited from Telugu Brahmin professionals for a 25 yr old pretty girl, fair complexioned, slim, 5'3" tall, Sandilyasa Gotra, M.Com ISC(Computers currently in India. Details and photo to: P.O.Box 10903, New Brunswick, NJ 08906.

F94086701: Parents invite correspondence for their daughter 5'5", 24 yrs, MD doiing residency in NY, US raised, very fair, beautiful from Telugu Brahmin, tall, 24-30 yrs, nonsomoker, with bio-data and returnable photo or contact 513-984-6572.

M94064403: Hyderabad based Arya Vysya Medico MBBS,DCH, Passed USMLE Step1 & 2, 28 yrs. 5'7", Vegetarian seeks suitable fair Arya Vysya or Brahmin, Vegetarian bride of US Citizen/Green Card. Pl.w.r.t. P. Sathyanarayana, 28 Vikaspuri, Hyderabad - 500 038. Phone: (040) 263808.

M94074502: Uncle invites correspondence with photo from Andhra Brahmin Girls for his nephew, 32 yrs., 5'3", MS, employed,comp. consultant.Early marriage anticipated. Pl.w.r.t address below.

M94074602: Family invites correspondence w/phto from US/UK raised females for 29/6'1", attractive male working in computer industry. Caste no bar.Pl.w.r.t.ad. below.

M94074702: Alliance invited from Telugu speaking Arya Vysya Girls for 31, Ph.D. Engr. employed in California.Pl.Cl. (908) 248-8636/408) 261-9657.

M94084801: Correspondence invitef for Arya Vysya, 29, 5'10", Ph.D. Electrical Engineer from educated Telugu girls. No bars (802) 879-4154 .

M94084901: Andhra Brahmin Medical Graduate, working as Army Medical Officer in India, 27 yrs, 5'5", invites alliance from a graduate brahmin girl, 20-25 yrs, US Cit. Contact (601) 992-0484(CST) after 6 PM.

****

Address for Correspondence: 1 Woodlake Drive, Piscataway, NJ 08854. When responding to this address please send us the particulars of the respondent to be sent to the advertiser. **Please note that TFAS, TJ or any of its members are not responsible for any consequences arising out of this column.**

****

For members of TFAS of good standing (for their immediate family like brothers, sisters daughters and sons) the matrimonial ad appears three consecutive times free of charge. If they would like to continue the ad for three times in a batch a written request has to be made. This is only to avoid repetition for a longer period. For non-members, the ad donation is $5 per insert. **We request the members not to insert on behalf of not-immediate family. Please request them to become members.**

****

Coding: 1st ltr. M or F. Next two digits: Month in which the ad appeared first. Next two digits: Serial Number, Next digit: No. of times appeared.

****

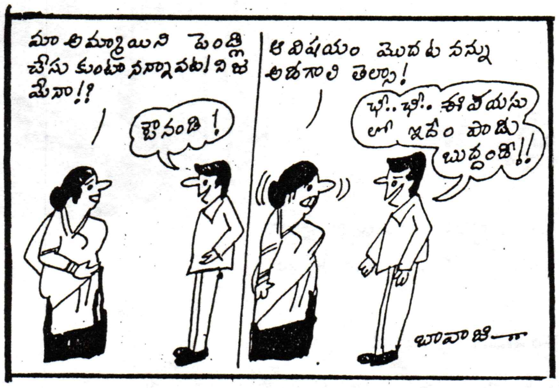

మూడో కంటికి తెలియగూడదు

కాఫీ హోటల్లో బోర్డు

మా హోటల్లో పదార్థాలు రుచిగా వుండి, మా ఆదరాభిమానాలు మీకు నచ్చితే - మాతో చెప్పండి. అలా కాకపోతే బుద్ధిగా బిల్లులిచ్చేసి చక్కగా బైటికి వెళ్ళండి

ఒద్దూ పొడుగూ

"ఏం గోపయ్యా! పెళ్ళి చేసుకున్నావటగా!"
"అవునండీ, తమ దయవల్ల"
"ఎట్లా వుంటుంది, నీ భార్య?"
"సినిమా స్టార్ లాగుంటుందండి"
"ఆర్నీ! అంత బాగుంటుందటోయ్?"
"కాదండి అంతలావుగా వుంటుందండి"

దగాపడ్డ చెల్లెళ్ళారా!

దగాపడ్డ చెల్లెళ్ళారా!
ఆధునిక యువతుల్లారా!!

వివాహవ్యవస్థను మార్చి
నూతన నిర్వచనాన్ని కూర్చి
కొత్త అర్థాన్నిచ్చి
సాగించాలి జీవన యాంత్రికవలయాన్ని.

అర్థంలేని ఆంక్షలతో
మత మౌఢ్యపు కట్టుబాట్లతో
అణచివేతకు గురిచేస్తే
బానిస బతుకుకు ఎరచేస్తే
మిగిలేదిక ఏముంది?
చీకటింట సుఖమేముంది?

ఆడమనిషంటే అంగడిలో బొమ్మకాదు
అంగాంగ వర్ణననిస్తూ
అసభ్య రచనలను చేస్తూ
అశ్లీలతను ప్రదర్శిస్తూ
అవమానాలకు గురిచేస్తూ
అమానుషాలకు దారితీస్తూ
చేసే పనులకు స్వస్తి చెప్పాలి
చాటాలి బతుకుకో పరమార్థాన్ని.

ఆడదంటే అబలకాదు
ఆదిశక్తి అవతారమని
చైతన్యానికి ప్రతీక అనీ
జాతికి జీవమనీ
దేశానికి వెన్నెముకనీ
చాటాలి జనానికి
స్ఫూర్తినివ్వాలి మహిళాలోకానికి.

మతగోడలను పగులగొట్టి
కులవ్యవస్థను కూల్చివేసి
వరకట్నాన్ని కాలరాచి
అక్రమాలను అణచివేసి
ప్రతిఘటన కార్చిచ్చును రగల్చి
చెలరేగాలి ప్రభంజనంలా ముందుకు
స్త్రీశక్తికి దీటేలేదని,
దివ్యశక్తిగా ఉద్యమించి,
సమతను సాధించి,
మమతను పెంచి,
మానవతను ఉద్దీపించి,
ఉద్యమిస్తుంది మహంకాళిలా,
నీడనిస్తుంది దగాపడ్డ చెల్లెళ్ళకు
నిర్మిస్తుంది నవసమాజాన్ని వారికి
బాసటగా.

—డా. వకుళాభరణం లలిత
Hyderabad, AP

తెలుగు కళాసమితి న్యూజెర్సీ రాజాలక్ష్మి ఫౌండేషన్‌వారి కథల పోటీలో రూ. 500/-లు బహుమతి గెలుచుకున్న కథ.

ఆత్మజ్ఞాని

టి. రాఘవేంద్రరావు

కరువు జిల్లాలో ఓ తాలూకా పట్ట

శాశ్వతంగా కరువు జిల్లాగా ప్రకటించారు ఎప్పుడో, భారతదేశాన్ని ఏలిన బ్రిటిష్ ప్రభుత్వంవారు.

ఆ ఊళ్ళో కాలేజి.

మధ్యాహ్నం ఒంటిగంట గంటకొట్టారు. విద్యార్థులు బయటికి వచ్చారు.

ఎండ మండిపోతోంది.

చెట్ల నీడ హాయిగా వుంది.

అగ్రష్టం" అనేది ...సమ్మ.

ఎంకడు వాళ్ళ ...

చుక్కమ్మ పట్ట... ...

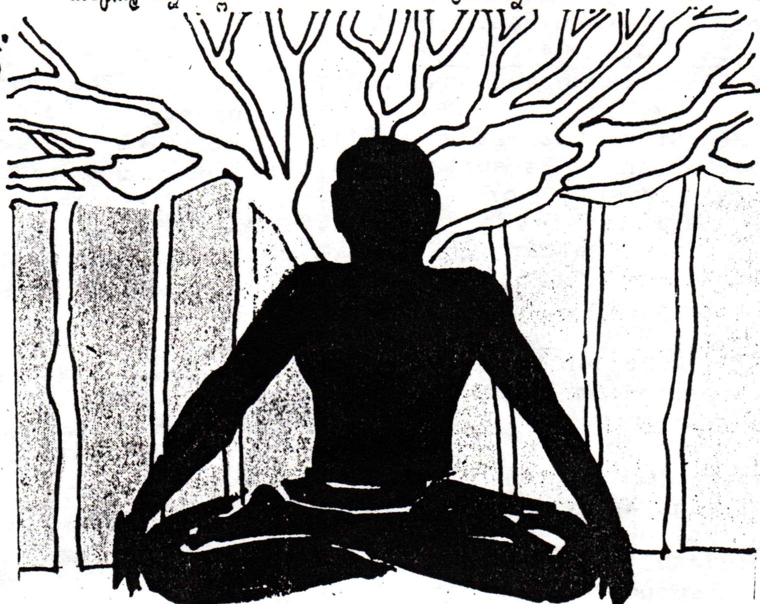

వనమహోత్సవం పేరుతో నాటబడిన చెట్లు.

మంత్రిగారు, కలెక్టరుగారు ఇలాంటివాళ్ళు వచ్చినపుడల్లా చెట్లు నాటే కార్యక్రమం. చెట్లు నాటాలని అప్పుడయినా గుర్తుకొచ్చేది.

నాకు ముప్ఫయ్ ఏళ్ళ సర్వీసు.

ముప్ఫయ్ పెద్ద చెట్లయినా వుండాలి అంటూ చెట్లకు నీళ్ళు పెట్టించేవాడు ప్రిన్సిపాలు.

ఆయనకు టైగర్ అనే పేరు కూడా వుండేది.

ఆ కళాశాల చుట్టూ ఎర్రటి నేల.

కుంకుమ రంగు మట్టి.

ఎప్పుడో ఓ కవిగారు వచ్చారు.

భారతమాత దిద్దుకున్న తిలకం అన్నారు.

గంట కొట్టగానే బయటికి వచ్చిన రంగారావు ఓ చెట్టు నీడలో కూచున్నాడు. టిఫిన్ పెట్టె తెరిచాడు. మజ్జిగన్నం, చింతకాయ పచ్చడి.

ఇదెందుకో ఇష్టం. లోకంలో ఇన్ని కూరలుండగా ఇదే ఎందుకంత ఇష్టమో తెలీదు.

నాన్నమ్మకూ ఇదే ఇష్టం.

తాతయ్యకూ ఇదే ఇష్టం.

రంగారావు నవ్వుకున్నాడు.

ఎందరో విద్యార్థులు గుంపులు గుంపులుగా కూచున్నారు. కొందరు ఏకాంతంగా చెట్ల కింద కూచున్నారు.

అన్నం తినటం పూర్తయింది.

ఏదో పుస్తకం తెరుస్తూ వుండగా బాబాయ్ వచ్చాడు.

ఎందుకొచ్చాడోనని ఆదుర్దాపడ్డాడు రంగారావు.

చేతిలో రెండు యాపిల్ పళ్ళున్నాయ్.

రంగారావు చేతిలో ఓ యాపిల్ పండు పెట్టి, మరొకటి తను తింటూ కూచున్నాడు బాబాయ్.

"బాబాయ్ బస్తీ ఎందుకొచ్చావ్?"

"మన వెంకడిని జైల్లో వేశారు."

వెంకడిని జైల్లో పెట్టారనగానే రంగారావు చేతిలోంచి యాపిల్ పండు జారి పడింది.

"ఎందుకు బాబాయ్?"

"వాడు చుక్కమ్మను చంపేశాడు."

చుక్కమ్మ వాడి పెళ్ళాం.

"చుక్క లాగా వున్నావ్ చుక్కమ్మా. వెంకడి

"చుక్కమ్మ చచ్చిపోయిందా" అన్నాడు రంగారావు దిగులుగా.

"చంపితే చావదురా"

"ఎందుకు చంపాడు బాబాయ్"

"నీ కెందుకూ. వెంకడు నిన్ను చూడాలంటున్నాడు. తాలూకాఫీసు కాంపౌండులోనే జైలు కదా. ఇక్కడికి దగ్గరే. రా వెళ్దాం."

మధ్యాహ్నం కాలేజికి వెళ్ళకుండా బాబాయి వెంట బయల్దేరాడు.

"వెంకడిని ఏం చేస్తారు"

"ఉరి తీయవచ్చు. మనం ప్రయత్నిస్తే వాడికి శిక్ష పడకపోవచ్చు"

"మనం ప్రయత్నిద్దాం బాబాయ్"

"సరే"

రంగారావు బయలుదేరాడు. తాలూకాఫీసు కాంపౌండులో జైలు.

పోలీసుల కాపలా.

బాబాయిని చూసి పోలీసు లేచాడు.

"వెంకడిని చూడాలా బాబూ"

"అవును శీనయ్యా"

"రండి"

రంగారావును చూడగానే వెంకడి మొహం పెద్దదయింది.

కటకటాల్లోంచి చేతులు చాచాడు.

రంగారావు చేతిని ముద్దుపెట్టుకున్నాడు.

వాడి కళ్ళల్లో నీళ్ళు.

"రంగయ్యా" అన్నాడు.

రంగారావుకు ఏడుపాగింది కాదు.

బావురుమన్నాడు.

"నీ ఊరుకోరా" బాబాయి సముదాయించాడు.

"ఇంకా శిక్ష పడలేదు కదా"

"దీనికి ఉరిశిక్షో, జీవిత ఖైదో" అన్నాడు పోలీసు శీనయ్య.

కానీ వెంకడు నవ్వుతున్నాడు.

వాడి ధోరణి రంగారావుకు ఆశ్చర్యం వేసింది.

"వెంకా నీకు భయం లేదురా"

"ఏముంది బాబూ. ఉరి అయితే చస్తాను. నీ కడుపున పుడతాను. అంత దుఃఖంలోనూ నవ్వాగింది కాదు"

"మళ్ళీ పుడతావా?"

"అవును. నాన్నమ్మ పొద్దున్నే చదివేది అందులో కిట్టయ్య చెప్పాడుగా"

భగవద్గీత నాన్నమ్మ పారాయణం చేసేది.

"బాబూ వా పనులు వేము చేసుకుంటూ ఇవన్నీ వింటూ వుంటాము."

నాన్నమ్మ తరుచు అనేది "వాడు కర్మయోగిరా" అని

రంగారావు నెమ్మదిగా అడిగాడు.

"ముక్కమ్మను ఎందుకు చంపావ్?"

"కోపం బాబూ, కోపం.మనిషిని పశువును చేస్తుంది"

"తెలిసీ ఎందుకు చంపావ్?"

"అదంతా ఖర్మ"

రంగారావు దీనంగా చూశాడు వెంకడివైపు.

"బాబూ ఉరిశిక్ష అయితే వచ్చి నీ కడుపున పుడతాను. జీవిత ఖైదు అయితే ఇరవై ఏళ్ళు ఓపిక పట్టు. మళ్ళీ వచ్చి నీ పిల్లల్ని ఎత్తుకుంటాను."

రంగారావు కాళ్ళీడ్చుకుంటూ బయల్దేరాడు.

రంగారావుది దగ్గరే ఓ పల్లె.

రోజూ బస్సులో ప్రయాణం.

"నువ్వు వెళ్ళిపో. నేను రేపు వస్తాను" అన్నాడు బాబాయ్.

"ఎందుకు బాబాయ్?"

"ప్లీడరుగారి దగ్గరకు వెళ్తున్నాను. వెంకడిని విడిపించాలి"

[illegible]లో గజేంద్రుడిని విడిపించడానికి వెళ్తున్న కృష్ణుడిలా కనిపించాడు బాబాయి.

సాయంత్రం ఊరు చేరాడు రంగారావు.

వీధి అరుగు మీద తాతగారు.

చుట్టూ రైతులు.

ఏదో గట్టిగా వాదించుకుంటున్నారు.

రంగారావు మొహంలో విషాద రేఖలు.

"హార్లిక్స్ తాగుతావురా" అంది తల్లి.

"వద్దు కాఫీ ఇవ్వు. నాన్నేడీ?"

"తోటకు వెళ్ళారు."

ఈ నాన్నకు ఏమీ పట్టదు. అస్తమానం తోట, పొలం.

కాఫీ తాగుతూ ఆలోచనలో పడ్డాడు.

మనో నేత్రాలకు మెడ చుట్టూ ఉరిత్రాడుతో వెంకడు కనిపించాడు.

రంగారావు ఇంట్లో వుండలేకపోయాడు.

బయటికి వచ్చాడు.

సాయంత్రం. సంధ్యారుణిమ.

ఊరి చుట్టూ ఎర్రమట్టి పొలాలు.

వాటి మీద నుంచి ఆకాశం దాకా కుంకుమ రేఖలు.

వీధి అరుగు మీద తాతగారు కొలువుతీర్చారు.

తాతయ్య ఎర్రటి మనిషి.

వెనక్కు దువ్విన పెద్ద జుట్టు. కోర మీసాలు. కృష్ణదేవరాయల్లా కనిపిస్తాడు, రంగారావు కళ్ళకు.

"అయ్యో వెంకడిని విడిపించడానికి చిన బాబుగారు వెళ్ళారు కదా"

"అవును. ప్లీడర్ హనుమంతరావుగారు కేసు చూస్తారు" అన్నారు తాతగారు.

"ఇంకేం. వెంకడు ఒడ్డున పడ్డట్టే."

రంగారావుకు సంతోషం వేసింది.

వెంకడంటే చిన్నతనంలో తనను భుజం మీద మోసుకుని తిరిగినవాడు. వాడి వెంట పొలాల్లో తిరగడం ఓ గొప్ప అనుభవం.

మట్టి వాసన. మొక్కల అందాలు. గాలితో చెట్ల సయ్యాటలు, పూలబాసలు.

వెంకడు మట్టిమనిషి.

'పొలం మన తల్లి. మట్టి తల్లి.

ఈ నమ్మకం వున్నవాడే రైతు' అనేవాడు వెంకడు.

వాడి మాటలు, చేష్టలు రంగారావు మనసులో కలల అలలుగా మెదిలాయ్.

వాడిని ఉరితీస్తే...

రంగారావు దుఃఖాన్ని దిగమింగాడు.

ఆ రాత్రి రంగారావుకు నిద్రపట్టలేదు.

వెంకడి మొహం దీనంగా కనపడసాగింది.

వెంకడిని ఏం చేస్తారు?

వెంకడు ఇంట్లో మనిషి. పాలేరు.

పరాయివాడు కాదు.

వెంకడు, తాతయ్య, బాబాయ్, నాన్న.

వీళ్ళు నలుగురూ తన బాల్యం చుట్టూ తిరిగిన మనుషులు. ఏ ఒక్కరు కనిపించకున్నా వెలితి.

"వెంకడు కర్మయోగి" అనేది నాన్నమ్మ.

నాలుగ్గంటలకే లేచేవాడు.

ఎడ్లను తోలుకుని ఆరింటికల్లా చేనుకువెళ్ళేవాడు.

రాత్రిళ్ళు చాలాసార్లు పొలంలో పడుకునేవాడు.

భయం అనేది తెలీనివాడు.

"ఆంజనేయస్వామిని తలుచుకుంటాను" అనేవాడు.

ఇంత మంచివాడు, భక్తి వున్నవాడు, భార్య ముక్కమ్మను ఎలా చంపాడు?

కంసాలి వెంకట్రాయుడు తత్వాలు పాడుతుంటే గంటల తరబడి వినేవాడు.

వెంకట్రాయుడికి చదువు రాదు. కానీ తత్వాలు పాడుతుంటే గొంతులో ఏదో ఆర్తి.

ఆ ఆర్తి వెంకడికి అర్థం అయ్యేది.

"ఆ గొంతులో దేవుడున్నాడు రంగన్న బాబూ" అనేవాడు. రంగారావు ఆశ్చర్యంతో వాడి వైపు చూసేవాడు.

ఇంత తెలిసినవాడు ముక్కమ్మను ఎలా చంపాడు? రంగారావు ఆలోచనలోపడ్డాడు.

ఒక్కసారి నాన్నమ్మ కట్టుకున్న ఎర్రచీరకు బెదరి ఎద్దు పొడవటానికి వచ్చింది.

వెంకడు అడ్డువెళ్ళి కలయపడ్డాడు.

మోచేతికి దెబ్బలు తగిలినై.

"బాబూ నాన్నమ్మ అన్నం పెడుతుంది. ఆ అన్న రసంతో బతుకుతున్నవాణ్ణి. ఆమెను కాపాడుకున్నాను."

రంగారావుకు వెంకడొక మహోన్నత వ్యక్తిలా కనిపిస్తాడు.

ఆ రాత్రి భోజనాలయ్యాక రంగారావు నిద్రపోవటానికి ప్రయత్నించాడు.

తల్లీ, నాన్నమ్మ మాట్లాడుకుంటున్నారు.

'వాడి ఖర్మ. ముక్కమ్మ ప్రవర్తన మంచిది కాదట. పట్నంలో దాని ఆటలు సాగించేదట"

నాన్నమ్మ అంటున్నది.

రంగారావుకు ఆశ్చర్యం వేసింది.

ముక్కమ్మను చంపటానికి కారణం తనలోని కోపం అన్నాడు. ముక్కమ్మ ప్రవర్తన గురించి ఒక్క ముక్కయినా అనలేదు.

తప్పు తన మీద వేసుకున్నాడు. ముక్కమ్మ మీద వేయలేదు. రంగారావుకిది చాలా గొప్ప విషయంగా కనిపించింది.

ఆ రాత్రి గడిచింది.

పొద్దున్నే బాబాయి వచ్చాడు.

దావానలం లాంటి వార్త తెచ్చాడు.

"వెంకడు ఉరిని బిగపట్టి స్వయంగా ప్రాణాలు వదిలాడట."

"నానమ్మా" అంటూ బావురుమన్నాడు రంగారావు.

"ఒరేయ్ వాడు ఆత్మజ్ఞాని. ఇది భారత దేశం. ఈ దేశంలో [illegible] కలగటానికి చదువే అక్కర్లేదు. ఇక్కడ పుడితే చాలు. ఇది పుణ్యభూమి."

◆◆◆

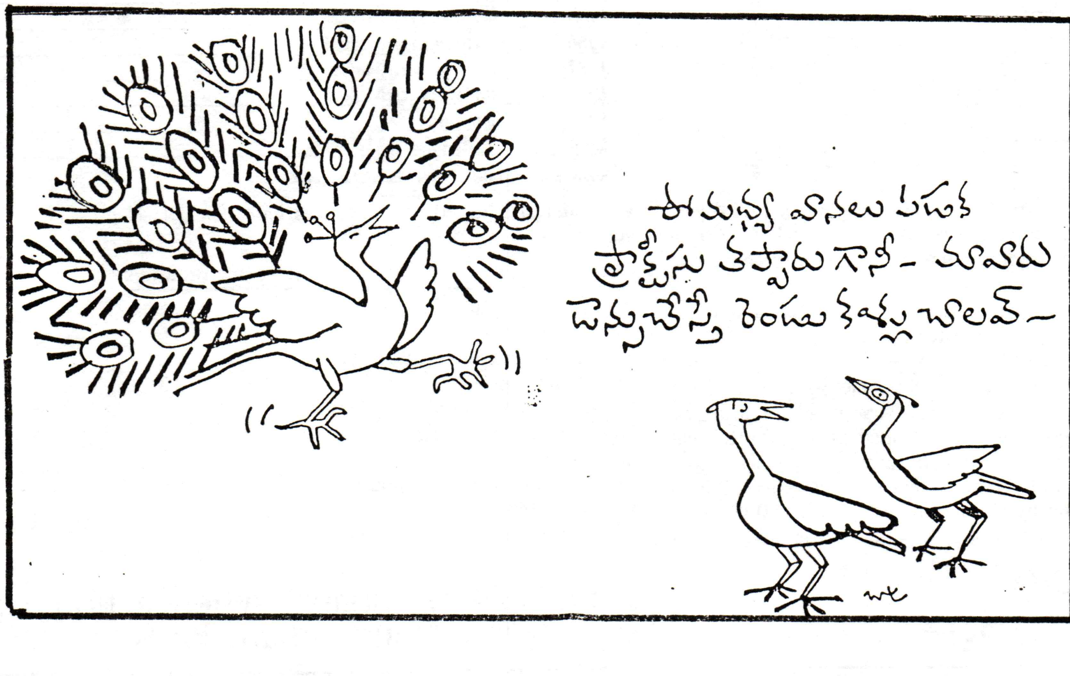

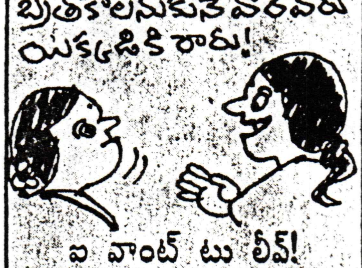

ఐ వాంట్ టు లీవ్!

కుమార్తెతో బ్యూటీపార్లర్‌కు వెళ్ళిన తల నెరసిపోయిన తల్లితో బ్యూటీషియన్ "మేడమ్, యూ వాంట్ టు డై?" అంటే తల్లి చప్పున "నో, ఐ వాంట్ టు లివ్" అన్నది.

— పి. అనూ, మద్రాసు

DAMA VENKAIAH ASSOCIATES

TAXES, INSURANCE & PENSION SERVICES (T.I.P.S)

EXPERTISE ON ESTATE TAXES

140-14 Laburnum Avenue
Flushing, NY 11355

(718) 762-7173, (718) 961-3654, (908) 463-1220
Fax: (718) 359-7384

Seminars on Estate Taxes, Insurance & Pension
Call for convenient locations

A half century of low cost

20-year dividend histories
Whole life, Male age 35, Issues 1921-1970

Year:	Ranked first:	NML rank:
1941	Metropolitan	2
1942	Northwestern Mutual	1
1943	Northwestern Mutual	1
1944	Northwestern Mutual	1
1945	Northwestern Mutual	1
1946	Mutual Life Assurance, Canada	2
1947	Northwestern Mutual	1
1948	Teachers Insurance & Annuity	2
1949	Mutual Life Assurance, Canada	2
1950	Mutual Life Assurance, Canada	2
1951	Mutual Life Assurance, Canada	2
1952	Mutual Life Assurance, Canada	2
1953	Mutual Life Assurance, Canada	3
1954	Great West, Canada (non-par)	3
1955	Manufacturers (non-par)	4
1956	Metropolitan	2
1957	Metropolitan	2
1958	Northwestern Mutual	1
1959	Metropolitan	3
1960	Metropolitan	2
1961	Metropolitan	2
1962	Northwestern Mutual	1
1963	Northwestern Mutual	1
1964	New York Life	2
1965	Mutual of New York	7
1966	Mutual of New York	7
1967	John Hancock	3
1968	John Hancock	2
1969	John Hancock	2
1970	Northwestern Mutual	1
1971	Northwestern Mutual	1
1972	Northwestern Mutual	1
1973	Northwestern Mutual	1
1974	Northwestern Mutual	1
1975	Northwestern Mutual	1
1976	Northwestern Mutual	1
1977	Northwestern Mutual	1
1978	Northwestern Mutual	1
1979	Northwestern Mutual	1
1980	Northwestern Mutual	1
1981	Northwestern Mutual	1
1982	Northwestern Mutual	1
1983	Northwestern Mutual	1
1984	Northwestern Mutual	1
1985	Northwestern Mutual	1
1986	Northwestern Mutual	1
1987	Northwestern Mutual	1
1988	Northwestern Mutual	1
1989	State Farm	2
1990	Northwestern Mutual	1

Source: Best's Review, Best's Flitcraft Compend

With Best's first study using historical 20-year interest-adjusted cost indexes in 1973, Northwestern began an unprecedented 16 consecutive first-place rankings.

But what happened before Best's 20-year actual histories using interest-adjusted cost indexes?

Northwestern Mutual's Actuarial Department, compiled an independent study of policies issued as far back as 1921 — 50 years of 20-year dividend histories. Included were companies ranked among the current top 25 in assets, among them several companies issuing nonparticipating policies. Their research shows 28 first-place rankings by Northwestern in the last 50 years.

Companies ranking first with the lowest 20-year interest-adjusted surrender cost index since 1941 are:

Company	1st-place rankings
Northwestern Mutual	28
Metropolitan	6
Mutual Life Assurance, Canada	6
John Hancock	3
Mutual of New York	2
Great West Life, Canada	1
New York Life	1
Teacher's Insurance & Annuity	1
Manufacturers	1
State Farm	1

Northwestern Mutual Life®

The Quiet Company.® Where actions speak louder than words.

Individual Asset Planning Corporation (IAPC)

IAPC, established in 1983, is a registered investment management firm with offices located in Princeton and Morristown New Jersey. It follows the rules and regulations of the Investment Advisor Act of 1940 and to the State Securities Laws in the various states it operates.

IAPC's main function is to channel your hard earned savings and investment dollars into highly efficient portfolios and achieve capital preservation, inflation hedge, and long-term growth of capital. Its advisory role is adjunct to your accountant and attorney. It does not replace them. Often, we work with several CPA and attorney firms nationwide in servicing our clients.

IAPC uses a Nobel prize winning investment strategy called the Modern Portfolio Theory (MPT) in managing the client's portfolios. Today, MPT has evolved as the leading technology of investment management. Its methodology forms the foundation for managing many large institutional portfolios such as the corporate and public employee pension plans and charitable endowments.

Personal computers and broadly diversified investments (such as index funds and no-load mutual funds) now make the MPT methodology available to individual investors and smaller pension plans. IAPC specializes in developing customized investment portfolios using MPT and in researching the no-load mutual fund universe.

We presently manage over eighty million dollars of assets and service several hundred high net worth individual clients, pension plans, and trusts. With this client base, IAPC enjoys buying leverage with the investment brokerage community. We pass on all cost savings to the clients and thus help improve their investment returns.

IAPC provides its services on a "fee-only" basis and is free from any conflicts of interest. It does not sell any products nor does it receive any commissions. We as principals of IAPC are proud of our independence from all external sources and we are dedicated to providing totally objective and professional advice to our clients. IAPC earns its business through client satisfaction and customer referrals.

You can trust us for our objectivity, professionalism, state of the art advice, and integrity. IAPC's sole mission is to help you achieve financial security and peace of mind.

Ram Kolluri, Principal
Individual Asset Planning Corporation
Investment Management Advisors
103 Carnegie Center, Ste. 100
Princeton, NJ 08540
(609) 452-2929 - (800) 637-9955

ప్రణవీ! ప్రణవీ!

— డాక్టర్ కిన్నెర ప్రసూన

తెలుగు కళాసమితి న్యూజెర్సీ రాజాలక్ష్మి ఫౌండేషన్‌వారి కథల పోటీలో రూ. 500/-లు బహుమతి గెలుచుకున్న కథ.

కారిడార్‌లో నడిచి వెళుతూంటే వందలాది కళ్ళు విస్మయంగా, గౌరవంగా, ఆరాధనగా చూసే ప్రణవి!

ప్రతి సంవత్సరము కొత్త పిల్లల్ని ఆహ్వానించే 'వెల్‌కమ్ మీట్'లో హెడ్‌మిస్ట్రెస్ నోటి వెంట కథగా వినపడే పేరు ప్రణవి.

సెవెంత్‌లో జిల్లా ఫస్ట్. అన్ని సబ్జక్టుల్లో ఎప్పుడూ తనే ఫస్ట్. ఇప్పుడు ప్రణవి టెన్త్‌కు వచ్చింది. అందరి కళ్ళు ఆమెమీదే. రాంక్ సరే అది ఎటూ గ్యారంటీ కాని స్టేట్ ఫస్ట్. అది సాధించగలదా అనేది అందరిలో ఉత్కంఠ పరిచే విషయము.

"ఇఫ్ యు కెన్ డ్రీమ్ యిట్ — యుకెన్ బికమ్ ఇట్" ప్రణవి విజయానికి తారకమంత్రాలైన మాటలివే.

** ** **

సజయ స్కూల్లో చేరిన పది రోజులకే అనార్కిస్ట్‌గా పేరు తెచ్చుకొంది. ప్రణవితో మాట్లాడ్డం ఒక గొప్ప గౌరవంగా భావిస్తారు అందరు పిల్లలూ. "అదో కొయ్యబొమ్మ. దానితో మాట్లాడినా బ్లాక్ బోర్డుతో మాట్లాడినా ఒకటే" సజయ కామెంట్‌తో షాక్ తింది క్లాసంతా. "యస్ ఐ మీన్ యిట్! దానికి రాబోట్‌కి తేడా లేదు. కంప్యూటర్‌కి ఎన్ని తెలివి తేటలున్నా దానితో స్నేహం చెయలేము కదా!" ప్రణవి కోపంగా, అసహ్యంగా చూసింది. సజయ కళ్ళలో అల్లరి! కేరింత!

ఒకరోజు క్లాసులో ప్రణవి, సజయ పక్క పక్కనే కూర్చోవాల్సి వచ్చింది. అది బయోలాజికల్ సైన్సు క్లాసు. బాక్టీరియాల గురించి, వైరస్‌ల గురించి చెప్తున్నుంది టీచర్. రన్నింగ్ నోట్సు రాసుకొంటున్న ప్రణవి ఉలిక్కిపడి పక్కకు చూసింది. సజయ తన నోట్ బుక్కులో ఒక కుర్రవాడి బొమ్మను వేస్తూంది. "హి ఈజ్ మై డ్రీమ్ బాయ్!" సన్నగా గొణిగింది సజయ. ఆ కుర్రవాడు ఎవరా అన్నట్లు వింతగా చూసిందా బొమ్మ వైపు ప్రణవి. "ఈ కుర్రావడెవరో నాకు తెలీదన కు. నీ పక్కన కూర్చున్నందుకు నేను పశ్చాత్తాప పడవలసి వస్తుంది" ప్రణవి కంగారు పడింది. ఎక్కడో చూసిన గుర్తు. పేరు గుర్తుకు రావట్లేదు. "గాడ్! నీ గురించి నా అనుమానం నిజమే. నిన్ను మీ అమ్మ ఒక యుద్ధ ఖైదీలా పెంచుతూంది. ఈ బొమ్మ సచిన్ టెండూల్కర్‌ది. ఐ పిటీయు ప్రణవీ!" ప్రణవి దిగులుగా, ఆందోళనగా చూసింది. ఈ సచిన్ టెండూల్కర్ ఎవరో తనకు తెలియకపోవడం వలన వచ్చిన ఇబ్బందేమీ లేదు కానీ తనొక యుద్ధ ఖైదీలా పెరుగుతూందట! డామిట్ డర్టీ గర్ల్!

ప్రణవి తల్లి సరళ డిగ్రీ పూర్తి కాగానే ఒక ఇంజనీరుకు కట్నం లేకుండానే భార్య కాగలిగే అవకాశం వచ్చి యూనివర్సిటీ కలల్ని అర్ధాంతరంగా పీక నులిమి పెళ్ళి కూతురై తరలి వచ్చింది. ప్రైవేటుగా ఎం.ఎ. అని కొన్నాళ్ళు ఎగిరింది కాని అదీ కుదరలేదు. మోహావేశాలు, యౌవ్వనాల్లపై ఉరుకులు, కళ్ళలో కాంక్షా మధువులు... రెండేళ్ళు తెలియకుండానే గడిచిపోయాయి. అంతట్లోనే మాతృగీతాల సడి. ఆ తరువాత నాలుగేళ్ళు పాపాయితోనే సరిపోయింది. అమ్మ కావడంలో ఎంత మాధుర్యం వుంది! దాని ముద్దు ముద్దు అల్లరి కోర్కెలు చూస్తుండగానే పాపకు స్కూలుకు వెళ్ళే వయసు వచ్చింది. పాప స్కూలుకు వెళ్ళగానే హఠాత్తుగా ఎంతో ఖాళీ! అటక మీది పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ కలల్ని కిందకి దించే లోపల పొత్తి కడుపులో ఏదో బరువుగా తోచి, కాలెండర్‌లో తేదీలు లెక్క చూసుకొంటే అమ్మయ్యో! మళ్ళీ పీరియడ్స్ మిస్ అయ్యాయి. గాడ్! మళ్ళీ మరో తొమ్మిది నెలలు. ఆ కండోమ్స్ మీద భరోసా పెట్టుకోవద్దంటె వినడీ మనిషి! ప్రణవి హోమ్‌వర్క్‌పైన శ్రద్ధ చూపడం లేదు – కాన్వెంట్ నుంచి తాకీదు! క్రమంగా నెరవేరని తన యూనివర్సిటీ కలలన్నీ పాపలో చూసుకోవడం మొదలెట్టింది. అదొక అబ్సెషన్ ఐపోయింది. గంటల తరబడి పాప చదువుతో గడిపేది. అటు చూస్తే యిటు చూస్తే అంతటా అక్షరాలే ప్రణవికి. అక్షరాలే ఆహారంగా పెరిగింది ప్రణవి. ఈ ప్రాసెస్‌లో సరళ తల్లిగా కాక క్రమంగా ఒక డిక్టేటర్‌లా మారింది. సినిమాలు, షికార్లు బంద్. స్నేహితులు, సరదాలు బంద్. ఇంటినో సైనిక శిబిరాన్ని చేసింది. కేరింతలు, కోలాహలం లేని బాల్యంలో మంచి సందడి, ఉద్వేగం లేని తొలి యౌవన ప్రపంచంలోనికి వచ్చింది ప్రణవి.

తనకు తెలియకుండానే సజయ ఆకర్షణ వలయంలో గిరగిరా తిరుగుతూంది ప్రణవి. రెండు రోజుల క్రితం

సిటీబస్సులో సంఘటన. ప్రణవితో సహా పది మంది సెయింట్ జోసఫ్స్ అమ్మాయిలు, సిటీబస్సులో ఐదుగురు యూనివర్సిటీ పిల్లలు. ఈవ్ టీజర్స్‌లా

వున్నారు. "చిక్‌బుక్ రైలే! అదిరెను దీని స్టయిలే– అరే జూనియర్ గౌతమిరా. ఏమి ఫీచర్స్‌రా. రెండేళ్ళాగితే పాప చుట్టూ క్యూలు కడతారురా జనం"– 'ట్రింగ్' .. 'ట్రింగ్' డ్రైవర్ స్టాప్ ద బస్! – సజయే. "ఆర్ యు నాట్ ఆషేమ్‌డ్ ఆఫ్ యువర్ సెల్ఫ్" "అబ్బో యింగ్లీషులో దంచుతుందిరో" "ఫట్.. ఫట్..." చెంపలు పగిలిపొయ్యాయి. యూనివర్సిటి పిల్లల ముఖాలు కందగడ్డలయ్యాయి. కళ్ళలో నిప్పులు రాలుతుండగా కలకత్తా కాళికలా సజయ. తోక ముడిచారు వాళ్ళు.

"హనీ సినిమాకు వస్తావా" లంచ్ అవర్లో పోయమ్స్ బట్టీ వేస్తున్న ప్రణవి దగ్గరికి వచ్చింది సజయ. Honey I Shrunk the Kids వాల్ట్‌డిస్నీ మూవీ థ్రిల్‌గా ఉంటుంది. పోదామురా! మధ్యాహ్నం అన్నీ బోర్ క్లాసులే" ఏమి చెప్పాలో అర్థం కాలేదు ప్రణవికి. అలా క్లాసులెగ్గొట్టి సినిమాలకి వెళ్తారని కూడా తెలియదు ప్రణవికి. కాని నో అని చెప్పలేకపోతూంది ఈ సజయ మాటకి.

ప్రణవి ప్రపంచంలో సినిమా అనుభవాలే వేరు. ఏ వేసవి సెలవులలోనో కుటుంబ సమేతంగా ఏ చెత్త తెలుగు సినిమాకో వెళ్ళటం, ఆ సినిమాకు వెళ్ళివచ్చినాక ఎడతెగని తలనెప్పి. సినిమాకు వెళ్ళడమంటేనే చేదు అనుభవం ప్రణవికి. కాని ఈసారి సినిమా అనుభవం వింతగా, ఎక్సైటింగ్‌గా వుంది. ఇద్దరూ ఆటోలో సంగీత్ కెళ్ళారు. రెండు క్యాడ్‌బరీస్, చిప్స్ ప్యాకెట్లు కొన్నారు. సినిమా చూస్తున్నంతసేపు వింతైన ఆనందలోకంలో విహరించింది ప్రణవి.

ఇంటికి వెళ్ళేసరికి ఒక గంభీరమైన వాతావరణం ఎదురైంది. సర్వస్వం కోల్పోయిన దానిలా ఒక మూలన కూర్చుని వుంది వాళ్ళ అమ్మ. కళ్ళు బాగా ఉబ్బి వున్నాయి. బాగా ఏడ్చి వుంటుంది. తండ్రి తనను కోర్టు మార్షల్ చేస్తున్న జడ్జిలా చూశాడు. తమ్ముడు తనను అన్‌టచబుల్‌లా చూశాడు. ఎవరూ పెద్దగా మాట్లాడలేదు. అరచి గొడవా చేయలేదు. కాని ఆ ఇంట్లో ఆ రాత్రి ఎవరూ అన్నం తినలేదు. ఎంత అశాంతి! సజయ చెప్పేది – చైనాలో యుద్ధ ఖైదీల్ని వింత వింత పద్ధతుల్లో హింసించేవాళ్ళని. ఇదీ అలాంటి ఒక పద్ధతేమో.

ఫిబ్రవరి నెల వచ్చింది. కాంపస్ లో వింతైన స్తబ్ధత. ఎవరి మొహం చూసినా టెన్షనే. కనబడీ కనబడని భయం. యుద్ధ వాతావరణం అది. ఆ వాతావరణంలో ఒకే ఒక మినహాయింపు సజయ. "నా మెంటల్ ఎనర్జీని ఇలా టెన్షన్‌తో వృధా చేసుకోను. స్నేహితుల్ని కలవడం, పుస్తకాల్ని చదవడం, సినిమాలకు వెళ్ళడం ఎలాగో పరీక్షలు అంతే నాకు. 'దటీజ్ సజయ' గర్వంగా అనుకొంది ప్రణవి. ఒక్కక్షణం పాటైనా సజయలాగ వుండాలని ప్రయత్నం. ఊహు సాధ్యం కాలేదు. కలలనిండా తగలబడుతున్న అరణ్యాలు! తప్పిపోతున్న రైళ్ళు! కాళ్ళక్రింద భోపాల్ పగుళ్ళు!

అంతట్లోనే గొప్ప విషాదం ఎదురైంది సెయింట్ జోసఫ్ పిల్లలకు. వాళ్ళ తెలుగుమేడమ్‌కు ఆక్సిడెంట్ అయింది. సిటీబస్ ఎక్కుతూ స్లిప్ అయి క్రిందకు జారిపడింది. బస్సు చక్రాలక్రిందపడి మజ్జుమజ్జు అయ్యాయి ఆమె కాళ్ళు. ఆసుపత్రిలో ఎమర్జన్సీ వార్డులో వుంది. చిన్నారి పాపలు తట్టుకోలేని విషాదం అది. గొల్లుమని ఏడ్చారు. దిగులు ముఖాలు వేసుకొని, అన్నాలు మానుకొని. ప్రణవి సరేసరి పుస్తకాలపైకి మనసు పోవడంలేదు. "హాస్టల్‌కు వెళ్ళద్దు. చిన్నపిల్లలు – మనసు పాడవుతుంది. కాన్సన్‌ట్రేషన్ పోతుంది. డాడీ, నేనూ పోయి చూసి వస్తాము. విషయాలన్నీ చెప్తాము" అంటూ ఇల్లు దాటనీయలేదు వాళ్ళ అమ్మ.

ఒక మధ్యాహ్నం ప్రణవికి ఫోన్. "ఇదేమిటే మూల పుస్తకాల జపం చేస్తున్నావు. అక్కడ సజయ చేస్తున్న హడావిడి చెవిన పడలేదా" అని క్లాస్‌మేట్ వసుంధర ఫోన్ చేసింది. "స్కూలు పిల్లలందరితో కలిసి ఊరేగింపుగా కలెక్టర్ దగ్గరికి వెళ్ళి మెమొరాండం ఇచ్చింది సిటీబస్సు డ్రైవర్ని శిక్షించాలని, మేడమ్‌కు నష్టపరిహారం ఇప్పించాలని. ఈ సాయంత్రం టెన్త్ పిల్లలందరినీ తీసుకొని అన్ని స్కూళ్ళకు వెళ్ళి విరాళాలు సేకరిస్తూంది. మేడమ్ ట్రీట్‌మెంట్‌కు చాలా ఖర్చు ఔతుందటగదా."

ఈ హడావిడికి దూరంగా వుండడం అసాధ్యమనిపించింది ప్రణవికి. పుస్తకాలు వదిలేసి స్కూలుకు వచ్చింది. సరికొత్త సజయ. అందరికీ సలహాలిస్తూ అటూ ఇటూ అంతటా హడావిడిగా తిరుగుతూ సజయ. 'సజయా ఐ లవ్‌యు' లోలోపల గొణుక్కుంది ప్రణవి. పెద్ద ఊరేగింపులా తరలివెళ్ళారు సెయింట్ జోసఫ్ అమ్మాయిలు. వీధిబడి నుంచి పెద్ద పెద్ద కాన్వెంట్లన్నిటికీ వెళ్ళారు. దాదాపు పదిహేనువేలు వసూలయ్యాయి. సాయంత్రం హాస్పిటల్‌కు వెళ్ళి చిన్న బొకే, పండ్లతో పాటు పదిహేను వేలు మేడం చేతిలో పెడుతుంటే ఆమె కళ్ళలో ఆనందబాష్పాలే బాష్పాలు.

రోజులు, వారాలు గడిచాయి. పరీక్షలు ఇంక వారమే.

ఒకరోజు ఉదయం ఒళ్ళు వెచ్చగా వున్నట్టు అనిపించింది ప్రణవికి. మమ్మీకి చెప్తే, "రాత్రంతా మేల్కొని వున్నావుగా. అలసటై వుంటుంది. క్రోసిన్ ఒకటి వేసుకో" అంటూ సలహా ఇచ్చింది. రాత్రికి 102 టెంపరేచర్. "ఇడియట్! పరీక్షలింకా వారమే!! ఇప్పుడీ జ్వరం తెచ్చుకున్నావు. పరీక్షలముందు ఆరోగ్యాన్ని జాగ్రత్తగా చూసుకోవాలని తెలీదు? ఆ మాత్రం జ్ఞానం లేకపోతే ఎలా?" ప్రణవి బిత్తరపోయింది. జ్వరం రావడంలో తన ప్రమేయమేమిటి? స్పెషలిస్టు వచ్చాడు. కాస్ట్‌లీ మందులు, ఇంజక్షన్లు. రేపటికల్లా జ్వరం పోవాలంటుంది అమ్మ. ఇదేమన్న వైద్యమా, మ్యాజిక్కా అన్నట్టు చూశాడు డాక్టరు. మమ్మీ, డాడీల మొహంలో చెప్పలేనంత దిగులు, గొప్ప సామ్రాజ్యాన్ని పోగొట్టుకొన్నవాళ్ళలా.

అంత విషాదంలోను ఏదో తెలియని ఆనందం సజయ రూపంలో ఎదురైంది ప్రణవికి. రాత్రంతా తోడు కూర్చుంది. దగ్గరుండి మందులు వేసింది. అమ్మ మర్చిపోయిన ఆప్యాయతని, టచ్‌ని తను ఇచ్చింది. అంత దుఃఖంలోను గొప్ప సుఖంగా తోచింది ప్రణవికి. రెండవరోజు, మూడవరోజు కూడా వుంది సజయ.

"దాని ఖర్మ అట్లా కాలింది. నువ్వెందుకు చదువు పాడుచేసుకొంటావు నువ్వెళ్ళమ్మా!" అంది అమ్మ. చిరునవ్వుతో "పర్లేదాంటీ! ప్రణవి ఆరోగ్యం కన్నా ఈ పరీక్షలేమీ గొప్పకాదు నాకు" ఎంతమాట! ప్రణవిని సమూలంగా కుదిపివేసిన మాట.

పరీక్షహాలులో కూర్చున్న ప్రణవికి ఎదురుగా క్వశ్చన్‌పేపరు. క్షణకాలం ఆమెలో ఆనందపు అర్ణవం. అన్నీ తెలిసిన ప్రశ్నలే. బాగా తెలిసిన ప్రశ్నలు.

కానీ ... కానీ ... గంట గడిచినా ఆన్సర్‌షీట్‌పై ఒక్కముక్క కూడా రాయని ప్రణవివైపు భయంగా, వింతగా చూసింది ఇన్విజిలేటర్. ప్రణవి మౌనంగా కూర్చుంది. రెండో గంటకూడా ఏమీ రాయకుండానే గడిచింది. రెండు బెంచీల అవతల వున్న సజయ ఆందోళనగా చూసింది ప్రణవివైపు. మంచినీళ్ళకని లేచి ప్రణవివైపు వచ్చి "ఏమైందిరా?" అంది లాలనగా. చిరునవ్వుతో "నథింగ్ టు వర్రీ. రాంకుల విష కౌగిలి నుంచీ బయటపడే ప్రయత్నంలో వున్నాను. నేను పాస్ అవడానికి చివరి ఒక గంట వ్రాస్తే చాలు. 'లెట్ మి రీ బార్న్' ".

విస్మయంగా చూసింది సజయ. విషయం అర్థం అయి "బెస్ట్‌ఆఫ్ లక్" అని సాగిపోయింది.

◆ ఓ వ్యక్తి పోలీసుస్టేషన్‌కు వెళ్ళి "అయ్యా ఆమధ్య మా ఇంట్లో జొరబడిన దొంగను పట్టేసారని విన్నాను. ఓసారి చూడనిస్తారా?"

"దేనికి?"

"మరేం లేదు.. మా ఆవిడకు మెలుకువ రాకుండా మాఇంట్లో ఎలా ప్రవేశించాడో తెలుసుకుందామని"

— మధుసూదనరావు, కాకినాడ

జైల్లో ఇద్దరు ఖైదీలు

◆ "ఎన్నేళ్ళు వేశారు నీకు జైలు"

"రెండేళ్ళు"

"ఎందుకు.."

"బ్యాంకు దోపిడి కేసులో పట్టుబడ్డాను.. మరి మీకెన్నేళ్ళు వేశారు"

"అయిదేళ్ళు"

"దేనికి"

"ఆ బ్యాంకు మేనేజర్ని నేనే"

– కె.వి.

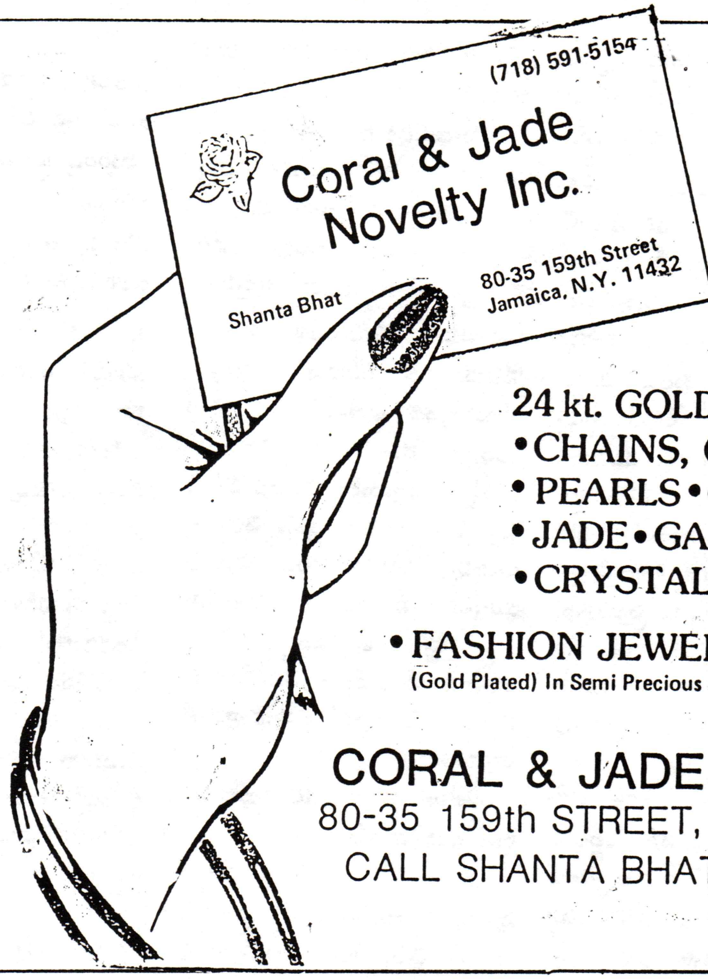

• 22 kt. GOLD SETS

EXCLUSIVELY DESIGNED With.
- Precious & Semi Precious Stones
- Ear Rings, Rings, Bangles,
- Bracelets, Pendants, etc.
- Both South & North Indian Designs.

24 kt. GOLD BANGLES,
- **CHAINS, COINS etc.**
- **PEARLS • CORAL**
- **JADE • GARNET**
- **CRYSTALS etc.**

• FASHION JEWELRY SETS
(Gold Plated) In Semi Precious Stones, For All Occasions.

CORAL & JADE NOVELTY INC.
80-35 159th STREET, JAMAICA N.Y. 11432
CALL SHANTA BHAT • 718-591-5154

Viswam Financial Services

Thoga Viswam

826 Inman Avenue
Edison, NJ 08820

(908) 396-4860
(908) 530-9312

25 Mechanic Street
Red Bank, NJ 07701

Our Financial Services Team is a group of experienced advisors dedicated to the responsibility of offering all clients (Personal, Business, and Employer) quality **Professional, Financial, Investment and Insurance** Services.

We are associated with the **Northwestern Mutual Life** and a large number of other *Quality* Insurance Carriers and Investment Firms.

INSURANCE PRODUCTS

*Life Insurance
*Insured Savings Plan
*Disability Income Plan
*Children's Education Plan
*Health Insurance Plan
*Visitors' Medical Insurance

INVESTMENT PRODUCTS

*Money Market Funds
*Stocks & Bonds
*Mutual Funds
*Zero Coupon Bonds
*C.Ds

RETIREMENT PLANS

*IRA and Keogh Plans
*Pension Plan
*Profit Sharing Plan
*401(k) Plan
Annuities
Funding Options
- Securities and CDs

- **You can call us with complete confidence that you are getting the best.**
- **Our mission is to enhance the overall financial well-being of our clients.**

Answers:

1. They came via a land bridge over Bering Strait. Because it was Ice Age and much of the land was frozen, the water leval of the oceans was low so the land was exposed.

2. The Maya people came around the time of 23,000 B.C.

3. They settled in parts of Mexico,Central America and South America.

4. 1. Archaic Period when Maya weren't settled yet. 2. Preclassic Period when most Maya were settled.3. Classic Period when Maya started building great structers,buildings and monuments.

5. 7,000 B.C.,

6.The earliest Maya people lived in thatched-roof houses.

7. The Maya books were called cadices.The pages were.made from the bark of a wild fig tree.The cover may be jaguar skin or wood.

8. Metal was not used in Maya times. All their beautiful carvings were done with stone tools.

9. The Maya people did have numbers made from lines and dots.

10. Scribes were people who recorded details about Maya life.

11.Glyphs are writings which uncovers a lot of Maya history.

12. 30 feet. Stela F in Quirigua,Guatamala is the tallest stela in the Maya area.

13. Farming. 14.The Black Howler monkeys. They served as god of writing.

15.The Spanish people introduced European diseases to the Maya people

16.In the 1800's the Maya were subdued by Hernando Cortes.

17. Most Maya cities were abandoned between 800 A.D. and 900 A.D.

18.Conquering Mexican armies,economic failure,overpopulation stravation and climatic changes.

19. Mexico. 20. David Stuart. He was 11 years old when read the tablets.

For Financial Planning
Contact Sekhar Vemparala

Our mission is to help clients achieve
their financial objectives
-prudently and thoughtfully-
through a long term relationship
with a trusted and
knowledgeable adviser.

Financial plans - Investment Portfolio Analysis
Tax Planning - Estate Planning - Pension Plans
Mutual Funds - Insurance - Life, Health, Disability

Contact Sekhar Vemparala for a complimentary
discussion of your needs

(800) 437-8526
(201) 447-3330

IDS
An American Express company

AMERICAN EXPRESS ®

955 Lincoln Ave
Glen Rock NJ 07452

Shanthi Travel, Inc.

194 DIAMOND BRIDGE AVENUE
HAWTHORNE, NEW JERSEY 07506

Phone: (201) 423-4444
Fax: (201) 423-4459

AUTHORIZED AGENT FOR AIR INDIA
DELTA, LUFTHANSA & SINGAPORE AIRLINES

FRIENDLY & COURTEOUS SERVICE

FULLY COMPUTERIZED

WE SPEAK TELUGU, HINDI, KANNADA & URDU

ALL DOMESTIC & INTERNATIONAL TRAVEL

TICKETS SENT BY FEDERAL EXPRESS FOR NEXT DAY DELIVERY

COMPLETE VACATION & BUSINESS TRAVEL

Please call
Satyam Srikonda CTC
Shanthi Srikonda CTC

HOURS

Mon. – Fri.	:	10 am - 6 pm
Saturday	:	10 am - 2 pm

PLEASE CALL (201) 423-4444 ANY TIME FOR EMERGENCIES

AMERICAN EXPRESS **Travel Agency** Representative

Member ASTA American Society of Travel Agents